

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
AUGUST 4

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIX Nr. 28 (5869)

2018. gada 4. augusts – 10. augusts

Latvijā dzimušie mūziķi vērienīgā koncertā Dzintaros

Dzintaru koncertzālē 24. jūlija vakarā notika vienreizēji pacilājošs un iedvesmojošs Latvijas Simtgades jauniešu simfoniskā orķestra koncerts „Dzimuši Latvijā”. Kopā ar pasaulē pazīstamiem mūziķiem akordeonisti Kseniju Sidorovu, vijolnieci Vinetu Sareiku un operdziedoni Kristīni Opolais mūzicēja mūsu jaunās, topošās zvaigznes. Orķestra sastāvā jaunieši no 9 līdz 18 gadiem, izraudzīti no visu Latvijas mūzikas skolu audzēkņiem. Diriģenta Aināra Rubiņa vadībā pusgada garumā mēģinājumos un meistarklasēs pilnveidota un slīpēta prasme mūzicēt orķestri. Programmā skanēja galvenokārt latviešu komponistu simfoniskā mūzika, apliecinot mūsu mūzikālo talantu daudzveidību un Latvijas mūzikas skolotāju nenovērtējamo ieguldījumu jauno zvaigzņu spodrināšanā // FOTO: Kaspars Balamovskis

ALA AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA AICINA IETEIKT KANDIDĀTUS ALAs ATZINĪBAS RAKSTIEM

ALA nosūta vēstuli ASV Senāta Ārlietu komisijai, reaģējot uz jūlijā notikušā NATO samita lēmumiem un sekām

God. ALAs biedru organizāciju vadītāji!

Kā jau jūs zināt, Amerikas latviešu apvienība ik gadu piešķir Atzinības rakstus organizācijām un atsevišķiem individiem par izciliem sasniegumiem sabiedriskā un latviešiem nozīmīgā kultūras darbā.

Nosūtu jums ALAs Kultūras nozares vadītājas Līgas Ejupe atgādinājumu:

ALAs Kultūras nozare atgādina visiem draudžu, organizāciju vadītājiem un ieinteresētiem tautiešiem, ka ir laiks izvēlēties un pieteikt kandidātus šī gada Amerikas latviešu

apvienības Atzinības rakstiem.

Kandidātus piesakot, lūdzam izpildīt „Pieteikuma formu ALAs Atzinības rakstam”. ALAs Atzinības rakstu var saņemt tikai vienu reizi mūžā. Atzinības rakstu piešķiršanas noteikumi, pieteikuma forma un alfabētisks saraksts ar Atzinības rakstu saņēmējiem kopš 1996. gada ir atrodams ALAs mājas lapā: www.alausa.org latviešu valodā, Kultūras nozares daļā.

Pieteikumus lūdzam sūtīt ALAs Kultūras nozares vadītājai Līgai Ejupei: 5321 Johnson Ave, Western Springs, IL 60558 vai arī pa e-pastu: ligaejups@gmail.com.

Ieteikumus, kuŗi tiks saņemti pēc 31. augusta termiņa, diemžēl šogad nevarēsīm pieņemt. Ja rodas jautājumi, lūdzu, rakstiet uz minēto e-pasta adresi vai zvaniet uz ALAs biroju: 301-340-1914.

Līga Ejupe,
ALAs Kultūras nozares vadītāja
Ar cieņu un jauku atlikušo vasaru vēlot,

Marisa Gudrā,
Amerikas latviešu apvienības
izpilddirektore

Pēdējā mēneša notikumi starptautiskajā politikā – NATO samits Briselē, ASV prezidenta Donalda Trampa un Krievijas prezidenta Vladimira Putina tikšanās un tiem sekojošie paziņojumi medijos – rosinājuši Amerikas latviešu apvienību atkārtoti uzsvērt stingru atbalstu Ziemeļatlantijas līguma organizācijai NATO un ciešai sadarbībai starp ASV un Eiropas sabiedrotajiem. Kopš alianses izveidošanās 1949. gadā, ASV ir nozīmīga loma NATO kolektīvajā drošībā, atbalstot Eiropas Atturēšanas iniciatīvu, gādājot par mieru un stabilitāti Eiropā, īpaši Baltijas valstīs – Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Pamatoti uzskatīta par veiksmīgāko valstu aliansi pa-

saules vēsturē, NATO turpina attīstīties, un tās spēks apliecina arī Amerikas Savienoto Valstu vadošo lomu cīņā par miera saglabāšanu pasaulē. NATO turpina attīstīties un pildīt savu misiju. Mēs atzinīgi vērtējam Brieseles samita lēmumus, kas uzlabos NATO spējas reaģēt krīzes situācijā. Piemēram, svarīgais NATO lēmums par Gatavības iniciatīvas apstiprināšanu, kas paredz, ka NATO ne ilgāk kā 30 dienu laikā būs jānodrošina rīcībspējīgas 30 jūras spēku, 30 sauszemes spēku un 30 gaisa spēku vienības.

Šīs vienības kopīgi veidos strukturētu spēku aizsardzības uzdevumu veikšanai.

(turpināts 2. lpp.)

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.Administratore ASV: Rasma Adams
114 4th Ave NW, Largo, FL33770
Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543
e-pasts: rasma@laiks.usKandas ziņas: Mārtiņš Štauers
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@hotmail.com,**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com
www.laiks.usLūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā 6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā 6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Kanādā 6 mēneši \$140.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 6 mēneši \$175.00JAUNO LAIKS abonements – četras avīzes gadā ASV \$20.00
Kanādā gadā ASV \$23.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn.

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

**ALA nosūta vēstuli ASV Senāta Ārlietu
komisijai, reaģējot uz jūlija notikušā
NATO samita lēmumiem un sekām**

(Turpināts no 1. lpp.)

Samitā ir pieņemts lēmums, ar
kuŗu tiks uzlabota NATO ko-
mandstruktūra, izveidojot divas
jaunas NATO spēku pavēlniecības:
ASV – Norfolkā un Vācijā –
Ulmē. Jaunā pavēlniecība Vācijā
nodrošinās efektīvāku militāro
loģistiku Eiropā. NATO būtiski
paaugstina arī spējas stāties pretī
tradicionālajam un hibrīdajam
apdraudējumam, attīstot jaunu
Kiberoperāciju centru, kas pa-
pildinās Kiberaizsardzības izci-
lības centru Tallinā, Igaunijā.Amerikas latviešu apvienība
pateicas ASV Kongresam par
nozīmīgo ieguldījumu valsts ār-
politikā un spēju ātri reaģēt uz
notikumiem starptautiskajā poli-
tikā. Mēs augstu vērtējam ASV
Senāta vienprātīgi pieņemtorezolūciju, kas iestājas pret Krie-
vijas prezidenta Putina izteikto
piedāvājumu par amerikāņu dip-
lomātu, tai skaitā bijušā ASV
vēstnieka Krievijā, izdošanu no-
pratināšanai Krievijas varas iestādēm.
Mēs ļoti ceram, ka ASV
Kongress turpinās atbalstīt tik
svarīgo Eiropas Atturēšanas ini-
ciatīvu un likumdošanu, kas
ierobežotu Krievijas izvērsts
dezinformācijas kampaņas un
agresīvo ārpolitiku.Šogad paiet simt gadu, kopš
Latvija, Lietuva un Igaunija no-
dibināja neatkarīgas, demokra-
tiskas valstis. Mums ir ļoti sva-
rīgi, lai Amerikas Savienotās
Valstis skaidri paustu savu no-
stāju, atgādinot Putinam un viņa
autoritārajam režīmam, ka stingri
iestāties pret jebkuŗu Maska-vas mēģinājumu atjaunot ietek-
mi Baltijas valstīs. Kā pagājušajā
vasarā tikšanās laikā Tallinā
paziņoja ASV viceprezidents
Maiks Penss:"Prezidents mani šeit atsūtīja,
lai es pateiktu – mēs esam ar
jums. Mēs esam kopā ar Igauni-
jas, Latvijas un Lietuvas tautām
un valstīm. Prezidenta Donalds
Trampa vadībā Amerika noraida
jebkādu mēģinājumu izmantot
spēku, draudus, iebiedēšanu vai
ļaunprātīgu ietekmēšanu, kas
būtu vērsta pret Baltijas valstīm
vai jebkuŗu mūsu sabiedroto."Tas ir ļoti nozīmīgs paziņojums,
un, tāpat kā līdz šim, mēs ticam,
ka ASV valdība, ieskaitot admi-
nistrāciju, valsts iestādes un ASV
Kongresu, turpinās uzturēt spēkā
Amerikas tautas mūžīgās vērtības.**Par Latvijas un ārzemju latviešu luterisko Baznīcu
kopējo sanākumi Latvijas Universitātes telpās 2018. g.
26. jūnijā un sarunām par abu Baznīcu apvienošanos****Austrālijas un Jaunzēlandes
Latviešu evaņģēliski luterisko
draudžu apvienības (ALELDA)
Pārvaldes viedoklis**Par šo kopējo sanākumi Lat-
vijas Evaņģēliski luteriskās baz-
nīcas ārpus Latvijas (LELBāl)
Virsvaldes (BV) vārdā ir raksti-
jusi Sandra Kalve un viņas raksti
24.-25. jūlijā iespiesti laikrakstos
Laiks, Latvietis un *Austrālijas lat-
vietis*. Papildinot viņas apceri,
izsaku stingru ALELDA Pārval-
des atbalstu abu Baznīcu apvie-
nošanās procesam.ALELDA Pārvaldes viedoklis
ir vispirms konstatēt un atzīt, ka
abas Baznīcas ir pirms 2. pas-
kaŗa-LELB 1928. g. Baznīcas Sat-
versmē noteikto tiesību manti-
nieces un darbības turpinātājas.
Ar šādu atzišanu abas Baznīcas,
kā līdztiesīgas māsas, bet katraiturpinot darboties savā iekārtā,
kas LELBāl gadījumā ieskaita
sieviešu ordināciju, apvienotos
kā viena Latvijas evaņģēliski
luteriska Baznīca, "LELB", kopējā
darbā un dievkalpošanā.Pirmskaŗa-LELB tiesību pēc-
tecību konstatējam:Šodienas LELBā, kuŗas *de iure*
tiesību pēctecība ir turpinājusies
bez pārtraukuma līdz šodienai,
jo nelegāla okupācija nevarēja
Baznīcai atņemt tās juridiskās
tiesības; *de facto* tiesības oku-
pantu varas iestādes gan pār-
trauca no 1946. gada 27. februāŗa
līdz 1991. gada 21. augustam; pēc
šā perioda Baznīca varēja atjau-
not šīs tiesības, tādējādi pilnvei-
dojot savu pirmskaŗa-LELB tie-
sību pēctecību.LELBālā – *gan de iure*, gan *de
facto* tiesības turpinājās bez pār-traukuma. 1945. gadā archibis-
kaps T.Grīnbergs, ar sava amata
zīkli un amata krustu, un
Baznīcas Virsvaldes vairākums,
padomju okupācijai tuvojoties,
aizgāja trimdā, lai turpinātu
Baznīcas darbu ārzemēs. Izkārt-
ojumi atsevišķās trimdas zemēs,
kā inkorporācijas, statūti, darbī-
bas noteikumi bija vietējās dar-
bības nepieciešamības, kas ne-
mainīja Baznīcas, kā "LELB-ār-
pus Latvijas" statusu un pēc-
tecību.Apvienošanās procesam būs
jāparedz, ka abas Baznīcas iesā-
kumā turpina darboties katra
savā ierastajā kārtībā, bet tikai
laika tecējumā būs panākama
izlīdzināšanās un saliedēšanās.Prāvests Jānis Priedkalns,
ALELDA Pārvaldes priekšnieks
2018. g. 26. jūlijā**Bērni no latviešu mītnes zemēm
Matīšos apgūst valodu un kultūru**Burtnieku novada Matīšos no-
tika nometne bērniem no dažā-
dām zemēm, lai sniegtu viņiem
plašākas zināšanas ar latviešu
kultūru, tradīcijām un stiprinātu
latviešu valodas prasmi. Šai no-
metnē, piemēram, iepazīstot Lat-
vijas kokus un zāles, bērni mā-
cās siet zāļu slotiņas. Citā no-
darbībā katram ir iespēja izcept
savu maizes kukulīti. Kopā ar cit-
zemju bērniem ir arī Burtnieku
novada biedrības „Pāvilēni” da-
lībnieki. Organizatori atzīnusi,

Pie Burtnieku ezera

**IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM
UZ LATVIJU UN CITĀM ZEMĒM
AIREX – AVE SOL TRAVEL
A. JANSONS**

820 Loraine Ave, Grosse Pointe, MI 48230

Bezmaksas telefons: _____ Telefons: _____ Mobilais telefons:
1 (866) 944-1273 1 (313) 466-3310 1 (201) 944-1273
e-pasts: jansonsa@gmail.comka paši bērni ir vislabākie sko-
lotāji latviešu valodas apgūvē.Bērniem no Īrijas, Vācijas, Aus-
trijas, Igaunijas, protams, Lat-
vijā ir radnieki, vecmāmiņas,
pie kuŗām ciemoties, taču šādas
nometnes dod plašāku ieskatu
tieši latviskajās tradīcijās un
kultūrā. Šeit viņi izzina vēsturi,
dažādus rituālus, šeit kopīgi
dzied un dejo.Šovasar ar Sabiedrības integ-
rācijas fonda atbalstu diasporas
bērniem Latvijā ir organizētas
11 dažādas nometnes.

Latvijas Goda konsuls Ņujorkā ar darītāja vārdu šūpulī

IRĒNA BĒRZIŅA

Daris Dēliņš ir Latvijas Goda konsuls jau vairāk nekā desmit gadus, kopš 2007. gada. Zināmā mērā to varētu saukt par Dēliņu ģimenes mantotu pienākumu, ko bija savulaik uzņēmis Daņa tēvs. Tagad aktīvi darīt griboši un izdarīt varoši ir abi Dēliņu dēli: viens Amerikā, otrs Austrālijā.

Jūs atradāt Latviju vai Latvija atrada jūs?

Latvija vienmēr mums bijusi sirds lieta jau no bērnības. Reiz man piezvanīja Solvita Silkalne, kas tajā laikā bija ANO vēstniece, un vaicāja, vai man būtu interese šādu darbu uzņemties. Es domāju – kāpēc ne. Es kaut ko no Latvijas lietām zinu, pateicoties tēvam. Ņujorka ir ideāla vieta, kur daudz ko var izdarīt, jo tur ir daudz cilvēku, kas brauc iekšā un ārā. Tā ir laba vieta, kur varētu reklamēt Latviju un stāstīt, ko mēs gribam darīt.

Ameriku ir vieglāk dažas datorprogrammas, nekā piemēram 20 kravas ar pudelēm vai malku vai ko tamlīdzīgu. Lai gan malku arī eksportē uz Ameriku no Latgales, tātad var pārvest malku no Latgales un pat nopelnīt.

Kāds bija jūsu ceļš uz Ameriku?

Mans ceļš uz Ameriku bija caur manu darbu, es pārcēlos no Austrālijas 1999. gadā, arī agrāk studēju Čikāgā astoņdesmito gadu sākumā. Amerika vienmēr ir bijusi atvērta cilvēkiem no ārēm, turklāt cilvēki te ir ļoti pretimnākoši. Man vienmēr Amerika ir bijusi ideāla zeme, kur es eventuāli varētu kaut ko izdarīt. Tā nu esmu Amerikā, un esmu kļuvis arī par Amerikas pilsoni.

Kāds ir jūsu ģimenes stāsts?

Vecāki 1949. gadā aizbrauca uz Austrāliju, kā jau daudzi. Vispirms viņi aizbrauca uz Vāciju,

Un kā ir Ņujorkā?

Ņujorkā arī ir ļoti rosīgi. Ņujorkā latvieši ir vairāk izkaisīti, jo tā ir liela pilsēta un cilvēki dzīvo tālu, bet visumā ļoti līdzīgi.

Vai izdodas Ņujorkas apkaimēs latviešus savākt kopā?

O, jā. Tur ir skolas, tur ir gaidas un skauti, ir dažādi pasākumi, baznīcas. Aktivitātes ir joprojām. Pašlaik notiek nometne, uz kuģu brauc cilvēki arī no Latvijas, sūta savus bērnus uz Amerikas latviešu nometni, kas arī ir interesanti. Viņi meklē kaut ko savādāku, kā viņiem šeit nav.

Kāds ir jūsu bizness Ņujorkā?

Man ir finanču profesija, un finanču laukā esmu gandrīz visu mūžu nostrādājis. Investīciju lietās man ir sakari, un mēs mēģinām latviešu uzņēmējiem palīdzēt iekļūt Amerikas tirgū, kas ir savā veidā ļoti interesants, bet tai pašā laikā par daudz liels,

lai cilvēks varētu iekāpt tajā dīķī iekšā un saprast, kuģā virzienā jādabojas. Tāpēc mēģinām palīdzēt cilvēkiem ar padomu.

Varbūt ir kāds veiksmes stāsts?

Es neteiktu, ka būtu kāds viens konkrēts piemērs, kur būtu kādam sekmējies, bet mēs esam palīdzējuši latviešu ražotājiem tikt lielajos veikalos ar saviem linu darinājumiem un ar citām precēm.

Viens no lielākajiem šķēršļiem ir tas, ka tuvākais tirgus ir Eiropa un valstis, kas apkārtne. Skaidrs, ka no ģeogrāfiskā viedokļa daudz vieglāk aizbraukt uz Berlīni vai Londonu un tur tirgoties. Bet uz Ameriku ir jābrauc tālu, un tas ir ilgi. Un vēl preču apjomi, kas vajadzīgi Amerikai, – tos ir grūti nodrošināt. Piemēram, varētu pārdot alu Amerikā, bet Latvijas alus ražotājiem ir problēma sa-

ražot vajadzīgos apjomus, ko pieprasa Amerikas tirgus. Tā ir arī ar citām precēm. Latvijā nav tik daudz produkcijas, lai piepildītu Amerikas plauktus. Latvieši ir arī pārcēlušies savus uzņēmumus uz Ameriku. Piemēram, Valmieras stikla šķiedras rūpnīca. Viņiem ir daudz izdevīgāk tepat ražot produkciju, nevis pārvest preces uz Ameriku.

Ļoti interesants pasākums Ņujorkā gaidāms šajā Simtgades rudenī.

Jā, pagājušo gadu man radās šī ideja. Izdomāju, ka būtu interesanti parādīt jaunas filmas no Latvijas, bet sapratu, ka dabūt Ņujorkas publiku tikai uz latviešu filmām nav reāli. Tā kā igauņiem un lietuviešiem arī ir sava Simtgades jubileja, es viņiem piedāvāju šo ideju īstenot kopā, un viņi piekrita.

(turpināts 4. lpp.)

Latvijas Goda konsuls Ņujorkā Daris Dēliņš

Kāda ir Goda konsula ikdiena?

Cilvēki zvana, prasa palīdzību 3-4 reizes dienā. Kāds pazaudē pasi vai grib zināt par dubltpilsonību, vai arī kāds uzņēmējs raksta e pastu, lūdz palīdzību, tad vēl ir oficiālās amatpersonu vizītes, kuŗas jāpalīdz organizēt. Man ir ļoti laba sadarbība ar vēstniecību Vašingtonā, ideāli sakari, arī ar Igaunijas Goda konsulu. Ir prieks būt Latvijā, kad nav tik bieži jāatbild uz telefona zvaniem.

Vai tādas Goda konsulu kopā sanāksšanas ir vajadzīgas?

Sanāksšanas ir vērtīgas: var izrunāt mūs interesējošas amata lietas ar citiem konsuliem, varam mācīties cits no cita, jo dažiem no mums ir vairāk nekā 20 gadu pieredze, bet dažiem varbūt tikai dažu mēnešu pieredze. Tādas sanāksšanas ļauj domāt, ka mēs katrs neesam vienīgais uz saliņas, ka ir daudz tādu, kas kaut ko mēģina darīt Latvijā labā.

Kontaktbirzā bija daudz uzņēmēju. Vai redzat potenciālu nākotnē?

Jā, noteikti, ir daudz interesantu ideju, sniedzam padomus, palīdzību un tamlīdzīgi. Tur ir liels potenciāls. Varbūt lielākais potenciāls ir nevis eksportēt mantas, bet varbūt idejas, intelektuālo kapitālu. Pārvest uz

un tad bija jāizvēlas, kur doties: uz Angliju, Ameriku, Austrāliju...

Viņi nonāca Austrālijā, divus gadus nostrādāja Austrālijas valdībai obligāto termiņu, un tad viņi arī dabūja pilsonību. Tajos laikos Austrālija gribēja kuplīnāt savu iedzīvotāju skaitu, redzēja, ka Eiropā ir daudz jauniešu, stipri cilvēki, kas bija ideāli kandidāti būt par imigrantiem. Un tā viņi tur nonāca. Tur es piedzimu, un tur es uzaugu. Tajā laikā mans tēvs bija labi zināms Austrālijas latviešu sabiedrībā, viņš nodibināja latviešu avīzi, kas ir visnenākā avīze un kas pastāv vēl šodien, viņš bija arī Latvijas Goda konsuls Austrālijā. Tas mums tāds ģimenes darbs. Mans brālis arī tagad ir Goda konsuls Austrālijā.

Latvieši Austrālijā bija ļoti darbīgi?

Jā, tas latviešu kodols Austrālijā bija ļoti aktīvs. Viņi domāja, līdz Latvija būs atkal brīva, ir kaut kas jādara, un viņi nodibināja savas biedrības, korpus, palīdzības fondus, avīzi, būvēja savus latviešu namus un tamlīdzīgi. Es citur pasaulē neesmu piedzīvojis tādu dinamisku kodolu, kur latvieši būtu tik aktīvi un turētos kopā kā Sidnejā, Melburnā, Adelaidē. Katru gadu bija kultūras dienas. Tur bija ļoti rosīga latviešu darbība.

Latvija 100

Sasauksimies Simtgadē ar Maiju Kovaļevsku!
Mūsu šarmantā pasaulslavenā operdziedātāja Maija kopā ar izcilo pianisti Dzintru Erlihu...

ŅUJORKĀ 7. oktobrī
4:00 pēcpusdienā

// FOTO: Olga Schleicher

// FOTO: Jānis Vidmants

kaye
PLAYHOUSE AT HUNTER COLLEGE
68th St. bet. Park & Lex. Aves. (212) 772 4448
<http://kayeplayhouse.hunter.cuny.edu>

Piedāvājam iegādāties ieejas karti līdz 27. augustam. Pēc tam visas atlikušās biļetes tiks atdotas atpakaļ kasei un pārdotas Kaye Playhouse Box Office ar pievienotiem nodokļiem un apkalpes maksām.

Izvēle: VIP \$150,
Patronu \$100, \$60, \$35, \$20.

Lūdzu atsūtiet savu e-pasta adresi, pilnu vārdu un telefona numuru uz: aijap@yahoo.com. Visi maksājumi jākārto caur LNOG. Pēc samaksas, saņemsiet elektronisku ieejas karti vai varēsiet pieprasīt pie kases Will Call.
Aija Pelše 1-516-319-9491

Čeki rakstāmi uz „Latvian National Opera Guild” vārda un nosūtāmi:
LNOG c/o A. Padeģis 2 Merry Hill Rd.,
Poughkeepsie, NY 12603

Baltiešu saliņa Indijas vidienē

Ar Sigmu Ankravu sarunājas Laima Martinskis

No 1. līdz 3. jūnijam Stenforda universitātē norisinājās *Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS)* konference, veltīta Baltijas valstu neatkarības 100. gadadienai. Notika vairākas apaļā galda diskusijas, paneļi, lekcijas, prezentācijas un pārrunas. Vienu no šādām prezentācijām sniedza arī LU profesore emeritus, literātūrzinātniece un tulkotāja Sigma Ankrava.

Pateicoties Sigmam Ankravu iniciatīvai, 2016. gada vasarā *Dev Sanskriti* universitātē Indijā tika atklāts Baltijas studiju un kultūras centrs.

Pastāsti, lūdzu, kā veidojās tava interese par Indiju.

Pirms sāku studēt, ilgi svārstījies starp filozofijas un svešvalodu fakultātēm, tomēr izlēmu par labu svešvalodu fakultātei un mācījos angļu valodu, kas vēlāk izrādījās ļoti noderīgi. Fakultātē jau bija zināms, ka man interesē austrumu valodas. Kad es biju pēdējā kursā, man profesors Viktors Ivbulis piedāvāja rakstīt disertāciju par indiešu dzejnieci Sarodžini Naidu, ar domu, ka varētu pēc tam turpināt studijas par Indiju doktorantūrā Maskavā. Un tā kā Indija ir kā *melting pot*, kur paralēli sadzīvo daudzas kultūras un reliģijas, nolēmu tā arī darīt. Pēc LU beigšanas iestājos Padomju Savienības Zinātņu akadēmijas Austrumu pētniecības institūtā. Tur strādāja daudzi bijušie padomju diplomāti, kuŗi bija redzējuši pasauli un kuŗiem bija plašs redzesloks. Tie bija ļoti interesanti cilvēki. Aizstāvēšanas laikā man ieteica šo disertāciju publicēt kā grāmatu. Tā mana pirmā grāmata ir publicēta Maskavā krievu valodā. Atgriezies Latvijā ar ideju dibināt pasaules literatūras pēt-

niecības institūtu, kur viens atzars būtu austrumu literatūra. Protams, ka to neviens neļāva. Humanitārās izglītības attīstība Latvijā tika stipri bremsēta, padomju laikā uzsvārs tika likts uz tehniskajām zinātnēm.

Lietuva kaut kā bija spējusi saglabāt šo Baltijas studiju centra statusu visus padomju gadus. Un Viļņas universitātē, liekas, pat visus padomju gadus vien-

pratējs Pēteris Kļaviņš bija aizsūtīts uz Sibīriju. Pēc atgriešanās viņam nebija tiesību strādāt universitātē. Maskavā man deva iespēju mācīties hindi valodu, bet ne sanskritu. Savulaik no hindi valodas atdzejoju dažus mūsdienu indiešu dzejoļus, kuŗi tika publicēti avīzē *Literatūra un Māksla* un žurnālā *Karogs*. LU Svešvalodu fakultātē man piedāvāja lasīt interesantus

otru doktora disertāciju par salīdzinošo mitoloģiju – indiešu, latviešu, angļu, ķeltu. Tā tika publicēta grāmatā "Vai Lāčplēsis bija karalis Artūrs?" (2000) un sešus gadus vēlāk atkārtotā un papildinātā izdevumā "Lāčplēsis, karalis Artūrs un svētais Grāls" (2006).

2011. gadā vērsos pie Indijas Kultūras Sadarbības Padomes (ICCR – *Indian Council for*

Čenajā. Dienvidindijā nekad iepriekš nebiju bijusi. Ja būtu bijusi tur agrāk, tad grāmatā "Dzeja un politika Indijā. Pirmsneatkarības periods" par daudzām lietām būtu rakstījusi savādāk.

Indija ir liela valsts ar daudz dažādām tautām un dažādām valodām – kopumā ap 179 lielas valodas, ap 560 mazskaitliskas valodas. 2013. gadā tā pati piešķirtā stipendija man vēl ļāva organizēt starptautisku ekspedīciju no Latvijas uz Dienvidindiju, kuŗu atbāstīja arī Eiropas Kultūrkapitāla fonds Rīgā. 10 cilvēku sastāvā, tai skaitā 3 cilvēki no televīzijas, 3 kolēģas un doktorantūras studenti, izbraukājām Dienvidindiju. Tika izveidotas 4 dokumentālas īsfilmas par Indiju. Apmeklējām arī misionāres Annas Irbes dzīvesvietu Indijā Tamilnadu, Ūti, kur viņa pavadījusi 30 gadus. Šīs ekspedīcijas laikā mēs satikām *Tamilnadu Nilgiri* (Zilajos) kalnos vienu ģimeni, apmēram 8 cilvēkus, kas ir pēdējā savas kultūras un valodas nesēja. Viņu valodā vairs nav ne skolu, ne arī kā cita. Viņi ir vienīgi un pēdējie, kas runā savā valodā, kam ir savi dievi, savas tradīcijas. Un ja viņi grib, lai bērni prastu lasīt, viņi ir jāsūta citas valodas skolā.

Kāpēc Indijā ir tik ļoti sadrumstalota šī valodas situācija?

Tāpēc, ka indiešu pamatiedzīvotāji ir ienākuši no Āfrikas pirms 70-80 tūkstošiem gadu, izplatījušies vairāk vai mazāk pa visu Indiju, bet dzīvojuši diezgan nošķirti, jo gan meži, gan džungļi, gan kalni ir šīs kopienas šķēršļi, tā arī katram izveidojusies sava valoda.

(turpināts 5. lpp.)

Baltijas Studiju centrā: No kreisās: indiešu kolēģis, Vija Požarnova, LU Humanitāro zinātņu prorektore prof. Ina Druviete, Dr. Činmajs Pandja, DS Universitātes rektora p.i. prof. Sigma Ankrava un indiešu kolēģi // FOTO: Sigmam Ankravas personīgais arhīvs

mēr bijis kāds sanskrita – indiešu senās literārās valodas – pratējs. Mūsu vienīgais sanskrita valodas zinātnis profesors Ernests Blese kaŗa laikā bija emigrējis uz Rietumiem, strādājis Maincas vēlāk Geimersheimas universitātē, un otrs sanskrita

lekciju kurss: par Šekspīru, par angļu visuslaiku un renesanses literatūru, par Anglijas kultūras vēsturi. Tās bija tēmas, kas man ļoti patika un fascinēja. Līdz ar to nākamie gadi aizgāja, vairāk virzot uzmanību uz Rietumiem. 1999. gadā es aizstāvēju savu

Cultural Relations) ar priekšlikumu, lai man piešķir pētniecisko stipendiju. 2012. gadā man šo stipendiju patiešām piešķīra. Tā ļāva man divus gadus pēc kārtas pa vienam semestrim pavadīt Madrasas universitātē Indijas dienvidos

Latvijas Goda konsuls Ņujorkā ar darītāja vārdu šūpulī

IRĒNA BĒRZIŅA

(Turpināts no 3. lpp.)

Mums izdevās dabūt vienu labu partneri – tas ir Skandināvu centrs, kas Ņujorkā ir diezgan aktīvs un populārs skandināvu vidū. Viņiem ir laba filmu programma, profesionālas kino zāles ar labām iekārtām. Viņi arī piekrita, un tā sanāca šis projekts. Saņēmām arī nelielu atbalstu no Kultūras ministrijas Simtgades programmā. Tā nu mēs esam izvēlējušies filmas no trim valstīm, un mums programma jau gandrīz gatava. Es domāju, tas būs tāds interesants piedāvājums Ņujorkiešiem: dažas klasiskās filmas, melnbaltās filmas no veciem laikiem, un būs arī mūsdienu filmas, kas nupat iznākušas pēdējos gados. Festivāls būs četras dienas. Sāksim ar pieņemšanu, un katru dienu būs kaut kas saistošs. Tas notiks no 18. līdz 21. oktobrim, īsi pirms Simtgades. Filmu festi-

vāls būs interesants. Kopš esmu Goda konsuls, tā mums ir pirmā trīs valstu kopsadarbība tādā līmenī. Mēs sanāksim kopā un piedāvāsim kaut ko interesantu kopīgi. Galvenais mērķis ir, lai mēs varētu to atkārtot nākamgad, ieviest to kā tradīciju. Filmu lietā esmu daudz strādājis ar latviešu producentiem un režisoriem. Ceram, ka atbrauks filmu producenti, kas stāstīs par savām filmām, būs pārstāvi no Baltijas valstu filmu centriem, arī režisori. Tāpēc domāju – būs interesanti. Savukārt 13. novembrī Radio koris brauks uz Ņujorku, kur 18. novembra priekšvakarā būs speciāls liels pasākums.

Kādas ir sajūtas, kad atbraucat uz Latviju?

Vienmēr ir pacilājoši redzēt, ka te viss uzlabojas, sabiedrība virzās uz priekšu. Ir prieks parādīt Latviju citiem cilvēkiem. Latvijai ir ļoti viegli rekomendēt citiem cilvē-

kiem, lai tie brauktu šurp. Te viss ir ļoti labi: ēdiens ir labs, cilvēki ir laipni, pieklājīgi, te ir droši, svaigs gaiss, labs klimats. Daba ir tuvu, lidlauks ir tuvu pie centra, un pilsēta skaista. Te ir ļoti daudz pozitīva. No Rīgas ļoti ātri var aizbraukt uz Tallinu vai Viļņu, apceļot reģionu, te ir daudz plusu. Kādreiz uz citām valstīm ir jābrauc daudz tālāk. Uz Latviju var braukt ne tikai vasarā, bet arī citos gadalaikos. Ziemā arī te ir skaisti un ir ko darīt. Varbūt pat labāk, jo nav tik daudz tūristu. Bet kopumā iespaids par Latviju ir ļoti pozitīvs, ir par ko un ar ko lepoties. Tik uz priekšu!

Mēs te Latvijā mazliet sūdzamies, ka nav tā, kā gribētos.

Tā sūdzēšanās droši vien būs vienmēr un visur. Domāju, ka nav tik slikti kā bija pirms dažiem gadiem, pirms krīzes, bija liels šoks. Es saprotu, ka šodien nav viegli visiem cilvēkiem. Ir iero-

bežojumi, kur to naudu var izdot, kādreiz ir nesaprašana, kāpēc valsts iztērē naudu tur, nevis citur. Tās zināmā veidā ir internacionālas diskusijas. Cilvēki ir sākuši ceļot un ir varbūt nepacietīgi, ka lietas tik ātri neiet uz priekšu, kā tas ir citur, bet es domāju, ka pašlaik te viss ir daudz labāk un pozitīvāk. Vienīgais, kas mani uztrauc Latvijā, ir demografiskā krīze. Pirms 11 gadiem bija 2,3 miljoni, kad iesāku kā Goda konsuls darboties, bet tagad ir 1,9 miljonu iedzīvotāju. Un mēs zinām, kāpēc viņi ir aizbraukuši. Bet tā ir reāla problēma – kas būs pēc nākamajiem 11 gadiem? Vai mēs būsīm atpakaļ pie 2,3 vai būsīm 1,5? Ceru, ka nebūs otrādi.

Vai ekonomiskie bēgļi atgriezīsies?

Ja tu esi bijis Latvijā, tad tev vienmēr būs kaut kāda saistība ar latvietību. Ir unikāli, ka latvieši,

vienalga, lai kur viņi brauktu, savu latvietību ir ļoti labi uzturējuši. Citu valstu cilvēki vairāk asimilējas, bet latvieši cenšas savu latvietību saglabāt.

Kā izjūtat Dziesmu svētku gaisotni?

Pasaules latviešu koŗu pasākumu, lielo Dziesmu svētku koncertu, baudām, cik varam. Skatos, ka arī mani bērni ar katru reizi arvien vairāk un vairāk to lietu saprot. Tagad viņi jau dzied līdz un labprāt šēž un klausās. Mans dēls, izkāpis no lidmašīnas, momentā sāka runāt latviski. Automātiski. Lai gan mājās viņš ne vienmēr grib latviski runāt.

Jūsu vēlējums Latvijai Simtgadē?

Es gribu novēlēt Latvijai svinēt arī 200 gadu jubileju, brīvai, demokrātiskai. Uzturēt mūsu kultūru, mūsu valodu. Ja būs cilvēki, kas runās latviski, būs Latvija.

Baltiešu saliņa Indijas vidienē

Ar Sigmu Ankravu sarunājas Laima Martinskis

(Turpināts no 4. lpp.)

Tad apmēram divarpus – divtūkstoš gadus pirms mūsu ēras (tas ir pēc Marijas Gimbutas teorijas, kuŗai piekritu), indoeiropieši, kas dzīvoja Ziemeļkaspijā vai Dienvidurālos, sasniedza tādu iedzīvotāju bļivuma pakāpi, ka sāka migrēt divos virzienos. Viens virziens gāja uz rietumiem, piemēram, tās pašas mūsu baltu ciltis atnāca līdz Baltijas jūrai un atrada, ka šīs teritorijas jau ir apdzīvotas. Tur dzīvoja somugru ciltis, arī līvi. Otrs virziens gāja uz dienvidiem, pāri Hindu Kuša pārejai, Indijas iekšienē. Šie ieceļotāji bija tik kareivīgi, ka vietējos iedzīvotājus aizspieda uz Indijas dienvidiem. Apmēram Indijas vidū ir tā sauktā valodu robežšķirtnē, kas ļoti labi parāda, cik tālu aizgāja indoeiropiešu invāzija, un kur sākas dravidi, kas tika atspiesti uz Indijas dienvidiem. Starp šīm valodām un kultūrām nav nekā kopīga. Lai tie ienācēji, kas bija gaišākas ādas krāsas, un bieži arī gaišiem matiem, nesaļauktos ar vietējiem, izveidojās jauna reliģija – vēdiskā reliģija, kuŗa vēlāk pārauga hinduismā. Vēdiskā reliģija ir tā, kas pamatos līdzīga senlatviešu reliģijai. Hinduismam ar latvisko reliģiju nav nekāda sakara. Tas nāk ar skaidri izteiktu kārtu sistēmu. Indijas pamatiedzīvotāji – parasti ar vistumšāko ādas krāsu – tika padarīti par ārpus četrām kārtām, varnām jeb krāsām esošiem. Liela daļa kļuva par nepieskaramajiem. Pēc indoeiropiešu ienestajiem *Manu* likumiem, tāds nepieskaramais tika uzskatīts par pretīgu atkritumu. Ja viņa ēna krita uz kārtu indietiem, šim kastu/kārtu indietim bija jāveic ļoti sarežģīts attīrīšanas rituāls. Šie reliģiskie aizspriedumi, diemžēl, joprojām lielā mērā ietekmē šīs dienas Indijas kultūras, politisko un sociālo sistēmu. Kaut arī mūsdienu Indijas Konstitūcija paredz visu cilvēku vienlīdzību, reālajā dzīvē tā nav. Pastāv tā sauktās kvotas, lai šādus zemākas kārtas cilvēkus integrētu mūsdienu sabiedrībā kā pilntiesīgus tās locekļus. Tomēr tas ne vienmēr tā notiek. Reāli tas nozīmē, ka cilvēkam var būt augsts amats valsts administrācijā vai universitātē, bet kolēģi ar viņu pie viena galda neēdīs, māju vai dzīvokli viņam neviens neizīrēs tādā rajonā, kur dzīvo kastu indieši.

Kā tev radās ideja par Baltijas kultūras centra izveidošanu Indijā?

Pēc 2013. gada ekspedīcijas pa Dienvidindiju un tai sekojošās zinātniskās konferences Latvijas Universitātei radās iespēja piešķirt telpas Centra izveidošanai. Likās interesanti un vērtīgi nodibināt kontaktus ar Bengaloras, Madrasas, Haiderabadas, Pondišeri, Kanuras universitātēm Dienvidindijā. Visur bija diezgan liela interese ar mums sadarboties. Mūsu universitātes rektors tajā laikā profesors Mārcis Auziņš piekrita

idejai veidot Indijas studiju un kultūras centru. Tas nebija kā akadēmiska programma, bet tāds kā interešu centrs. Pašlaik Indijas studiju centru vada ļoti talantīga mana kolēģe Agita Baltgalve. Ja sākotnēji, kā jau minēju, tur varēja apgūt tikai hindi valodu un jogu, tad tagad tur ir hindi, bengāļu, persiešu valodas, tāpat sanskrita studijas, ko ar skaipa palīdzību māca

sitāte uzcēla jaunu māju Baltijas centra vajadzībām universitātes teritorijā. 2016. gada 7. augustā tā tika svinīgi atklāta. Atklāšanā piedalījās visu trīs Baltijas valstu vēsnieki, no LU prorektore Ina Druviete, no Indijas valdības pārstāvjiem bija premjerministra Pirmā sekretāre. No LU vienu semestri tur strādāja pasniedzēja Vija Pažarnova, kas mācīja latviešu valodu. Paralleli

un latviešu valodas ir senākās indoeiropiešu valodas Eiropā. Un viņus tas ļoti interesē.

Šogad, 23.-24. aprīlī, par godu Latvijas Simtgadei, universitāte veidoja tā sauktos Mazos latviešu dziesmu un deju svētkus. No Latvijas aizbrauca koncertēt vairāk nekā 70 folkloras dziedātāju un deju grupu. Bija universitātes absolventu koris *Jubilate*, Gaŗkalnes deju grupa

dit, ka indoeiropieši ir radušies Indijā un no turienes ir virzījušies tālāk visā pasaulē, nesot Indijas kultūru, gaismu un izglītību visai pārējai pasaulei.

Vai Baltijas studiju un kultūras centram ir kāda nākotnes vīzija vai konkrēti mērķi, ko gribētu sasniegt?

Kultūras sakaru uzturēšana ar Baltiju noteikti ir viena no DSVV prioritātēm. Tomēr Baltija

Profesore Sigma Ankrava Baltijas Studiju centrā // FOTO: Sigmas Ankravas personīgais arhīvs

no Mumbajas universitātes sanskrita speciāliste. Ir arī odisi klasiskās dejas un joga. Kāda būs interese par šīm studijām no vienas un otras puses, rādīs nākamās paaudzes.

Vēl mēs izveidojām sadarbību ar *Dev Sanskriti* Universitāti (*DSVV*) Haridvarā – vienā no Indijas svētajām pilsētām, kas atrodas Gangas krastā Himalaju pakājē. 2013. gada rudenī uz Latviju atbrauca šīs universitātes rektors Dr. Činmajs Pandja un parakstīja vienošanos ar Latvijas Universitāti par sadarbību. Pēc kāda pusgada saņēmām no viņa vēsti par vēlēšanos nodibināt Baltijas centru *DSVV*, taču lai to darītu, bija vajadzīgs LU atbalsts. Mēs aizsūtījām atbalsta vēstuli, ar kuŗu indiešu kolēģi varēja tālāk iet pie savas štata vadības un Izglītības ministrijas. *Dev Sanskriti* Univer-

viņa arī gatavoja pirmo *Latviešu – Hindi sarunvalodas vārdnīcu*. Pēc tam cita LU pasniedzēja Laura Grīviņa vienu semestri mācīja latviešu valodu. Tagad tur strādā lietuviešu kolēģe, kuŗa māca lietuviešu valodu.

LU uzdāvināja bagātu grāmatu klāstu Baltijas studiju un kultūras centra bibliotēkai. Arī Latvijas vēstniecība Indijā uzdāvināja daudz grāmatu, dažādu prospektus un informācijas materiālus par Latviju, kuŗus studenti varēs plaši izmantot.

Vai indiešu studentiem interese par Baltijas valstīm ir liela? Un kāpēc viņiem interesē Baltijas valstis?

Pirmkārt, šī universitāte ir ar īpaši holistisku ievirzi. Šajā universitātē studentiem ir skaidrs un viņiem tas tiek arī mācīts, ka mums ir ārkārtīgi izteikta lingvistiskā radniecība, jo lietuviešu

Jaunais Baltijas centra nams *Dev Sanskriti* Universitātē // FOTO: Sigmas Ankravas personīgais arhīvs

Saime un folkloras grupa *Vilki*.

Pasākumu atklāja Latvijas vēstnieks Indijā Aivars Groza, ievadvārdus priekšnesumiem teica Pauls Raudseps. Indieši bija pilnīgi fascinēti, jo deju grupas bija ļoti interesēti, kas bija atklājums indiešu sabiedrībai. Visu koncertu vairāk nekā miljons skatītāju vēroja televīzijas tiešraidē un internetā. Pēc tam daudzi vietējie iedzīvotāji uz ielas atpazīna deju grupas un nāca viņiem klāt, un izteica ļoti siltas un pozitīvas atsauksmes. Man ir liels prieks, ka tādā veidā mēs varējām ievadīt Latvijas Simtgades svinības Indijā.

Vai Baltijas studiju un kultūras centrs *Dev Sanskriti* Universitātē ir kā interešu centrs vai tā ir akadēmiska programma?

S.A.: Es domāju, ka akadēmiska studiju programma tā vēl viņiem nav, bet, tā kā universitātē ir gan tūrisma, gan citas programmas, kur varam atrast kaut ko kopīgu – piemēram, ornamentu izmantošana datorgrafikā, tad tas var kļūt iespējams. Kad biju apsējusī Lielvārdes jostu, indiešu kolēģi atpazīna daudzus rakstus un sniedza savas interpretācijas. Šobrīd varbūt arī abām – Latvijas un *Dev Sanskriti* universitātēm – nav gluži vienoti mērķi: Ja mēs gribam vairāk popularizēt baltiešu kultūru pie viņiem, tad viņi savukārt vēlas vairāk popularizēt indiešu tradīcijas Baltijā. Ir jāatrod līdzsvars starp abām tendencēm. Piemēram, pirms 30 gadiem, kad es sāku ar Indijas temu nodarboties, nebija nekādu šaubu par to, ka indoeiropieši ir tie, kas ienākuši Indijā. Tagad dominē indocentriskie spēki, kuŗu ideoloģija humanitārajā jomā ir mainījusies uz pretējo – indieši mēģina pierā-

Indijas ārpolitikā ieņemt visai zemu prioritāti. Politikā mēs viņu interesējam kā Eiropas Savienības valsts. Arī kā valsts, kuŗa par smērā nelielu samaksu nodrošina labu augstāko izglītību.

Domāju, ka *DSVV* Baltijas kultūras centra norisēs arvien vairāk vajadzētu iesaistīties lietuviešiem, jo viņiem jau ir diezgan fundamentālas Indijas kultūras studijas, kurpretī LU tā nav akadēmiska programma. Līdz ar to, manuprāt, iespējas lietuviešiem ir lielākas nekā latviešiem. No LU uz *DSVV* regulāri brauc pilnveidoties joga studiju grupa. Bet Baltijas studiju un kultūras centra nākotne ir lielā mērā atkarīga no tā, cik indieši būs ieinteresēti investēt šajā programmā. Mēs no Latvijas puses varam runāt par to, kā pašiem attīstīt Indijas studijas Latvijā.

Vai Indijas universitātēs joga ir kā akadēmiska programma?

Jā, tā ir akadēmiska programma, jo joga prasa dzīves ilgus praksī. Tā nav vingrošana. Joga ir vairāki novirzieni, piemēram, tā sauktā Bhakti joga ir tikai prāta vingrinājumi.

Vai joga ikdienas cilvēkiem Indijā ir ikdiena?

Nē, nav. Tā ir ikdienai tikai elitei, kas var to atļauties, kam ir laiks, nauda un vēlēšanās. Pirmkārt, nauda, jo kamēr tu „jogo”, tu nestrādā.

Kāpēc, pēc tavām domām, mums būtu svarīgi šos kultūras sakarus ar Indiju uzturēt?

Mēs nekad neizzināsim pasauli līdz galam, bet šis izziņas process ir ārkārtīgi saistošs. Indija sniedz mūsdienu cilvēkam iespēju saskatīt savam acīm attīstību no akmens laikmeta līdz kosmosa iekārošanas ērai. Indijā visi šie laikmeti pastāv vienlaicīgi.

19. LATVIEŠU SALIDOJUMS TRINIDADĀ UN TOBĀGO

GUNTARS GEDULIS,
salidojuma vadītājs

Pēc pusotra gada prombūtnes, 2017. gada decembrā beigās atkal pulcējās latvieši Trinidadā un Tobāgo, šoreiz sabraukuši no 15 Latvijas, Zviedrijas, Kandas, ASV

rijas, stāstot par salidojumiem un latviešiem vispār. Kad nu 27. decembrī bija sabraukuši visi salā paredzētie, pie eglītes norisinājās iepazīšanās vakars, kur katrs,

peldkostīmā, savus uzdevumus veic visai āši. Pēc ilgjiem gadiem uz salidojumu bija atbraukušas ģimenes ar bērniem; bija pārstāvētas visas paaudzes, sākot ar

sastapdams visāda vecuma "kūrlanderus". (Tobāgo salā ļaudis bija sākuši domāt, ka kūrlanderi ir vecāki ļaudis, kas svētdienās iet baznīcā.) Nākamajā dienā sekoja

bija dzīvojuši. Viesnīca arī atrodas 20 minūšu gājiena attālumā no Kurzemes pieminēkļa (*Courlander Monument*), kas paceļas virs klints un kurzemnieku cietokšņa paliekām. Visi bēga no lietusgāzēm, kas gan mēdza noturēties, kad bija kas stāstāms un rādāms. Pēc Beneta un Monka cietokšņu vietu apskates, ekskursija beidzās pie liepājnieka Bartolda Šmolla 1686. g. forta aptuvenās vietas pie pašreizējās Mauntervina viesnīcas, un tur, kur astoņdesmitajos gados atradās pirmais muzejs salā ar latviešu sabiedrības saziņotajiem eksponātiem. (Kurzemes liča muzejs mūsu vizītes laikā bija slēgts.) Atkal bēgot no lietus, visi paglābās viesnīcā, kur tos laipni sagaidīja bij. viesnīcas vadītājs Karloss Dilens, arī liels latviešu draugs. Mūsu saimei nu bija pievienojušies vēl citi, un vakarā mēs visi salidojuma dalībnieki varējām pulcēties patīkamajai draudzības kokteiļu stundai viesnīcas mīksto krēslu telpā, kur tagad arī iesaistījās mūsu bijusī Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga ar savu ģimeni, arī trijās paaudzēs.

Bija pienākusi 2017. gada beidzamā diena. No rīta no Lielā Kurzemes liča plūdmales izbrauca laiva, lai iepazīstinātu kūrlanderus ar salas ziemeļu piekrasti no jūras (*Courland Coast*), kā to savā laikā skatīja senie kurzemnieki. Pēcpusdienā plkst 4:00 visi pulcējās Sv. Dāvida baznīcā dievkalpojumam, ko vadīja vietējais anglikāņu mācītājs Filips Aizeks, piedaloties arī Plimutas u.c. salas iedzīvotājiem. Tobāgo asamblejas sekretāre tūrisma, kultūras un transporta jautājumos Nadīne Spensera-Filipa uzrunāja un apsveica visus klātesošos. Sekoja Vairas Vīķes-Freibergas, kā viemer, pārdomātie un labskanīgie vārdi. Dziedāja ne tikai tradicionālos Tobāgo salidojuma korāļus, bet arī dažus vietējos, kas bija lasāmi uz ekrāna virs altāra. Vietējie dūšīgi dziedāja, un "Tavs esmu, Tavs es būšu", seno kurzemnieku korāli, varēja dziedāt līdz angļu tulkojumā. Vai šī dziesma jau šeit skanēja 1654. gadā

Salidojuma dalībnieki Botāniskajā dārzā pie senā "zida kokvilnas" koka saknēm

un Venecuēlas pilsētām – ne tikai lai izsekotu seno kurzemnieku gaitām šajā latviešu pirmajā kolonijā Amerikā, bet meklējot patvērumu no ziemeļu sala, sniega un ledus, tropu saules, kokospalmu ielogoto liču un Karību jūras zilzaļo ūdeņu vilināti. Lai gan salidojumu atklāja 27. decembrī, dalībnieki sāka ierasties jau 24. decembrī, un svinēja Ziemsvētkus pie viesnīcas eglītes un pakalnu ielogotā peldbaseina (arī Betlēmē aug palmas, un tur ziemeļu zemju sala bargumu nepazīna). Daži vēl uzkavējās salā pēc salidojuma noslēguma 5. janvārī, pat līdz 18. janvārim, jo Tobāgo salas dabas bagātības ir krāšņas un aizraujošas, dzīve mierīga un nesasteidzināta. Kopā sanāca 38 dalībnieki un 5 viesi.

Pirmajiem atbraucējiem iznāca laika tuvāk iepazīties ar Trinidadas dabu, kaimiņu zemei Venecuēlai līdzīgu. Salas ziemeļos no jūras pat iznirst Venecuēlas ziemeļu kalnu grēda – Andu kalnu atzarojums, aiz kuŗa Trinidadā slēpjas Marakasas līcis ar slavenajiem ceptas haizivs ēdienu plūdmales restorāniem. Ja citur haizivis uzbrūk cilvēkiem, tad šeit notiek otrādi, vienīgi grūti uzzināt, vai saceptais zivs kapājums ir haizivs vai vieglāk iegūstamas mantas gaļa. Pirmie tiešie vietējās dabas iespāidi gan radās nesen atklātajā pastaigā pa viesnīcas teritorijas kalnu, kur pakāpeniski atklājas skaistāki un skaistāki panorāmas skati uz Portovspeinu, Trinidadas un visas valsts galvaspilsētu. 26. decembrā rītā "Labrīt, Trinidadā un Tobāgo" televīzijas programmā piedalījās salidojuma vadītājs Guntars Gedulis un sabiedriskā darbiniece Ieva Reine no Zvied-

Reiņu ģimene no Zviedrijas – Aivars, Zane, Arta un Ieva ar Salidojuma vadītāju Guntaru Geduli

Dodamies kārtējā laivu braucienā

saņemdam velti, sacīja dažus vārdus par sevi. Par latviešu trešo Ziemsvētku dāvanām bija rūpējies TNT (Trinidadas un Tobāgo) Ziemsvētku vecītis, kas, parasti

1930. gados dzimušajiem līdz pašreizējā gadsimtena padesmitnieku paaudzei. Radās lielģimenes kopiespaids, par ko ļoti priecājās viesnīcas personāls, tagad

Portovspeinas pilsētas apskate, par spīti lietum, kas nāca un gāja – šai gadalaikā pavisam neparasti. Diena beidzās ar banketa vakariņām, un 29. decembra pēcpusdienā jau bija jādodas uz ostu, kur gaidīja atkrūģis – katamarāns –, lai visus vestu uz Tobāgo. Ceļš uz Tobāgo galvaspilsētu Skārborovu veda cauri Venecuēlas-Trinidadas "siks pārņa rīkles" šaurumam, kur satek Pārijas liča un Karību jūras straumes. Daži drošsirdīgie bija nostājušies kuģa malā ar plivojošu hercogistes sarkano krabja karogu.

Sestdien, 30. decembrī jau sākās iepazīšanās ar vietām, kur 17.gs. bija apmetušies kurzemnieki. Pati Tertlbiča viesnīca, kas šoreiz pieņēma visu grupu, veido serpentīnu gar Lielo Kurzemes

Tertlbiča viesnīcas administrātorē Estere Dūmasa rāda no Talsiem atvestos Puzurus

lici (*Great Courland Bay*) un atrodas Kūrlandē, iepreti bij. Kurzemes hercogu muīžai *Courland Estate* jeb, agrāk, *Coerland Plantasy*, kur savā laikā kurzemnieki

kādā māc. Pēterā Engelbrehta vadītā dievkalpojumā, kad mūsu cietoksnī bija uzcelta pirmā luterāņu baznīcā Amerikās.

(turpināts 7. lpp.)

19. LATVIEŠU SALIDOJUMS TRINIDADĀ UN TOBĀGO

(Turpināts no 6. lpp.)

Dievkalpojumā piedalījās arī vietējā Asamblejas deputāte un salas vadītāja, salas galvas, galvenā sekretāra Kelvina Čārlza biroja sekretāre Mariša Āzmena un mūsu vēstnieks īpašiem uzdeviem ar latviešiem ārzemēs Atis Sjanīts. Vijolniece Alīse Jūena no Losandželosas, Guntara Geduļa ērģeļu pavadījumā, atskaņoja vairākus darbus, to vidū arī 17. gs. paveida hercoga Jēkaba galma maršu. Neskaidrībā, vai līs vai ne, sekojošo pieņemšanu noorganizēja Kakriko viesnīcas īpašnieki Čengi pašā viesnīcā, netālu no baznīcas un pieminēkļa. Dalībnieki bija savežuši visādus latviskus labumus, netrūka Latvijas šokolādes, rupjmaizes, balzama – pat jaunā ķiršu paveida, kas īpaši gāja pie sirds tūrisma sekretārei. Bet bija arī grāmatas par Latviju un visādas tautiskas veltes, ko dalīt ne tikai šai brīdī, bet pa visu salidojuma laiku – paldies vedējiem par pūlēm visu nogādāt uz salu. Zāle bija pilna! Klāt bija draugi no agrākiem laikiem, bij. tūrisma vadītājs Džordžs Stanlijs Bērds, arī māc. Kenets Foresters, kas ilgus gadus kalpoja Sv. Dāvida baznīcā, jau tad, kad vienīgās ērģelītes dievnamā bija Ņujorkas latv.ev.lut.draudzes ziemeļu novada ziedotās, un vēl arī pirms tam. Viņš piedzīvoja kurzemnieku pieminēkļa atklāšanu 1978. gadā, un tagad nu uz to pusi sāka virzīties visa mūsu saime, lai plkst. 6:00 vakarā pie tā nodziedātu Latvijas himnu, brīdī, kad Latvijā sākās 2018. gads. Saule jau bija norietējusi pirms 10 minūtēm, un bija iestājusies pustumsa – labi varējām saskatīt ugunošanu virs mums un Lielā Kurzemes līča. Arī laivas mirkšķinājumus līcī, kas vēstīja, ka no Latvijas ar savu deviņmetrīgo, paša rokām pirms 30 gadiem būvēto buru laivu bija ieradies kapteinis Uldis Ozolants, vienrocīgi mērodams šo tālo ceļu pāri Atlantijas okeānam, tiešā 34 dienu braucienā caur vētrām no Kanāriju salām uz Barbeidosu, tad Trinidadu un beidzot, Lielo Kurzmes līci – kopā apm 11 250 km ceļojumā, kas sākās, 2015. gada 5. oktobrī izbraucot no Mangaļsalas. Šis ir

meklēšanas speciālists. Pirmās Latvijas republikas laikā 1935. gadā tālo ceļu mēroja Latvijas kara flotes leitnants Miķelis Plēsums un bij.instruktors Aleksandrs

kus ar laimes vēlējumiem. Nākamajos vakaros skatīja fragmentus no Latvijas-Gambijas-Tobāgo filmas, ko Kārļa Vahšteina režijā bija sagatavojuši filmētāji no Lat-

dibena laivu pāri koraļiem un krāsainām zivīm un pelde jūrā ar tām, vēlāk vēl maigajā un seklajā Nailona baseinā Bukū līča vidū. Tad vēl Robinsona Krūzo alas

ceļš atkal veda cauri Tobāgo centrālajai kalnu joslai, šoreiz pa visvecāko mežu rezervātu Amerikā (dib.1776.g.) uz salas ziemeļaustrumu galu un patālo Šarlot-

Salidojuma dalībnieki sagaida Jauno gadu pie Lielā Kurzemes pieminēkļa

Ozoliņš. 9,4m buru laiva "Laima" no Parīzes nokļuva Tobāgo, tad devās atpakaļ uz Rīgu. Daudz grūtāks ir atceļš, bet viņi bija divi...

Visi atgriezās viesnīcā. Lietus pakalpīgi noturējās, līdz kamēr visi bija sasēdušies pie melnīdribaini izdaiļotajiem svētku galdiem un sev uzlikuši visādus sidraba Jaungada rotājumus.

Jauno gadu ievadīja ar gājienu pa tropu mežu gar kakao plantāciju uz peldi atspirdzinošajā Ārgaila ūdenskritumā. Atceļā piedāvāja Maikla Spensera dabas un dzīvnieku dārzā vērot krokodilus, čūskas, rupučus, papagaiļus, mērķaķus, mežacūkas un citus salas dzīvniekus, lai pie Maikla lielajiem galdiem kopīgi notiesātu Kakriko viesnīcas īpašnieku sagatavotās pusdienas. Kapteinis

Pidženpointa plūdmalē ar kurzemnieku karogu Gints Laiviņš-Laivenieks un Berčarda dēli Pēteris, Kārlis un Juris

villi (Luīze Šarlote bija hercoga Jēkaba sieva), peldi Pirātu, agr. Kuršu (Kurse jeb Coerse) līcī, kas bija pirmais līcis, kur pietāja kurzemnieki, sasnieguši salu. Ceļā braucām gar stāvo ziemeļu krastu un bijušo Jaunkurzemi, vērojot gleznainos skatus pāri Kurzemes piekrastes līčiem, tad atpakaļceļā gar atklātāko, viļņaino Atlantijas dienvidkrastu, bij. franču un holandiešu rajoniem. Pievakarē visi sapulcējās pie Lielā Kurzemes līča uz viesnīcas rikoto kokteiļu stundu par godu kurzemniekiem, ar pienācīgi klātu dzērienu galdu, kur katram bija dabūjams tas gardākais! Satumsa, bija pienācis brīdis doties uz atvadu vakariņām Maunternvina viesnīcas kucara dzirnavās. Pie sarkanbalti klātiem galdiem beidzās salidojums ar latviešu dziesmām klavieru pavadījumā, Ievai Reinei palīdzot ar dziesmu novadišanu. Tad nu – līdz nākamajam salidojumam!

Lai arī katrā mūsu salidojumā ir saskatāmas līdzīgas nodarbības, vienmēr tomēr dzimst kas jauns. Šis bija pirmais salidojums Ziemsvētku un Jaungada laikā, tas piešķīra salidojumam jaunu nokrāsu. Bet katram salidojumam to īpašo seju dod paši dalībnieki, kas no atšķirīgām vidēm un ar dažādām pieredzēm un interesēm ierodas, lai dalītos ar citiem. Tomēr visus vieno kopējā vēlme iepazīt daļu no savas vēstures. Un tagad paliek jautājums, kad rīkot nākamo, 20. jubilejas salidojumu – vai nu oriģināli paredzētajā laikā, no 2020. g. 20. līdz 30. jūnijam, vai no 2019. g. 26. decembra līdz 2020. g. 5. janvārim? Rakstiet, un izlemsim kopīgi!

Salidojuma vadītājs –
guntars.gedulis@gmail.com

Bijusī Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga uzrunā salidojuma dalībniekus un viesus Sv. Dāvida baznīcā

pirmais zināmais gadījums, kur kāds vienrocīgi no Latvijas ir nokļuvis Tobāgo, un to veica 70 gadus vecs pensionārs, lai gan tālburātājs un jūras avāriju iz-

Ozolants vēlāk ieradās Tertlbiča viesnīcā un iekļuva visu ievērojamības degpunktā, un vakarā Reīņu ģimene visiem izdalīja no Zviedrijas atvestos alvas dzīvnie-

Saulriets Lielajā Kurzemes līcī

vijas pirms vairākiem gadiem. 2. janvārī sekoja dienas garā, varbūt vispopulārākā salidojuma ekskursija – brauciens uz skaisto Pidženpointa parku, tad ar stikla

apskate aiz lidlauka, kur atradās kapt. Kornelisa Karona vadītā, hercoga Jēkaba otrā, 1640./42. – 1650.g.kolonija.

Beidzamajā salidojuma dienā

LATVIEŠU LIKTENSTĀSTI

SPĪTNIEKS NO GAIZIŅKALNA PAKĀJES

KASPARS PŪCE

(Turpināts no Nr.27)

Voldemārs pa ceļam iegriezās kādās pamestās sagraudātās mājās un no lopu ķēķa, kurš vēl nebija sabrucis, iznesa palielu čuguna katlu. To piesēja pie divriteņa un klunkuru klunkuriem nogādāja zem egles.

Liktenim bija labpaticis nezināmo aizgājēju guldīt zemes klēpī aiz lielā koka ezera pusē, tāvad – neredzamajā no mazā meža celiņa. Kārlis sadalīja darba pienākumus. Pats ķērās pie lāpstas un sāka atrakšanas jeb ekshumācijas darbus, bet savu asistentu norīkoja pie sagatavošanās darbiem. Voldemāram vajadzēja no akmeņiem sakraut kaut ko līdzīgu pavardam, uz tā uzriktēt lielo katlu, to piepildīt ar ūdeni, savākt ap ezeru sausos kokus, tos salikt zem tā un aizdedzināt. Rakšanas darbi veicās itin raiti un jau pēc kādas pusstundas parādījās tas, ko zeme slēpusi vairākus gadus – no neēvelētiem dēļiem sanaglotā pussatrunējusi kaste jeb zārks. Atlauza tās vāku un dienas gaismā kļuva redzams tā saturs, gandrīz sadalījies cilvēka ķermenis, pussapuvušu lupatu klāts. Visu ezermalu piepildīja neizturama smirdoņa. Voldemārs no tās gandrīz noģība, bet Kārlis, sakot, ka pie tā visa pieradis, studējot un secējot liķus Rīgas anatomikumā, uzvilcis gumijotus cimdus, lietišķi ķērās pie izraktā ķermeņa sadalīšanas. Ūdens lielajā katlā jau vārījās un tajā uzmanīgi tika, rupji attīrītas no liekajiem sapuvušās miesas gabaliem, ieslīdinātas roku un kāju daļas. Tā nu tas viss, nejauki smirdot, vārījās vairākas stundas. Krūšu kurvī un galvu Kārlis nolika atsevišķi, jo tos vārīšot vēlāk, kad būs kārtīgi mehāniski iztīrījis. Voldemārs tikmēr pildīja savu pamatfunkciju – rūpējās par nepārtrauktu intensīvu uguni zem katla, kā arī regulāri smēla no tā smirdīgo ūdeni, nomainot pret svaigu. Apkārt bija pilnīgs miers un klusums, jo tuvākās

mājas atradās ievērojamā attālumā un šajās oktobra beigu dienās, kad gandrīz visi lauki novākti, cilvēki no siltajām istabām izkustējās tikai, lai aizietu uz kūti pie lopiņiem. Tas notika no rīta un vakarā, bet tad, kā zināms, pie mums ir pilnīga tumsa.

Abi pētnieki no piektdienas novakares līdz pat svētdienai citīgi vārīja kaulus, līdz tie kļuva pilnīgi tīri. Svētdienas rītā viss darbs, Tolkas pareizticīgo dievnama zvanu skaņu pavadīts, bija pabeigts. Dievkalpojums beidzās, arī nezināmā kareivja kauli beidzot pavisam tīri, satīti lupatās, tika salikti līdzpaņemtajos maisos. Abi avantūristi sakārtoja egles apkārtni, visu, kas palika pēc izraktā, satrunējušās lupatas, cepuri, zābakus un vēl šo to, sadedzināja, bet tukšo zārku apraka, izlīdzināja kapavietu, uz tās, lai nerastos nekādas aizdomas, uzlika attālāk izraktās velēnas, bet no ezera, lai aizmāļētu acis taurupiešiem, izmaksķereja vairākas vidēja lieluma zivis. Tad Kārlis, sakot, ka tas, ko viņi izdarījuši, ir tikai puse no vēlamā, maisus nostiprināja uz abu divriteņu bagāžniekiem, un, lai nerastos aizdomas, tos nomaskēja ar dažiem no lielās egles nolauztiem zariem. Tad jaunie ļaudis, neviens neievēroti, klusītēm cauri krūmiem aizlavījās līdz lielceļam, uzlēca uz saviem braucamajiem un devās atpakaļ, pa ceļam pamesto māju lopu ķēķi noliekot vietā „aizlienēto” čuguna katlu.

Taurupē Kārlis sāka īsto, nopietno darbu. Atvestos kaulus, lai izskaustu jebkādu infekciju, mērcēja koncentrētā skābē. Tie kļuva pilnīgi balti. Tad viņš, ieslēdzies savu māju klētiņā, kādas divas nedēļas būrās, kamēr visas kareivja mirstīgās atliekas salika pilnīgi pareizā anatomiskā secībā. Drāmātikās kopas vadītājs un kopējās avantūras dalībnieks Kārlis regulāri, ievērodams visdziļāko konspirāciju, apciemoja. Tur viņš ar neslēptu izbrīnu vēroja caurkritušā medicīnas studenta darbošanos ar atvestajām

cilvēka atliekām, skatījās, ar kādu pacietību tiek savienoti vissīkākā kauliņi, līdz neizteiksmīgā kaulu kaudzīte top par pēdu vai plaukstu. Beigu beigās skelets, stalts un skaists, pacēlās pilnā augumā. Nu to varēja kā uzskates līdzekli izmantot skolā cilvēka anatomijas mācīšanai. Jaunajam zinātnes ceļa bridējam tik vienkāršas lietas neinteresēja, viņš izsmadzēja kaut ko pavisam traku.

Kādā no kopējās darbošanās reizēm Kārlis Voldemāram pavaicāja:

„Voldi, cik atceros, tu man stāstīji, ka Rīgā esot pie kāda mākslinieka mācījies gleznot un apieties ar dažādām krāsām. Saki, vai tur ir iespējams dabūt arī tādu pervi, kas tumsā spīd? Nu, tādu, ar kuŗu bija nopindzēlēts tas Bāskervilu suns vienā no stāstiem par Šerloku Holmsu?”

„No tevis sacītā sapratu, ka tu gribi iegādāties fosfora krāsu. Klausies un iegaumē. Bodē „Pētersons & Martinsons”, kas ir uz Tērbatas un Dzirnāvu ielas stūra, var nopirkt visu, kas nepieciešams dvēselei, kuŗa slāpst pēc piedzīvojuma”.

Pēc dažām dienām Kārlis aizbrauca uz Rīgu un atgriezās ar dažādiem pirkumiem, to vidū atradās arī tāda neliela koka kārbīņa, kuŗā esot tā spīdošā krāsa.

„Voldi,” viņš teica režisoram, „pēc pāris dienām pievakarē atnāc uz Drustiņiem, kaut ko parādīšu.”

Voldemārs, ziņkāres dzīts, noliktās dienas pēcpusdienā ienāca Kārļa nelielās mājas pagalmā. Viss klusu, nav neviena. Draugs tika pateicis, ka neviena nebūs, jo tēvs ar māti ciemošoties pie radiem pagasta tālajā galā. Viesis pamīnājās pagalma vidū, pabuzināja klāt pieskrējušo Kāravu, paraustīja nama ārdurvis, tās ciet. Ko tad aicināja, ja nav mājās, galvā pazibēja doma. Pēkšņi Voldemārs sarāvās, jo sētsvidus miegains rudens klusumu pārtrauca skaļš sprādziens, kuŗš noblikšķēja mazās klētiņas durvju

priekšā. Viss pagalms pildījās ar ziliem dūmiem, ko rudenīgais ziemeļrietumu vējš itin drīz izklidināja. Ciemiņš centās iztaisinoties, jo negaidītais blikšķis instinktīvi spieda ķermeni tuvāk zemei. Tad Voldemāra skatiens piesaistījās klētiņas durvīm, tās lēnām, griezīgas čikstoņas pavadītas, vērsās vaļā. Tur – durvju četrstūrī – atklājās dvēseli stindzinošs skats. No klēts, dūmu ieskaits, zaļgani mirdzēdams, krēslainajā pagalmā iesoļoja skelets. Apstājās uz sliekšņa, pakustināja pa labi, pa kreisi galvaskausu ar tukšajiem acu dobumiem, un, nofiksējies pagalma vidū gandrīz saļimušo viesi, plati virinot apakšžokli, sāka sardoniski smieties. „Ak, tu nelaimīgais zemes tārps! Nedomā, ka tu uz šīs zemes uzturēšies mūžīgi! Driz, itin drīz tu stāsies sava Radītāja priekšā un sniegsi viņam atskaiti par visu, ko esi veicis uz grēcīgās zemes! Ha – ha – ha!”

Pirmais pārsteigums pārgāja, un skeleta balsi Voldemārs sadzirdēja kaut kur jau dzirdētas intonācijas.

„Kārli, velns tāds, vai tas esi tu?” Atskanēja īsteni cilvēciski smieklis un no klēts tumsas iznira šis izrādes autors. Kārlis, tērpies viscaur melnā, klētiņas iekštelpu pustumsā nemaz nebija redzams. Kļuvis saskatāms, viņš smējās tik sirsnīgi, ka gandrīz izlaida no rokām pagalma dubļos savu loļojumu.

„Nu, ko, pārbijies gan! Redzi, kādu efektu raisa tā visa fosfora krāsa, kuŗu atvedu no Rīgas! Un blikšķis, vai tas nebija varens?”

„Klausies, vai tad tās sprāgstvielas arī no Rīgas?”

„Nē, uz vietas sadabūtas, jo te tak pilnas grāvmalas ar neizšautām patronām, neesi slinks un vāc tik kopā. Un izveidot tādu petardi ir dažu minūšu darbs.”

„Kārli, ko tu domā tālāk darīt?”

„Zini, manī jau sen dzīvo doma, kā drusku atdzīvīnāt šo miegains pagastu. Taurupe skaitoties?! Ne te tauru, ne upes.

Pusnosprāguši šo kluso dzīvīti dzīvo. Tagad taču ir vēl laiks! Piedevām – brīvās Latvijas proklamēšanas piektā gadadiena! Atzīmēsim to un pie reizes šos visus drusku papurināsim, atgādinot, ka dzīve ir pavisam īsa un mūžības priekšā tā ir kā nemanāma gaisa pūsma...”

Abi nolēma, ka vajag dabūt no kāda attālo māju saimnieka uz dažām dienām piķa melnu zirgu, to pie sevis pieradināt un tad tumšā novakarē uz tā kopā ar fosforiscējošo skeletu veikt vairākus aplūsus pa Taurupi. Kārlis izstrādāja rīcības plānu, gaišā dienas laikā izstaigāja vēlamo kustības maršrutu, un tad sestdienas vakarā, kad Kurmjā krogā beidzās kino seanss, no tumsas iznira, sēdošs melnā kumeļa mugurā, neredzams, jo bija tērpies viscaur melnā, bet priekšā sev turēja zaļgano skeletu un vieglā rīksī iejāja kino baudītāju pūlī. Efekts bija graujošs. Cilvēki pajuka uz visām pusēm kā prusaki, kuŗus pārsteidz naktī tumšā virtuvē ar iedegtu sveci rokā. Naksnīgais elles sūtņis, sātaniski smiedams, pazuda kaut kur tumšajos krūmos, bet Taurupes iedzīvotāji, krustīdamies bailīgi devās uz savām mājām.

Nākamajās dienās viss pagasts tikai par šo nakts piedzīvojumu vien runāja, bet abi blēņdari klusēdami pie sevis smīnēja. Šādu vakara pārsteigumu, iedzīvotājus šausminot, bet paši priecēdamies, viņi veica vēl pāris reižu. Kā mēs visi skaidri zinām, nav tādu noslēpumu, kuŗi netiktu atklāti. Tā notika arī šajā reizē. Kāds acīgāks taurupietis atpazina melno rumaku, paziņoja policijai, varas pārstāvji noskaidroja, kam veciškais zirga īpašnieks savu dzīvnieku uzticējis un tad Drustiņu Kārli, kuŗš bija jādeļējis pa pagasta centru, iedvešot visos šausmas, arestēja un viņš uz ilgiem gadiem pazuda no Voldemāra redzes loka. Klīda baumas, ka Kārlis atzīts par traku un ievietots Rīgas trako namā.

(Turpinājums sekos)

ALEKS KNOKS

Stenfordā notikusi diskusija par kritisko domāšanu Latvijā

Šovasar Stenforda Universitātē, ASV, notika starpdisciplināra paneļdiskusija, kuŗā latviešu un lietuviešu pētnieki sprieda par kritiskās domāšanas nozīmi mūsdienu pasaulē, kā arī par iespējām to veicināt Latvijā un plašāk Baltijā. Diskusija notika Baltijas studiju veicināšanas asociācijas (AABS) konferences gaitā, kas šogad notika ar īpaši plašu vērienu sakarā ar Baltijas valstu Simtgadi.

Laikā, ko dēvē par viltus ziņu un pēcpatiesības laikmetu, prasme patstāvīgi domāt un analizēt informāciju ir svarīga ne tikai katram cilvēkam pašam sev, bet sabiedrībai kopumā. Demokrātijai ir nepieciešami spriest-

spējīgi cilvēki. Turklāt šobrīd kritiskā domāšana ir kļuvusi par valsts drošības jautājumu, jo tā ļauj pretoties mēģinājumiem manipulēt ar sabiedrisko domu, tai skaitā, kad to dara ārēji spēki. Šo iemeslu dēļ kritiskās domāšanas jēdziens daudz kārt izskanēja AABS konferencē un saistībā ar ļoti dažādām temām.

Latvijas izglītības telpā kritiskā domāšana ienāca deviņdesmitajos gados, taču tā ne vienmēr devusi gaidītos rezultātus. Latviešu pētnieku rosinātā diskusija pievērsās jautājumam, kas ir jāmaina mūsu izpratnē par kritisko domāšanu un kritiskās domāšanas apmācības metodēs, lai tā būtu ie-

darbīgāka gan skolās, gan publiskajās diskusijās, gan situācijās, kad katram no mums ir jāpieņem lēmums, piemēram, ticēt kādai internetā izlasītai ziņai vai nē. Šāda veida diskusija norisinājās pirmo reizi. Tās iniciatori bija divi latviešu pētnieki, kas šobrīd strādā ASV: Artūrs Logins no Dienvidkalfornijas Universitātes un Aleks Knoks no Merilendas Universitātes. Tāpat diskusijā piedalījās arī divi eksperti no Latvijas Universitātes: Vēstures un filozofijas fakultātes docents un publicists Artis Svece, kas ilgstoši lasījis lekcijas kritiskajā domāšanā, kā arī Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes profesore un Pedagoģijas

nodaļas vadītāja Zanda Rubene, kas savā pētniecībā (tostarp arī doktora darbā) ir fokusējusies uz kritiskās domāšanas pasniegšanu dažādos izglītības līmeņos. Savukārt viedokļu apmaiņu moderēja Kauņas tehnoloģiskās universitātes profesore un Stratēģiskās vadības nodaļas vadītāja Monika Petraitē. Diskusija bija dzīva un interesanta, un būtu svarīgi to turpināt, tai skaitā sagatavojot plašai publikai pieejamu un noderīgu grāmatu par kritisko domāšanu. Diemžēl līdz šim tāda grāmata latviešu valodā nav iznākusi, lai gan angļu valodā ir uzrakstīts desmitiem ievadu un rokasgrāmatu kritiskajā domāšanā. Šādas grāmatas sagatavošana ir

nākamais paneļdiskusijas dalībnieku mērķis.

Svarīgi piebilst, ka diskusija nebūtu varējusi notikt, ja to nebūtu atbalstījuši vairāki labvēļi. Diskusijas organizētāji vēlas pateikties AABS, Baltijas Amerikas Brīvības fondam un Latvijas Universitātes fondam par atbalstu, kas ļāvis segt dalībnieku ceļa un uzturēšanās izdevumus. Zīmīgi, ka šī nav pirmā reize, kad viens no organizētājiem, Aleks Knoks, ir saņēmis LU fonda atbalstu. LU fonds Aleku ir atbalstījis arī viņa izglītības ceļā: studējot LU VFF Filozofijas maģistra programmā, viņš ir saņēmis Kristapa Morberga stipendiju. Par to – īpaši paldies!

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvijai apbalvojumi starptautiskās skolēnu olimpiādās

No 15. līdz 22. jūlijam Teherānā, Irānā, noritēja 29. Starptautiskā bioloģijas olimpiāda, kurā piedalījās arī Latvijas komanda. Par medaļām cīnījās 261 skolēns no 67 valstīm.

Latviju pārstāvēja Rīgas Tehniskās universitātes Inženierzinātņu vidusskolas absolvents Ernests Tomass Auziņš, Rīgas Valsts 1. ģimnazijas 11. klases skolēni Anitra Zīle un Staņislavs Kurašs un Ventspils 1. ģimnazijas absolvents Artūrs Sokolovskis. Kopvērtējumā Artūrs Sokolovskis ieguva sudraba, Ernests Tomass Auziņš un Staņislavs Kurašs – bronzas medaļas, bet Anitra Zīle – atzinību.

Teicami panākumi gūti arī citās olimpiādās. No starptautiskās ķīmijas olimpiādas, kas notika Čehijā un Slovākijā, sudraba medaļas izcīnījuši Rīgas Valsts 1. ģimnazijas skolēni Olavs Račiņš un Gustavs Jānis Mežciems, kā arī Daugavpils Valsts ģimnazijas skolnieks Māris Koniševs, bronzas medaļu – Rīgas Valsts 1. ģimnazijas skolniece Anna Marija Sumrova. No starptautiskās fizikas olimpiādas Lisabonā Latvijas skolēni pārveda trīs bronzas medaļas.

Latvijas Radio koŗa**Latvijas Simtgades koncerts**

Pēc Francijas Radio festivāla ielūguma, 23. jūlijā Latvijas vēstnieks Francijā Imants Lieģis apmeklēja Latvijas Radio koŗa koncertu *Baltijas skaņa* (*Chants de la Baltique*), koŗa programma tika īpaši izraudzīta par godu Latvijas valsts Simtgadei.

Koncertā tika atskaņoti dažādu Baltijas valstu komponistu skaņdarbi, tai skaitā Pēterā Vaska un Ērika Ešenvalda kompozīcijas. Koris Sigvarda Kļavas vadībā uzstājās Sv. Pēterā katedrālē, kas ir Montpeljē (*Montpellier*) pilsētas gotikas stila lielākais un iespaidīgākais piemineklis un arī lielākā baznīca Langvedokas-Rusijonas reģionā (tagad: Oksitānija, *Occitanie*). Publikā ar patiesu sajūsmu un stāvovācijām pateicās mūziķiem un novērtēja koncerta sniegumu. Pilsētas mērs Filips Sorels, kurš arī pagodināja koncertu ar savu klātbūtni, atzina, ka nekad agrāk nebija redzējis tik daudz cilvēku Sv. Pēterā katedrālē. Koncertu apmeklēja aptuveni 800 klausītāju,

to skaitā arī Francijas Radio festivāla direktors Žans-Pjērs Ruso. Pēc koncerta Latvijas vēstniecība sadarbībā ar Francijas Radio festivālu rīkoja pieņemšanu, uz koŗu tika aicināti gan mūziķi, gan Francijas sadarbības partneri, un I. Lieģis savā uzrunā pauda prieku un gandarījumu par koŗa izcilo sniegumu, piedaloties festivālā jau vairāk nekā 25 gadus. Savukārt festivāla direktors Ž. P. Ruso apgalvoja, ka šī sadarbība turpināsies un koris ir gaidīts jau 2019. gadā uz jauno festivāla sezonu, koŗa tiks īpaši veltīta Baltijas jūras valstu mūzikai. Pirms koncerta vēstnieks tikās ar pilsētas mēru, pārrunājot dažādas plašākas sadarbības iespējas nākotnē, lai papildinātu ikgadējo mūzikas programmu. Mērs bija arī ļoti ieinteresēts pārrunāt politiskās aktualitātes jautājumus, piemēram, attiecības ar Krieviju, kā arī uzzināt vairāk par Latvijas vēsturi.

Latvijas un Igaunijas valdības kopīga sēde

Latvijas un Igaunijas valdības 21. augustā Rīgā rīkos pirmo kopīgo sēdi, ziņo Igaunijas sabiedriskā raidorganizācija ERR. Sēde būs veltīta abu valstu proklamēšanas simtajai gadadienai. Igaunijas valdības preses dienesta pārstāve Marianna Sudakova ERR teikusi, ka pašlaik tiek gatavota sēdes darba kārtība, un par to tiks informēts vēlāk. 7. maijā Tallinā notika Igaunijas un Somijas valdību pirmā kopīgā sēde, kas arī bija veltīta abu valstu Simtgadei. Sēdē tika apspriesti Igaunijas un Somijas transporta sakari, sadarbība digitālajā jomā un kultūras sfērā, kā arī kopīgās intereses Eiropas Savienībā.

Simtgades zaļumballes Latvijas dzimšanas dienai

11. augustā, tieši simts dienas pirms Latvijas valsts simtās dzimšanas dienas, visā Latvijā un pasaulē pakalnos, jūru un upju krastos, pilsdrupu estrādēs, parkos un pļavās notiks Simtgades zaļumballes. Tām gatavojas dejotāji, lauku kapelas, orķestru mūziķi, ziņģētāji un tautas mūzikas ansambļi vairāk nekā 140 vietās visos Latvijas novados, kā arī Krievijā,

Omskas apgabala Taras rajona Augšbebru ciemā, un Īrijā, *Lough Ramor Camping* Virdžīnijā.

“Lai arī sākotnēji rīkot zaļumballes par godu valsts Simtgadei mudinājām Latvijas pašvaldības, esmu gandarīta, ka laika gaitā ir pievienojušās arī vairākas privātas un uzņēmēju iniciatīvas. Simtgades zaļumballes notiks arī pilsētas svētku, teātra festivālu un tautas mūzikas sarīkojumos. Šī tradīcija ir dzīva, koŗa un pilnasinīga, un tas ir vēl viens lielisks ceļš, kā pētit sava novada vēsturi, saliedēt kopienu un svinēt Latvijas Simtgadi,” uzsver kultūras ministre Dace Melbārde.

Morisona tiltu Portlandē izgaismos Latvijas karoga krāsās

Par godu Latvijas valsts Simtgadei Morisona tilts Portlandas pilsētā, Oregonas pavalstī ASV tiks izgaismots Latvijas karoga krāsās. Izgaismošana notiks trīs vakarus pēc kārtas laikā no 16. līdz 18. novembrim. Idejas autors un finansiāls atbalstītājs ir Latvijas Republikas Goda konsuls Oregonas pavalstī Uldis Jānis Bērziņš.

Pamatojoties uz ziņām no *Willamette Light Brigade* organizācijas, kas atbildīga par pilsētas tiltu izgaismošanu, Morisona tilts ir pilsētas pirmais tilts, kas pašreizējā veidolā atklāts 1958. gadā. Agrākas tilta versijas atklātas 1887. un 1905. gadā. Portlanda iesaukta arī par “*Bridgetown*” jeb “Tiltu pilsētu” jo pār *Willamette* upi vien ir divpadsmit tiltu. Latvijas karogs uzskatāms par vienu no senākajiem pasaulē. Tas pirmo reizi minēts Livonijas Atskaņu hronikā 1280. gadā, un tā izcelsme ir Cēsis. Iepriekš Latvijas karoga krāsās izgaismota *Empire State Building* ēka Ņujorkas pilsētā. Ziņots arī, ka 17. novembrī Latvijas krāsās tiks izgaismots arī slavenais Niagāras ūdenskritums uz ASV un Kanadas robežas.

Dikļos svinēs**latviešu teātra divsimtgadi**

Kocēnu novada Dikļos 11. augustā ar dažādiem sarīkojumiem tiks svinēta latviešu teātra divsimtgade, informē organizatori no Kocēnu novada domes.

Neikenkalna dabas koncertzāle Dikļos

Tieši pirms 200 gadiem Dikļu muižas kalps Jānis Peitāns iztulkoja un iestudēja un Dikļu muižas Zundu rijā uzveda Frīdricha Šillera lugu “*Laupītāji*”. Svinību diena, 11. augusts, no pulksten 10 sāksies ar amatiereteātru izrādēm un īpaši amatiereteātru aktieriem veltītām meistarklasēm. Svētku nobeigumā pulksten 19 sāksies vienotīgs teātra mūzikas lielkoncerts “Bez teātra mēs nevaram”, koŗā spilgtākās dziesmas no Latviešu teātru izrādēm izpildīs Latvijas Nacionālā teātra, Dailes teātra un Valmieras drāmas teātra aktieri, Vidzemes koŗu dziedātāji un tautas deju kopu dalībnieki. Svētku koncertā skanēs Adolfa Alunāna, Burharda Sosāra, Raimonda Paula, Imanta Kalniņa, Mārtaņa Brauna un citu izcilāko latviešu komponistu skaistākās teātra izrāžu melodijas.

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

ĶĪNA. 18. jūlijā Latvijas vēstnieks Ķīnā Māris Selga piedalījās svinīgajā Konfūcija institūtu organizētajā Centrāleiropas un Austrumeiropas (CAE) valstu studentu vasaras nometnes noslēguma ceremonijā, kas notika Pekinas Svešvalodu universitātē. Konfūcija institūts organizē ikgadējo CAE valstu studentu vasaras nometni, kas apvieno Konfūcija institūtu studentus no 16 CAE valstīm. Koncertā piedalījās arī Latvijas Konfūcija institūta studenti ar Pekinas operas priekšnesumu. Konfūcija institūti ir bezpeļņas sabiedriskas struktūras, ko Ķīna ir nodibinājusi ārvalstīs, sadarbojoties ar vietējām institūcijām. To mērķis galvenokārt ir popularizēt ķīniešu valodu un Ķīnas kultūru. Konfūcija institūts Latvijā ir kopīgs Latvijas Universitātes un Dienvidķīnas Pedagoģiskās universitātes (Guandžou) sadarbības projekts, un tas noris Ķīnas Tautas Republikas valdības ķīniešu valodas pārvaldes (*Hanban*) virsvadībā. 16+1 ir Ķīnas iniciatīva, koŗa būtība ir aktivizēt sadarbību ar Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm dažādās jomās. 16+1 formātu veido 11 Centrāleiropas un Austrumeiropas valstis un 5 Balkānu valstis: Albānija, Bosnija un Hercegovina, Bulgārija, Čehija, Chorvatija, Igaunija, Latvija, Lietuva, bijusi Dienvidslāvijas Republika Maķedonija, Melnkalne, Polija, Rumānija, Serbija, Slovākija, Slovēnija, Ungārija.

Latvijā gaidāma ASV vēstnieka maiņa

Latvijā gaidāma ASV vēstnieka maiņa. Pašreizējā ASV vēstniece Petita ASV Senātā amatā tika apstiprināta pirms trīs gadiem – 2015. gada 24. jūlijā. Lai gan vēstnieka amata termiņš parasti ir trīs gadi, Petita vēl turpina darbu Rīgā, un jaunā vēstnieka vārds vēl nav zināms. “ASV vēstnieki pienākumus pilda parasti aptuveni trīs gadus. Tāpēc mēs sagaidām, ka Baltais nams, ASV prezidenta Donalda Trampa administrācija nominēs jauno vēstnieku. Pagaidām nav zināms ne vārds, ne cita informācija, tāpēc vēstniece Petita turpina pildīt pienākumus šeit, Latvijā,” Televīzijas raidījumam skaidroja ASV vēstniecības Preses nodaļas vadītājs Čads Tvitijš. Bijušais Latvijas vēstnieks ASV, pašreizējais Saeimas Ārlietu komisijas vadītājs Ojārs Kalniņš (*Vienotība*) norādīja, ka jauno ASV vēstnieku apstiprināšana mēdz ieilgt. “Tā nav neparasta lieta, ka kaut kas varētu aizkavēties. Vispār, cik mēs redzam ar Trampa administrāciju, daudzās vietās vēl vēstnieku trūkst,” sacīja Kalniņš. Kopš neatkarības atjaunošanas Latvijā bijuši deviņi ASV vēstnieki. Lielākā daļa bijuši karjeras diplomāti, izņemot divus politiski izraudzītus vēstniekus, kad pie varas bija Džordžs Bušs.

Ārlietu ministrija atbalsta ASV valsts sekretāra paziņojumu

Ārlietu ministrija pauž stingru atbalstu ASV valsts sekretāra Maika Pompeo 25. jūlija paziņojumam “Krimas deklarācija”. Tajā ASV kārtējo reizi apliecina savu nelokāmo nostāju un atbalstu Ukrainas suverenitātei un teritoriālajai nedalāmībai. Deklarācija apstiprina ASV ārpolitikas principu konsekvenci un nemainīgumu.

Maiks Pompeo

Zīmīgi, ka ASV Krimas deklarācija ir pieņemta neilgi pēc 23. jūlija. Tas ir Baltijas valstīm svarīgs datums, kad atzīmējam Samnera Velsa deklarācijas gadadienu. Sam-

nera Velsa deklarācija 1940. gadā aizsāka ASV neatzišanas politiku PSRS istenotai Baltijas valstu okupācijai. ASV valsts sekretārs M. Pompeo Krimas deklarācijā, atsaucdamies uz Samnera Velsa deklarāciju, paziņo, ka ASV turpinās savu Krimas aneksijas neatzišanas politiku tik ilgi, kamēr Ukrainas teritoriālā integritāte netiks atjaunota. Ārlietu ministrija atgādina, ka Latvija neatlaidīgi un principiāli isteno Ukrainas suverenitātes un teritoriālās integritātes atbalsta politiku un nosoda Krievijas Federācijas nelikumīgo Krimas aneksiju. Latvijas politika ir spēkā kopš 2014. gada 1. marta, kad Latvijas Valsts prezidents, Saeimas priekšsēde, Ministru prezidente un ārlietu ministrs nāca klajā ar kopīgu paziņojumu “Par Krievijas iejaukšanos Ukrainā” un 2014. gada 6. marta Saeimas paziņojumu “Par Krievijas agresiju Ukrainā”.

Solvita Āboltiņa kļūs par Latvijas vēstnieci Itālijā

Saskaņā ar Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa darba kārtību prezidents 31. jūlijā vairākiem vēstniekiem Rīgas pili, tajā skaitā bijušajai politiķei Solvitai Āboltiņai, pasniedza akreditācijas vēstules. Akreditācijas vēstules pasniegtas arī Latvijas vēstniecei Somijā Kristīnei Našenieci un Latvijas vēstniecei Dānijā Aldai Vanagai.

Solvita Āboltiņa

Āboltiņa šogad februārī sāka darbu Ārlietu ministrijas (ĀM) Eiropas departamenta direktores amatā, un viņai piešķirts padomnieka diplomātiskais rangs, aģentūru LETA informēja ĀM. Āboltiņa pērn bija paziņojusi, ka noliks deputātes mandātu pirms 12. Saeimas sasaukuma beigām, jo ieceļusi atgriezties diplomātiskajā dienestā. *Vienotības* valde pērn novembrī nolēma izslēgt Āboltiņu no partijas par komentāriem un rīcību laikā, kad *Vienotība* sprieda par iespēju mainīt ekonomikas ministru.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Saeimas vēlēšanu iecirkņi būs 45 valstīs

To valstu skaits, kurās ārpus Latvijas būs izvietoti vēlēšanu iecirkņi, pieaudzis līdz 45, liecina Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) informācija. 3. Saeimas vēlēšanu iecirknis būs arī Meksikas galvaspilsētā Mehiko, lēmumi CVK. Nolemst arī izveidot vēl trīs vēlēšanu iecirkņus Lielbritānijā – Birmingemā, Liverpūlē un Mārgēitā. Ārvalstīs kopumā būs 121 balsšanas vieta, kas apstiprināta pēc Ārlietu ministrijas priekšlikuma. Kā aģentūru LETA informēja CVK Informācijas nodaļas vadītāja Kristīne Bērziņa, tas ir lielākais ārvalstīs izveidoto iecirkņu skaits Latvijas vēsturē un par 23 iecirkņiem vairāk nekā 2014. gada Saeimas vēlēšanās. 13. Saeimas vēlēšanās iecirkņi ārvalstīs būs arī ASV, Apvienotajos Arabu Emirātos, Austrālijā, Austrijā, Azerbaidžānā, Baltkrievijā, Beļģijā, Brazīlijā, Čehijā, Dānijā, Ēģiptē, Francijā, Grieķijā, Gruzijā, Igaunijā, Indijā, Islandē, Itālijā, Izraēlā, Īrijā, Japānā, Jaunzēlandē, Kanādā, Kazahstānā, Korejā, Krievijā, Ķīnā, Lietuvā, Luksemburgā, Moldovā, Nīderlandē, Norvēģijā, Polijā, Portugālē, Somijā, Spānijā, Šveicē, Turcijā, Ukrainā, Ungārijā, Uzbekistānā, Vācijā un Zviedrijā. Visvairāk vēlēšanu iecirkņu būs ASV – 21, Lielbritānijā – 19 un Vācijā – deviņi. Zviedrijā būs seši vēlēšanu iecirkņi, pieci iecirkņi darbosies Austrālijā un Kanādā, pa četriem iecirkņiem – Īrijā, Krievijā un Norvēģijā, bet divi iecirkņi būs astoņās valstīs – Austrijā, Baltkrievijā, Brazīlijā, Dānijā, Francijā, Itālijā, Spānijā un Šveicē. 13. Saeimas vēlēšanas notiks oktobra pirmajā sestdienā.

Centrālā vēlēšanu komisija ir pieņēmusi lēmumu papildus jau apstiprinātajiem vēlēšanu iecirkņiem Apvienotajā Karalistē vēl izveidot iecirkņus arī Birmingemā, Bostonā, Liverpūlē un Mārgēitā, līdz ar to paplašinot to tīklu līdz 19 iecirkņiem. Vēstniecība atgādina, ka vēlēšanās ir iespējams balsot gan klātienē 6. oktobrī jebkurā vēlēšanu iecirknī, gan piesakoties balsšanai pa pastu. Vēlēt drīkst tikai ar derīgu pilsoņa pasi. Ja pasei ir beidzies vai drīzumā beigsies derīguma termiņš, vēstniecība aicina nekavējoties to atjaunot.

Par komūnisma upuru pieminēklā celtniecību

Kanadas *National Capital Commission (NCC)* gandrīz desmit gadus kopš sākotnējās domas par pieminēklā komūnisma upuriem veidošanu devis atļauju sākt tā celtniecību Otavā, Provinču un Territoriju dārzā. Pieminēklā celtniecības izmaksas ir 2 miljoni dolāru.

Beidzot ir pieņemts pieminēklā mets, kurā tika izdarītas nepieciešamās izmaiņas, atvieglojot pieeju pieminēklim un palielinot zaļās zonas platību. Uz melnā akmens aizmugures būs uzrakstīti lielāko ziedotāju vārdi, viņu vidū Latvijas Republika, *Latvian Relief Society of Canada* (Daugavas Vanaģi) un *John Mierins*. Blakus ziedotāju vārdiem būs iegravēti komūnisma upuru vārdi. Akmens priekšā būs pieminēklā apraksts. Brīdis, kad pieminēklis komūnisma upuriem pacelsies Kanadas galvaspilsētā, būs ievērojams sasniegums, pieminot visu tautu ciešanas zem komūnisma režīmiem.

Par pāreju uz mācībām latviešu valodā

Saeima martā galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Izglītības likumā un Vispārējās izglītības likumā, kas paredz ar 2019./2020. mācību gadu mazākumtautību izglītības iestādēs sākt pakāpenisku pāreju uz izglītību latviešu valodā vidusskolu posmā. Satversmes tiesā (ST) ir ierosināta lieta par Izglītības likuma grozījumu, kas nosaka pāreju uz mācībām valsts valodā, atbilstību Satversmei, aģentūrai LETA pavēstīja ST pārstāve Lina Kovalevska.

Lieta ierosināta pēc *Saskaņas* Saeimas frakcijas deputātu Borisa Cileviča, Igora Pimenova, Ivana Ribakova, Jāņa Tutina, Artūra Rubika, Sergeja Potapkina, Ivara Zariņa, Romana Miloslavskā, Jeļenas Lazarevas, Jūlijas Stepaņenko, Andra Morozova, Jāņa Urbanoviča, Raimonda Rubika, Vladimira Nikonova, Jāņa Adamsona, Vitālija Orlova, Mičaila Zemļinska, Igora Zujeva, Sergeja Mirska un Sergeja Dolgopolova iesnieguma.

Čehijas karavīri 20 kilometru pārgājienā

25. jūlijā aptuveni 50 Čehijas bruņoto spēku kontingenta karavīri, kuri Latvijā dien NATO daudznacionālās kaujas grupas sastāvā, devās maršā – 20 kilometru pārgājienā – gar Gaujas krastu no Turaidas uz Līgatni.

Pārgājiena mērķis bija iegūt vairāk zināšanas par Latvijas kultūru un vidi, kā arī pilnveidot karavīru fizisko sagatavotību. Maršā Čehijas karavīri devās formas tērpos ar mugursomām, bez ieročiem. Daudznacionālo kaujas grupu Latvijā vada Kanada, un to veido vairāk nekā 1300 karavīru no Albānijas, Čehijas, Itālijas, Polijas, Kanadas, Slovākijas, Slovēnijas un Spānijas, kas rotācijas kārtībā pilda dienesta pienākumus Latvijā, piedaloties mācībās ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, tādējādi uzlabojot savietojamību ar reģionālajiem sabiedrotajiem, lai spētu reaģēt uz drošības vides izaicinājumiem.

Latvija kā Igaunijas tūristu galamērķis apsteidz Somiju

Pagājušogad ievērojami vairāk igauņu devās uz Latviju nekā uz citām valstīm, vēstī Igaunijas sabiedrisko mediju portāls *ERR.ee*. 2017. gadā no Igaunijas uz citām valstīm tika reģistrēti 1,3 miljoni ceļojumu, kuri iekļāva vismaz vienas nakts pārnakšņošanu. Lielākajā daļā šo ceļojumu galamērķis bija kāda no kaimiņvalstīm. Latvijā šajā sarakstā bija augšgalā. Tai sekoja Somija, Krievija, Zviedrija un Lietuva. Kopš Igaunijā tika paaugstināts akcīzes nodoklis, Latvijā pieaudzis pārdotā alkohola daudzums, veicinot Igaunijas un arī Somijas tūristu pieplūdumu Valkā. Arī Igaunijas vēstnieks Latvijā Teniss Nirks norādījis, ka igauņu uzņēmumi un tūristi arvien vairāk skatās tieši uz Latviju. Latvijas tūristiem pēdējo gadu popularākie galamērķi bijuši Krievija, Itālija un Vācija. 2016. gadā uz šīm valstīm ceļojuši gandrīz 50% Latvijas tūristu.

Rīgā atkārtots 1896. gada karstuma rekords

30. jūlijā augstākā gaisa temperatūra Latvijā reģistrēta valsts vidienē, tajā skaitā starptautiskajā lidostā Rīga termometra stabiņš pēc diviem dienām pakāpās līdz +34 grādiem, liecina dati no meteoroloģisko novērojumu stacijām.

Pēc četriem pēcpusdienā lidostā nolija pārņona lietus un gaisa temperatūra pazeminājās līdz +23 grādiem. Vēlāk atkal kļuva daudz siltāk. +34 grādi ir arī galvaspilsētas 30. jūlija karstuma rekords; šāda gaisa temperatūra Rīgā reģistrēta tālajā 1896. gadā. Tikmēr Ainažos otro dienu pēc kārtas sasniegts visa mēneša maksimālās gaisa temperatūras rekords – tāpat kā svētdien, arī pirmdien Ainažos bija svelme līdz +33,2 grādiem. Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datiem arī Bauskā, Kolkā un Skultē (Zvejnieciemā) pārspēts 30. jūlija temperatūras rekords.

Alūksnē atklās unikālu dzelzceļam veltītu ekspozīciju

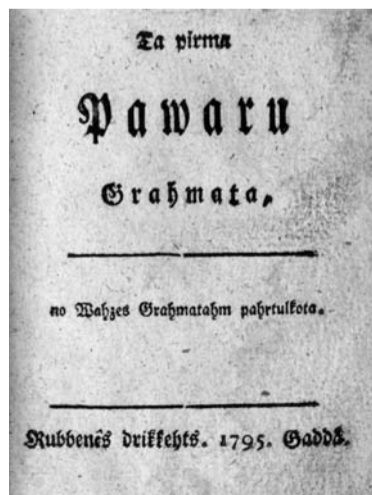
1. septembrī apmeklētājiem durvis vērš restaurētais Gulbenes – Alūksnes bāniša stacijas bagāžas šķūnis, kurā vēl šobrīd norisinās pēdējie darbi, lai izveidotu īpašu Baltijā vienīgajam pasažieru pārvadājumiem izmantotajam šaursliežu dzelzceļam veltītu ekspozīciju.

Alūksnes Bāniša stacijas ekspozīcija veidota kā virtuāls ceļojums laikā un telpā. Tās mērķis ir popularizēt dzelzceļa kultūru kā tradicionālu, bet vienlaikus modernu un ilgtspējīgu dzīvesveida sastāvdaļu. Par dizaina biroja "H2E" veidotās ekspozīcijas vizuālā tēla pamatu kalpo unikālā Alūksnes stacijas bagāžas šķūņa arhitektonika, kā arī tā galvenā funkcija – bagāžas novietošana. Piemēram, dizaineru veidotās bagāžas kastes kļūs par vizuālu pieliecinājumu kā vēsturiskajai, tā šodienas funkcijai. Ekspozīcija apmeklētājus iepazīstinās ar dzelzceļa vēsturi trijās dimensijās. Eiropas dimensijas stāstā būs attēloti Eiropas dzelzceļa attīstības scenāriji kontekstā ar Alūksnes bāni. Lokālās dimensijas stāsts, kurš attēlos braucošu un nemitīgi kustībā esošu bāni ar animācijām, vēstīs par desmit Alūksnes bāniša stacijām. Trešās dimensijas stāsts būs veidots kā bagāžas kastes un stāstis par dzelzceļa tehniskajiem aspektiem.

Reikjavikas Starptautiskajā filmu festivālā

Reikjavikas Starptautiskais filmu festivāls no 27. septembra līdz 7. oktobrim notiks, atzīmējot Latvijas, Lietuvas un Igaunijas valstiskuma Simtgadi un simts gadus kopš Islandes suverenitātes iegūšanas. Šogad festivāla fokusā būs režisore Laila Pakalniņa un viņas nozīmīgais ieguldījums, attīstot Latvijas dokumentālo kino. Filmu festivāla provizorisks programmas ir iekļautas latviešu filmas: režisores Lailas Pakalniņas filmas "Čau, Rasma!", "Ausma", "Īsfilma par dzīvi", "Sniegs", "Zirdziņ, hallo!", "Viesnīca un bumba" un "Par dzimteniti". Režisora Ivara Selecka filma "Turpinājums". Režisora Dāvja Šimaņa filma "Mūris". Režisora Jāņa Norda filma "Ar putām uz lūpām". Režisores Astras Zolneres filma "Melleņu gari" u. c. Šogad festivālā tiks uzsvērtas Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbība filmu industrijā, lai arī turpmāk sekmīgi īstenotu kopīgos projektus. Viens no mērķiem ir iepazīstināt tieši Islandes un Baltijas valstu režisorus, lai dalītos pieredzē filmu veidošanā un sekmētu filmu uzņemšanu šajās valstīs.

Pirmā pavāru grāmata – jaunā drukā

Vidzemes plānošanas reģiona rosināts, pirmo reizi kopš pirmās latviešu valodā izdotās pavārgrāmatas "Tā pirmā pavāru grāmata, no vāces grāmatām pārtulkota"

iespiešanas 1795. gadā, ir veikts tās pilna apmēra pārveidojums latviešu valodā no vecās drukas jeb frakturās uz jaunās ortografijas formu.

Tas tapis, pateicoties Dr. *philol.* Egītai Provejai, Ventspils Augstskolas docentei. Pārveidojums šobrīd ir pieejams plašai auditorijai elektroniski šķirstamā versijā Vidzemes plānošanas reģiona tīmekļa vietnē www.vidzeme.lv, kā arī digitālajā platformā issuu.com. Publicētais pavārgrāmatas pārveidojums ļauj pievērst lielāku uzmanību arī pašam grāmatas sastādītājam un izdevējam – izcilai 18. gs. personībai Kristofam Harderam /*Christoph Harder*/ (1747-1818). Vidzemē, Rubenē, izdotās "Tā pirmā pavāru grāmata" mūsdienas teksta versiju papildina un ievada literātūrzinātnieka Paula Daijas pētījums "Kristofa Hardera loma Vidzemes kultūrvēsturē".

Koncerts

"Latvijas Simtgade ērģeļu balsis"

Latviešu ērģeļmūzikas koncertu cikla "Latvijas Simtgade ērģeļu balsis" ceturrtā programma "Latviešu komponistes – sievietes" izskanēja 4. augustā koncertā Rīgas Vecajā Svētās Ģertrūdes baznīcā. Mūzicēja ērģelniece Ligita Sneibe (Zviedrija/Latvija).

Koncertu ievadīja Lūcijas Garūtas "Meditācija", kuŗas lēnprātīgi skaistais miers pāraug patētiski kulminējošā pilnbriedā. Līdzās tam bija šī koncerta pirmatskaņojums – Santas Ratnieces "Stellar wind/Zvaigžņu vējš".

Gotlandē atklāj trimdas un emigrācijas laikmetīgās mākslas izstādi

Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs 4. augustā Gotlandē Mākslas galerijā *Körsbärgsgården Konsthall* Simtgades programmas ietvaros atklāta izstāde "Gotlande. Patvērums ar skatu māju virzienā". Tā ir daļa no Rīgas izstādes "Pārnēsājāmie saulrieti", kas no aprīļa līdz jūnijam bija aplūkojama Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā un izvirzīta "Kilograms kultūra 2018" balvai.

"Enno Halleks. Pārnēsājāmie saulrieti". 1990 - 2018 // Foto: Margarita Ogoļceva, LLMC

Koncertzālē Palladium uzstāsies grupa Jungle

Koncertzālē *Palladium* 8. novembrī notiks soulmūzikas grupas *Jungle* koncerts. Grupu *Jungle* 2013. gadā Londonā dibināja Toms Makfarlands un Džošs Loids-Vatsons. Gadu vēlāk grupa tika iekļauta *BBC Sound Of* sarakstā kā viena no perspektīvākajiem gada debiantiem, savukārt jau pēc dažiem mēnešiem uzstājās arī slavenajā Glastonberijas festivālā.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Šodien Tramps “uzmet” Melnkalni, rīt – Latviju?

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Vārdu apmaiņa amerikāņu konservatīvā radio un TV kanāla *Fox News* raidījumā daudz ko izsaka par pašreizējā ASV prezidenta Donalda Trampa attieksmi pret NATO un šīs alianses līguma Piekto pantu. *Fox News* žurnālists Takers Karlsons, kuŗš Helsinkos, tūlīt pēc Trampa tikšanās ar Putinu, intervēja ASV prezidentu, kas, “kā parasti”, sūdzējās par nastu, ko Savienotajam Valstīm uzliek NATO “uzturēšana”, un tad “no sevis” iestarpināja: “Pieņemsim, piemēram, ja Melnkalnei, kas pievienojās (NATO aliansei) pērn, kāds uzbruktu. Kāpēc manam dēlam jādodas uz Melnkalni, lai aizsargātu to no uzbrucēja? Kāpēc tas tā?” Tramps: “Es saprotu, ko teicāt. Es uzdotu to pašu jautājumu.

Šo siko (*tiny*) Melnkalni apdzīvo agresīvi ļaudis. Tie var kļūt ļoti agresīvi (ar 2000 karavīriem – *F. G.*), un, labrīt, esam ievilkti Trešajā pasaules karā.”

Šis Trampa ļoti divvainais “domu grauds” atsedz viņa gatavību “uzmet” šo patiešām mazo valsti ar tās 640 tūkstošiem iedzīvotāju, kuŗas dēļ, viņaprāt, neesot vērts kēpāties. Latvija arī ir NATO dalībvalsts un kaut ne tik “sīka”, bet tomēr samērā neliela ar tās nepilniem diviem miljoniem iedzīvotāju... Ja Tramps tiešām gatavs “uzmet” Melnkalni, ignorējot Piekto pantu, kur ir garantija, ka viņš reiz to nedarīs, piemēram, ar Latviju?

Donalda Trampa piktums un īgnums, runājot par Melnkalni, varbūt sakņojas viņa tās pašas

dienas sarunā ar Putinu vienatnē. Ne jau velti Vašingtonā dzirdamas balsis, kas prasa ASV kongresa komisijā izklausināt amerikāņu tulci, kas šīs slepenās sarunas laikā kaut ko rakstīja savā piezīmju grāmatiņā, laikam jau fiksējot gaŗākus teikumus, lai būtu vieglāk tos pārtulkot.

Jā, Trampa īgnums būtu viegli izskaidrojams ar to, ka 2016. gadā Kremļa aģenti mēģināja Melnkalnē rīkot apvērsumu un nogalināt tās premjēministri, kas vēlējas steidzināt savas zemes pievienošanu NATO aliansei. Ne tik nejaugas sakritības...

Un pie reizes: Kanadas laikraksts *Toronto Star* izrēķinājis, ka tai vēsturiskajā nedēļā – no Briseles caur Londonu uz Helsinkiem, ko Donalds Tramps pava-

dija Eiropā – viņš atļāvies 57 aplamības/nepatiesības, piemēram: ka ASV segušas 90% no NATO finansējuma (īstenībā 22%), vai ka Krievijas naftas un gāzes piegādes Vācijai sedzot 60 līdz 70% no tās vajadzībām (īstenība 7 līdz 9%).

Telavivas laikraksta *Haaretz* analītiķis Hemi Šalevs apgalvo, ka Donalda Trampa faktiskas ķezas gan NATO saietā, gan Helsinkos varētu būt izskaidrojamas ar “*sheer stupidity*”, prastu dumjību.

Tikmēr Trampa “*Russian meddling*” (krievu iejaukšanās) problēma turpina viņu tirdīt un žņaugt. Tikko viņš bija uzdevis savam padomniekam nacionālās drošības jautājumos Džonam Boltonam ielūgt Putinu uz Vašingtonu vēl šoruden, kad izmeklētāji nāca

klajā ar jaunām aizdomām – Baltā nama saimniekam izķepuroties arvien grūtāk, un viņš lika Boltonam paziņot, ka nākamā tikšanās ar Putinu domājama tikai pēc 2019. gada 1. janvāra, ja līdz tam “izmeklēšana” noslēgtos.

Tramps sāk atģist, ka pat viņa tuvākie līdzstrādnieki baidās no viņa nezūdošajām simpātijām pret “spēcīgo sāncensi” Putinu. Tad nu ASV valsts sekretārs Maiks Ponpeo “drošības pēc” nācis klajā ar paziņojumu, ka ASV principā neatzīst Krimas aneksiju, tāpat kā saskaņā ar t.s. “Vollesa deklarāciju” ASV 1940. gadā nav atzinušas Baltijas valstu vardarbīgo iekļaušanu PSRS sastāvā.

Gaidīsim turpmākos pavērsienus.

SALLIJA
BENFELDE

Priekšvēlēšanu spēles ar sirdīm un prātiem

Partiju tēriņus Saeimas vēlēšanās un ziedojumu apjomus partijām nosaka likumi un noteikumi. Tomēr, kā redzams, tos var pamanīties apiet ar krietnu likumu, ja vien pietiek izdomas un arī nekaunības. Protams, komercmediji, ja vien nepārkāpj likumu, var un drīkst simpātizēt kādai partijai vai apvienībai, var necensties būt objektīvi. Elementārs godaprāts gan būtu vēlams – proti, nevajadzētu slēpt, kura partija vai apvienība ir medija favorīts un gūst nedalītu atbalstu. Bet godaprātu diemžēl likumā neieliksi, un vēlētājiem atliek paļauties uz savu izpratni par medija nostāju.

Jau pavisam cits stāsts, manuprāt, ir par nacionālajiem elektroniskajiem komercmedijiem, kuŗi saņem sabiedrisko pasūtījumu jeb finansējumu no valsts budžeta, ko piešķir Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP). Pirmkārt, no šiem komercmedijiem būtu jāprasa kaut minimāla kvalitāte, bet, otrkārt, priekšvēlēšanu gaisotnē vajadzētu stingri sekot tam, lai mediji nekļūst par vienas partijas ruporu vai arī nenodarbojas ar prātu jaukšanu. Arguments, ka privātais medijs finansējumu nav saņēmis priekšvēlēšanu raidījumiem, nav nopietns. Runājot par Krievijas vai Latvijas krievvalodīgajiem medijiem, tiek uzsvērts, ka tajos viena raidījuma vai rakstu serija mēdz būt vairāk vai mazāk objektīva, bet pārējais saturs ir apšaubāms. Domāju, ka, vērtējot sabiedrisko pasūtījumu saņēmušos elektroniskos komercmedijus, jāskata medija darbība kopumā, cik tas ir kvalitatīvs un objektīvs. Pretējā gadījumā valsts ar savu naudu veicina žurnālistikas, objektivitātes

un patiesuma kritēriju pilnīgu degradāciju.

Jāteic, ka privātais televīzijas kanāls Rīga TV24 nekad nav izcēlies ar augstu kvalitāti, bet ne pirmo gadu saņem sabiedriskā pasūtījuma finansējumu. Šogad finansējums paredzēts Latvijas Republikas Simtgades satura veidošanai, izplatīšanai un archīvēšanai, tāpat ar priekšvēlēšanu jautājumiem formāli nav saistīts. 19. jūlija sēdē NEPLP apstiprināja sabiedriskā pasūtījuma izpildi 2018. gada II ceturksnī komerciālajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, tai skaitā arī AS “TV Latvija” (Rīga TV24). Tātad pēc NEPLP domām, viss ir vislabākajā kārtībā.

Vai tiešām tā ir?

Varētu neievērot sociālajos tīklos pieaugošo neapmierinātību ar to, ka minētais TV kanāls aizvien vairāk izskatās un izklausās pēc Artusa Kaimiņa partijas “KPV LV” rupora, tā teikt, varbūt daudziem tā tikai izskatās. Tomēr jautājums par raidījumu kvalitāti nupat jau kļūst gandrīz vai traģisks. Raidījumu cikls “Kārtības rullis” vienkārši šokē un atgādina tirgus laukuma bezpajumtnieku un alkoholiķu saietu. Apvainojumi, pārmetumi, runas tikai par to, cik visi pārējie ir slikti, bet gandrīz nemaz par to, kā risināt Latvijā samilzušās problēmas, lai gan uzaicinātie dalībnieki lielāko tiesu ir izglītoti un sabiedrībā zināmi cilvēki. Nepretendēju uz šī un citu Rīga TV24 raidījumu analīzi, bet, manuprāt, viens no “tirgus laukuma balagāna” iemesliem ir katra raidījuma viesu izvēle – piemēram, bieži tiek aicināts jau pieminētais A. Kaimiņš, kuŗš, kā zināms, apvaino visus un uzbrūk visiem, rakņājas sarunu biedru dzīvē,

pat privātos jautājumos. Ja pretī šim politikim tiek nosēdināts kāds vai kādi, kuŗi ir pietiekami labi demagogi, tad saruna nevar notikt un nenotiek par jautājumu būtību, un pāris atlikušie sarunas dalībnieki var tikai vārgi mēģināt kaut ko bilst. Turklāt, ja raidījuma dalībnieki tiek aicināti vērtēt citas partijas un nevis runāt par to, kā risināt jautājumus, tad savstarpējie apvainojumi ir neizbēgami. Visai interesanta ir arī minētā raidījuma vadītāja Armanda Pučes nostāja, par spīti tam, ka viņš it kā mēģina sarunu ielikt kaut kādos “žurnālistikas rāmjos”. Piemēram, 30. jūlija raidījumā parādījās uzraksts uz tāfeles “rāpuļi un kulītes”, kas laikam bija domāts kā atgādinājums par teicienu “veci vēži jaunās kulītēs”. Starp citu, kopš 2004. gada Armands Puče bija izdevniecības SIA “Mediju nams” vadītājs un līdzīpašnieks un Latvijā pazīstams sporta žurnālists. Bijis galvenais redaktors par Lemberga avīzi dēvētajā laikrakstā “Neatkarīgā Rita Avīze”, 2016. gadā kopā ar citiem īpašniekiem pārdeva savas daļas SIA “Mediju nams” Aivara Lemberga dēla sievasbrālim.

Jebkurā gadījumā ne tikai konkrētais 30. jūlija raidījums atstāja nepatīkamas, atļausos teikt, pretīgas mieses. Vēl jāteic, ka minētā TV kanāla darbošanās, kas aizvien vairāk atgādina “ūdeņu duļķošanu” pirms vēlēšanām, viena no šī TV kanāla raidījumu vadītāja Andra Kiviča paziņojums, ka viņš “ies politikā” un pievienojas A. Kaimiņa partijai “KPV LV”, nepārsteidz un drīzāk izraisa jautrību.

Varētu jautāt, kādēļ par to rakstīt latviešu laikrakstā, kuŗu lielāko tiesu lasa tautieši ārpus

Latvijas un kuri droši vien nemeklē šī TV kanāla ierakstus tīmeklī. Atbilde ir vienkārša – prātu jaukšana pirms vēlēšanām Latvijā iet plašumā, un uz daļu vēlētāju tas atstāj nopietnu iespaidu. Tādēļ katra balss vēlēšanās ir svarīga. Tāpat kā svarīgi ir saprast, par ko ir vērts runāt priekšvēlēšanu diskusijās. Piemēram, nesen publiskajā telpā medijos parādījās kāda ziņa – Latvijā pērn tikai 66,2% no jaundzimušajiem bija veseli bērni, liecina Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) apkopotie dati. No kopumā 19 126 jaundzimušajiem 12 652 bija veseli bērni. Lielākais veselo bērnu īpatsvars bijis Vidzemē un Zemgalē, bet mazākais – Rīgas reģionā. Uz vispārējā veselības aprūpes fona, kuŗš aizvien pasliktinās, par spīti atbildīgo politiķu skaitajiem paziņojumiem, šie skaitļi ir vienkārši traģiski. Ja kāda partija vai politiķi runā par tautu, valsti, labklājību un tamlīdzīgi, tad veselības aprūpe ir viens no tiem jautājumiem, kuŗš ir jārisina, un ar skaistiem un

pareiziem teikumiem to neizdarīt. Galu galā nav noslēpums, ka kopumā ārstu kvalifikācija Latvijā ir pietiekami laba, pat augsta, bet valsts attieksme pret to ir novedusi pie situācijas, kad drošs var būt tikai pacients ar biezu naudas maciņu, jo tad veselības aprūpes pakalpojumus var saņemt bez garām rindām.

Vēl jāteic, ka “ūdens duļķošana” neļauj vēlētājiem saprast, ko var prasīt no liberālas, konservatīvas vai sociāldemokrātiskas partijas. Bieži vien prasības, kuŗas izsaka vēlētāji un solījumi, kuŗus dod partijas, patiesībā neattiecas uz, piemēram, konservatīvu partiju, ko politiķis pārstāv. Konservatīvai partijai, lai ko tā arī teiktu, algas paaugstinājums vai sociālās drošības palielinājums patiesībā nav un nevar būt prioritāte, tas drīzāk ir sociāldemokrātu jautājums – ja tādi vispār ir.

Ar vārdu sakot, manuprāt, tādi TV kanāli kā minētais Rīga TV24 ir bīstami valstij, kur arī bez vēlēšanu kampaņām ir maz skaidrības par jēdzieniem, principiem un kritērijiem.

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

EDUARDS
SILKALNS

Jauna juriste Olivija Vintere tiek pie darba lielas kosmētikas firmas Juridiskajā departamentā, kuŗa allaž īgnais, valdonīgais darbinieku izkalpinātājs Karls Patersons viņai sagādā daudz nepatīkamu brīžu. Olivija iepazīstas ar turīgu jaunu vīrieti Ričardu Mannu, un abu starpā aši vien izveidojas romantiskas attiecības. Karls, teju vai visa negatīvā iemiesojums, romāna beigās saņem pelnīto sodu, bet Ričards un Olivija kļūst vīrs un sieva.

Tā, lūk, varētu trīs teikumos izstāstīt Beļģijā strādājošās latviešu juristes Maijas Libertes pirmā romāna *Kaimiņiene* no visiem rotājumiem un ekskursiem atgērbtu pamata virzību. Trīs teikumos laikam tomēr vieglāk neizblamēties nekā vienā pašā. Šai karstajā Latvijas vasarā, kad sagribējās lasīt kaut ko vieglu, mani *Kaimiņieni* piesaistīja kādas "grāmatu blogeres" izteikums uz tās vāka: "Grāmata, kuŗa piesaistīja jau no pirmā teikuma." Atļāvos grāmatnīcā sakrautās *Kaimiņieni* kaudzes augšējo eksemplāru nedaudz pašķīstīt, lai konstatētu, kāds tad tas intriģējošais pirmais teikums īsti ir, un uzgāju trīs vārdus: "Man ir kaimiņiene." Varbūt šis nebija īstais blogerienes pirmais teikums, jo ar to iesākās tikai romāna ievads, tāda kā priekšspēle? Meklējos tālāk pēc "īstāka" pirmā teikuma, kas

ievada romāna pirmo nodaļu, un atradu "Tā bija saulaina marta diena." Pirmajā acu uzmetienā pamanītā grāmatas neatbilstība reklāmai, kas uz tās vāka, vedināja romānu iegādāties un izlasīt, lai uzietu vēl citas vainas. Sava darba mūža agrīnajos gados biju skolotājs, bet skolotāji, kā zināms, visur kļūdas vien meklē, lai, tās labodami, paši justos gudrāki un pārāki.

Pirms vainu atzīmēšanas pateiksim tomēr, kas *Kaimiņienē* vērtīgs un labs, ko apzinoties Maija Liberte varētu būt motivēta daļēji literāri strādāt droši tālāk. Viņa stāsta veikli un gludi, padara lasīšanu tikamu. Viņa prot pārsteigt, vietumis stāstījumā iemetot pa saldā ēdiena vai kūkas receptei: romāns, gluži kā desa, taču ņem pretī ti visu. Bet pašu augstāko atzinību jaunā rakstniece pelnījusi par mūsdienu biroju jeb ofisu kultūras ļoti redzīgu un zinīgu notēlojumu. Elektroniski mesidži, bieži ar apaļas galviņas un smaidīgas sejiņas bildīti beigās, plūst no viena darbinieka pie otra vai masveidīgi pie visiem. Uzņēmuma vadība pēkšņi sasauca darbiniekus uz pilnsapulci, lai bezsaturīgā uzrunā motivētu visus vēl produktīvākam darbam. Jāiesniedz mūžīgās atskaites par paveikto un attaisnojumi pat īslaicīgai prombūtnei no sava darba galdā. Tik labi to visu pasniegt var vienīgi cilvēks, kas pats šādā jezgā reiz bijis iekšā. Ja nākamajā romānā Maija Liberte tikpat spoži notēlotu kādu tikai no malas noskatītu vidi un cilvēku savstarpējās attiecības tajā, par viņas rakstniece talantu vairs nebūtu šaubu.

Iebilst varētu pret Karla "mālēšanu" tikai melnā krāsā, bet Ričarda – tikai baltajā. Vai tad Karlā kaut uz brīdi nevarēja uzplaiksnīt arī maigākas jūtas? Vai viņš, muļķis tāds, paslepus tiecās Olivijas sirdi iekārot tikai ar brutālīti, pavēlēm, aizliegumiem? Un vai Ričardā nevarēja

atklāties kāds, kaut neliels, rakstura defektiņš, kas abu tiekšanās pretī laimei būtu īslaicīgi saduļķojis? Saka taču, ka mīlestības stāstu ar laimīgām beigām lietu secība esot: satiekas, iemīlas, sastrīdas, dabonas. *Kaimiņienē* sastrīdēšanās posms izpaliek. Kontrastu ienes labais Ričards un ļaunais Karls, bet mūsdienās eņģeļi un mefistofeļi vairs nelielas pietiekami sofisticēti, un mūsdienu lasītājs sagaida mazliet komplikētības un pretrunu arī katrā tēla iekšienē.

Interesanti, ka visiem saviem tēliem rakstniece izvēlējusies internacionāla, ne latviska skanējuma vārdus un uzvārdus. Vienā pašā rindkopā (96. – 97. lpp.) uzpeld "vīrietis ar skanīgo uzvārdu Putns-Putniņš". Romānam tuvojoties beigām, Olivija ar Ričardu padzīvojas pa Parīzi, arī Barcelona pāris vietās pieminēta, bet paliek neskaidrs, vai pamata darbība risinās Rīgā un Latvijā. Kaut kur pieminēta Jūgendstilā celta ēka (79.), akmeņu muzejs (131.) varētu būt Sabilē, ar Smilšupes alām (133.) varētu būt domātas Riežupes alas Kuldīgas pievārtē, bet tie ir tikai minējumi. Veidojas aizdomas, ka rakstniece nolūks varētu būt bijis radīt lasāmvielu, kas labi padodas tulkošanai angļu valodā un nodošanai tādiem lasītājiem, kuŗus vietējais latviskais kolorīts (vietvārdi, latviskie personu vārdi) tikai traucētu. Zēl: latviešu lasītājiem būtu tikai prieks par viņiem pazīstamu vietu nosaukšanu vārdā, bet līdz ārzemju lasītājiem, nelatviešiem, grāmata droši vien nekad nonāks.

Nekādu jēgu nevar saskatīt Olivijas stāstījuma "ierāmējumam", tas tikai mazliet samežģī visa sacerējuma formu. Romānu iesāk kāda rakstniece Elza, pie kuŗas atnāk kaimiņiene Olivija, kas Elzai uztic savu stāstu. Efekts iznāk samocīts. Vai patīkami, ka Olivija nupat iepazītai kaimiņienei, kaut rakstniecei, diktofonā ierunās visintīmākās savas

mīlestības detaļas? Vai patīkami, ka mutvārdu atstāstījumā par notikušo būs ietverts tik daudz atkārtotas runas? Vai patīkami, ka stāstītāja runās "kā no grāmatas", bez mazākajām personiskā runas stila, leksikas, izteiksmes īpatnībām? Vai tekstu, kas grāmatā aizpilda 140 lappuses, iespējams izrunāt divās stundās? Olivijas neielikšana Elzas kaimiņienes lomā būtu nākusi grāmatai tikai par labu; protams, tad nāktos mainīt romāna virsrakstu.

Uzmanību sev pievērs apstākļi, ka grāmatu nav izdevis neviens no pazīstamajiem Latvijas apgādiem, bet ka tā, kā teikts pasītē, sagatavota izdevniecībā "Sava grāmata". Šeit jebkuŗš rakstītājs, labs vai slikts, var nonākt rakstnieka godā, pats par savu publikāciju samaksājot. Rodas

nelāgas aizdomas: vai varētu būt, ka viens vai vairāki apgādi *Kaimiņieni* "izbrāķējuši", vai nu vairādamies no neslavas celšanas sev vai bažīdamies, ka grāmata varētu izrādīties par nepietiekami "ejošu" precī? Bet apgādi, kas uzņemas uz sevi finānciālu risku, taču nereti iespēj daudz kuslāku mantu par *Kaimiņieni*! Varbūt pazīstamie apgādi vai kāds no tiem pieprasīja vai izteica rakstniecei savu sacerējumu vairāk vai mazāk pārstrādāt, bet Maijai Libertei "piegriezās" un viņa drīzāk vēlējas grāmatā visu redzēt pēc sākotnējās ieceres, jūtoties pietiekami turīgi, lai samaksātu pati. Kamēr rakstniece nav sniegusi interviju un visus apstākļus izklāstījusi, varam par tiem tikai spekulēt un spriedelēt. Gala bilance un laipns novēlējums: turpināt rakstīt!

VISAS LATVIJĀ IZNĀKUŠĀS GRĀMATAS
VARAT IEGĀDĀTIES PIE
LIELĀKĀ GRĀMATU TIRGOTĀJA

"LATVIJAS GRĀMATA"

SIA "L. Grāmata"
Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālr. +371 67223294
Tālrakstis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

RAKSTIET, ZVANIET, UN GRĀMATAS JUMS
PIESŪTĪS PA PASTU

JŪLIJS. MĒNEŠA PRIEKŠMETS

Koferītis gaida mājās

Mūzikis un dziedātājs Alberts Legzdīņš bija viens no trimdas latviešu leģendārā ansambļa Čikāgas Pieciši dibinātājiem 1961. gadā Čikāgā. Pieciši spēlēja pašsacerētas, vienkāršas un skanīgas melodijas, un dziesmu vārdi sirsnīgi un dažreiz arī satīriski atspoguļoja dzīvi trimdā un okupētajā Latvijā gan sadzīvīskās situācijās, gan latvietības izpausmēs. Grupa bija populāra ne tikai latviešu kopienās ārpus Latvijas, bet arī padomju Latvijā, kur cilvēki klausījās nelegāli ievestas ierakstus. 1989. gadā Čikāgas Piecišu divos koncertos Mežaparkā pulcējās desmitiem tūkstošu klausītāju.

Muzejs un pētniecības centrs "Latvieši pasaulē" krāj materiā-

Alberta Legzdīņa (1933 – 2017) nošu koferītis, kas vienmēr bija līdzī Čikāgas Piecišu tūrē. Dāvinājusi Līgita Kovtuna.

Čikāgas Piecišu koncerts 7. Latviešu vispārējos dziesmu svētkos Milvokos (ASV) 1983. gadā. No kreisās: Uldis Streips, Alberts Legzdīņš, Uldis Ievāns, Janīna Ankipāne, Ilmārs Dzenis, Armands Birkens.

lus par latviešu mūzikantiem un māksliniekiem ārpus Latvijas.

Stāsta Alberta Legzdīņa dēls Edgars 2018. gadā:

"Kas bija tajā koferītī? Tajā kofērītī bija mana tēva sirds Latvijai. Notis un vārdi jaunām dziesmām. Joki, ko Alberts un Uldis Ievāns bija sarakstījuši izrādēm. Tajā kofērītī bija arī Melnais balzams, ja balss aizsmaka. Tajā kofērītī bija arī dzejoļi un sarakstītas dziesmas no Latvijas mūzikantiem, kuŗi mīlēja Albertu. Bija kartītes no maziem bērniem, kuŗi pateicās par iespēju uzstāties ar "Piecišiem". Bija vēstules no kaŗavīriem, kuŗi uzrakstīja savus piedzīvojumus. Tas kofērītis ir redzējis visu Ameriku, Austrāliju, Angliju, Īriju un Latviju."

Atjaunot ticību sociāldemokrātiskām vērtībām un ideāliem

Partijas “Progresīvie” valdes priekšsēdis un premjera amata kandidāts
Roberts Putnis intervijā Sallijai Benfeldei

Ar ko jūsu partijas piedāvājums atšķiras no citu partiju piedāvājumiem?

Progresīvie savu vēsturisko lomu redz modernas sociāldemokrātijas atjaunošanā Latvijā. Vēsturiskā sociāldemokrātiskā partija Latvijā atkārti Kremļa televīzijas pārraižu stāstus par “sapuvušo Eiropu” un tādā veidā šobrīd piesmej pati sevi. Tikmēr svēta vieta nav tukša palikusi – to, vismaz vārdos pārdēvējoties par sociāldemokrātiem, ir aizņēmusi *Saskaņa*. Bet kā vecam krievu traktoram pielīmējot *mersedesa* zvaigzni, tas nekļūs par glauņu auto, tā *Saskaņa* no krievu nacionālistiem nekad nepārtaps par patiesiem sociāldemokrātiem. Mūsu partijas darbs ir atjaunot ticību sociāldemokrātiskajām vērtībām un ideāliem, kuŗu tik ļoti pietrūkst Latvijas politikā.

Ko nozīmē sociāldemokrātu pamatprincipi?

Esenci sociāldemokrātiskajai idejai 1918. gada 18. novembrā valsts proklamēšanas sēdē precīzi formulēja Latviešu sociāldemokrātu savienības dibinātājs Emīls Skubiķis: “Mums jādara viss, lai cilvēki Latvijā ir ne vien brīvi, bet arī laimīgi.” Latvija ar *Vienotības* “veiksmes stāstu” ir traukusies mežonīgā ātrumā kā ar smalku limuzīnu, ceļmalās atstājot vājākos un diemžēl arī krietnos un godīgos. Cilvēki, kas visu mūžu ir darījuši visu godīgi, tagad vienalga dzīvo nabadzībā, tiek izmesti no valsts sociālā drošības tīkla, viņiem nav pieejami veselības pakalpojumi, pat ne cieņpilna nāve, godīgie uzņēmēji zaudē konkurencē negodīgajiem. Tas ir jāmaina. Ir jāizveido vispārējs sociālās drošības tīkls Latvijā, lai cilvēki jūt, ka viņi valstij rūp.

Kā panākt pārmaiņas veselības aprūpē?

Progresīvie veselības aprūpes sakārtošanu ir izvirzījuši par savu galveno politisko prioritāti. To demonstrējam arī ar to, ka rūpi par veselības politiku partija ir uzticējusi man kā premjera amata kandidātam. Ar veselības aprūpes politiku pirmo reizi saskāros, vēl vadot pretkorupcijas biedrību *Delna*. 2007. gadā protestējām pret Valda Zatlera ievēlšanu par valsts prezidentu, jo uz viņu gūlās “pateicību aplokšņu” aizdomu ēna. Veselības aprūpi padara neefektīvu un izzog aptuveni 15 ietekmīgu cilvēku un institūciju “zirnekļtīkls”. To var salauzt tikai tad, ja veselības politiku uztic cilvēkam ar pretkorupcijas un labas pārvaldības pieredzi, kurš nāk no malas un nav bijis saistīts ar kādu no nozares interešu grupām. Tāpēc *Progresīvie* premjera darbam ir nominējuši mani.

Kā panākt uz pacientu orientētu veselības aprūpi?

Progresīvie bija pirmie, kas iebilda pret šo brutālo *Zaļo* un *Zemnieku* neprātu – Veselības aprūpes (ne)finansēšanas likumu, kas tik skaudri demonstrē manis iepriekš teikto par fundamentālām izpratnes un domāšanas kļūdām, kuras var labot tikai jauna so-

Foto: LEITA

Roberts Putnis: “Patiesībā būtu jāapsver iespējas izveidot jaunas ministrijas. Ievērojot drāmatisko demografisko situāciju un sabiedrības novecošanos, būtu nepieciešams atsevišķs politiskais portfelis senioru un ģimenes lietās, vides politikai arī derētu savs ministrs pie valdības galda. Ņemot vērā, cik eksplozīva ir Latvijas etniskā situācija, domāju, ka Nacionālās apvienības politika integrācijas jautājumos kopš Krievijas agresijas Ukrainā ir noziedzīgi pasīva. Sabiedrības integrācijai, demokrātiskajai izglītībai un mediju politikai arī derētu savs ministra portfelis, ņemot vērā jautājumu akūto nozīmi valsts drošībai. Tikmēr zemkopību gan varētu pievienot kā vienu no ekonomikas nozarēm Ekonomikas ministrijai.”

ciāldemokrātiska politika. Veselības ministre vēl šodien nevar pateikt, cik cilvēku jaunā apdrošināšanas sistēma izmetīs no veselības aprūpes pakalpojumu groza. Latviju par jauno sistēmu vēlāk kritizēja gan dažādi starptautiski eksperti, gan pat Eiropas Komisija.

Vai vajadzīga veselības apdrošināšanas sistēma?

Mēs nekad neatradīsim nevienu godīgu aktuāru, kas prastu sarēķināt, ka nabadzīgajā Latvijā kāda privāta apdrošināšanas sistēma spēs financēt riskus miljarda vai pat divu miljardu eiro apmērā. Jebkurā veselības aprūpes sistēmā Latvijā vienmēr būs jāfinansē no nodokļu naudas. Domāju, ka jaunākie valdības soļi veselības aprūpes finansēšanas virzienā patiesībā ir izkalpošanās tām interesēm, kas vēlas novest valsts veselības sistēmu “līdz kliņķim” un tad to lēti “prihvatizēt” pēc deviņdesmito gadu parauga. Redzu kā savu un mūsu partijas pienākumu to novērst.

Sociālā drošība – kā to panākt? Kādas pārmaiņas vajadzīgas sociālās drošības sistēmā?

Progresīvajos darbojas liela grupa sociālās politikas ekspertu un praktiķu, kuŗi iesaistījās partijas darbā, redzot sociālās aizsardzības sistēmas neefektivitāti: Inga Liepa-Meiere startēs ar pirmo numuru Vidzemes sarakstā, sociālās politikas profesore Latvijas Universitātē Līga Rasnača būs mūsu Zemgales saraksta lidere.

Jāteic, ka lieli resursu zudumi ir neefektīvā un neindividuālā pabalstu piešķiršanā, funkciju dublēšanā starp valsti un pašvaldībām.

Vai varat minēt piemērus, kad nauda ieguldīta, bet rezultāta nav?

Kliedzoši piemēri ir nesen renovētās Rīgas ielas, kuŗas formāli ir pielāgotas cilvēkiem ar invaliditāti. Bet ir brāķis pēc brāķa. Jau viens centimetrs nepareizi ieliktais trotuāra apmales padara ielu nepieejamu cilvēkiem ratiņkrēslā, tāpat taktilā josla, kas neredzīgo gājēju ievēd afišas stabā.

Tas nozīmē, ka cilvēks ar invaliditāti tiek izslēgts no iespējām autonomi pārvietoties. Bet tas nozīmē, ka invalīds nav pieejams kā darba darītājs, aktīvs sabiedrības loceklis. Gluži otrādi – viņš kļūst par apgrūtinājumu saviem tuviniekiem, kuri, viņu kopjot, arī nevar pilnvērtīgi attīstīt savu karjēru un brīvi dzīvot. Lai to mainītu, pietiktu, ka atbildīgajiem politiķiem patiesi rūp šie jautājumi. Visam centrā ir jābūt cilvēka autonomijai – spējai pašam pieņemt atbildīgus lēmumus un iesaistīties sabiedrības dzīvē pēc lūzumiem savā dzīvesgājumā. Latvijai ir vajadzīgs katrs cilvēks.

Darba ņēmēju un darba devēju tiesības – vai Latvijā vajadzīgas pārmaiņas?

Sarunās ar jaunās diasporas cilvēkiem skaidri var saprast, ka ne tikai atalgojums, bet neaizsargātība un brutālā attieksme darba tirgū mēdz būt izšķirīgi faktori, izvēloties pamest Latviju. Latvija kā valsts šobrīd Eiropas Savienības vienotajā darba tirgū

ir nekonkurētspējīga darbinieku tiesību un sociālās aizsargātības jautājumos. Arodbiedrības ir vājas, patiesībā apzināti vājinātas gadu desmitiem, tiesvedība darba jautājumos ir neefektīva un pārāk ieilgst. “Vietējais kapitāls” iet tālāk: valdība lobētāju ietekmē virza būtisku darba tiesību un arodbiedrību ierobežošanu. Un tie paši lobētāji jau sauc pēc imigrantiem, lai gan pašu cilvēki no viņiem bēg. *Progresīvie* ir kategoriski pret darbaspēka imigrāciju. Ir jādara viss, lai piesaistītu visus mūsu cilvēkus, kas vēlas strādāt. Tāpat ir jādara viss, lai darba tirgus Latvijā ir tikpat labi sakārtots kā citās Eiropas Savienības valstīs un mūsu tautieši justos droši atgriezties.

Kā vērtējat izglītības reformu? Ko jūsu partija darītu citādāk?

Ar izglītības reformu ir kā nerei Latvijā – eksperti gadiem strādā, iesaistītas 100 skolas, ir plašs atbalsts, bet tad “Skola 2030” tiek vienkārši politiski “izmesta miskastē”. Valsts nākamo 30 – 40 gadu izaugsme un attīstība ir atkarīga no tā, cik ātri pieņemsim pareizos lēmumus izglītības politikā. *Progresīvie* atbalsta “Skola 2030” programmu un uzsāktu reformu, kas bija jādara labāk jau vakar, nevis rīt.

Vai mācības tikai latviešu valodā vajadzīgas arī augstskolās?

Progresīvo Rīgas saraksta pirmais numurs ir “Iespējamās misijas” skolotāja Antonīna Ņenašava ar Londonas Ekonomikas skolas maģistra diplomu izglītības un sociālajā politikā. Viņas redzējums ir skaidrs: krievu skolas ir jālikvidē iespējami drīz. Latvijā visiem bērniem ir jāmacās vienotā skolā. To efektīvi var sākt mainīt jau nekavējoties – likvidējot krievu bērnudārzus un iespējami drīz pārejot uz mācībām latviešu valodā, sākot no pirmās klases. Ir jāmeklē risinājums, kā mazākumtautībām turpināt nodrošināt papildu mazākumtautību valodas apguvi, bet kopumā pāreja uz izglītību latviešu valodā ir izšķirīgi svarīga Latvijas valsts nākotnei, kā arī bērnu izglītībai. Jāsāk ar skolām.

Vai tas novedīs pie krievu valodas ietekmes samazināšanās augstskolās?

Pilnīgi noteikti šī problēma tādā veidā risināsies pati no sevis. Kopumā attiecībā uz augstskolām *Progresīvie* iziet no zinātnes brīvības pozīcijām, zinātne nav piesaistīta kādai valodai, tā vienmēr ir bijusi starptautiska. Valstij nebūtu jāfinansē studijas krievu valodā, bet privāti financētā ceļā valodas izvēli augstskolām nevajadzētu ierobežot. Mums drīzāk derētu domāt par burkānu, ne pātāgu – lai pretotos globalizācijas spiedienam uz jaunajiem zinātniekiem, varētu izveidot tulkošanas atbalsta programmas zinātniskām publikācijām angļu un citās valodās zinātniskajiem darbiem, kas publicēti latviski, tādējādi palīdzot attīstīt latviešu akadēmisko valodu.

(Turpinājums 15. lpp.)

LĀSMA
GAITNIECE

Ja būtu jāizveido ceļojumu maršruts uz Latvijas pilsētām un ciematiem, ko apmeklēt laikā, kad atzīmējam valsts Simtgadi, šajā maršrutā noteikti jāiekļauj Limbaži – neliela pilsēta Vidzemē, kas senatnē lepojusies ne tikai ar Hanzas savienības, bet arī ar Rīgas arhibīskapa rezidences pilsētas godu. Mūsdienās ceļotāji šai vietā galvenokārt iegriežas garāku pārbraucienā laikā, piemēram, no galvaspilsētas dodoties uz kādu attālāku galamērķi. Raksta autore Limbažos pabija atceļā no Skaņākalna, kas atrodas pie Salacas upes Mazsalacā.

Kāpēc Limbažus vērts apmeklēt laikā, kad svinam mūsu valsts Simtgadi? Vispirms jau tāpēc, ka šī vieta cieši saistīta ar pirmo latviešu oriģināldziesmu autoru korim un solistiem, Latvijas Republikas himnas “Dievs, svētī Latviju!” melodijas un vārdu autoru Baumaņu Kārli (1835–1905). Otrkārt, tāpēc, ka tā ir pietiekami interesanta un glabā neparastus nostāstus. Vai zinājāt, ka Limbažu vecpilsētā, Gildes ielā, dzīvojis slavenais gaišreģis Eižens Finks, un netālu no viņa nama, kas saglabājis līdz mūsdienām, savulaik atradies pat cietsims!

Iebraucot Limbažu centrā, uzmanību piesaista divi dievnami: Svētā Jāņa evaņģēliski luteriskā baznīca Lībiešu ielā 2 un pavisam netālu uzbūvētā Kristus Apskaidrošanas pareizticīgo baznīca Klosters ielā 8. Automašīnu atstājot turpat, relatīvi neseno atjaunotajā Baznīcas laukumā, un dodamies aplūkot abas sakrālās celtnes. Tikai vēlāk rodas apjaušana, ka būtu bijis lietderīgi jau pirms brauciena kaut nedaudz uzzināt gan par vienu, gan otru baznīcas vēsturi. Pat niecīga informācija par abām sakrālajām celtnēm apmeklējumu būtu darījusi jēgpilnāku, tāpēc interesantāko no vēlāk uzzinātā vēlos pavēstīt lasītājiem. Varbūt kāds tā iespējās nelielo Vidzemes pilsētu vēlies apmeklēt vai nu pirmo reizi, vai, līdzīgi raksta autorei, atkārtoti.

Dievnams Klosters ielā celts pagājušā gadsimta sākumā, un mūsdienās tā ir lielākā pareizticīgo baznīca Vidzemē ārpus Rīgas! Savukārt evaņģēliski luteriskā dievnama, kas tapis kā veltījums Svētajam Laurencijam jeb Labrencim – Limbažu pilsētas patronam, vēsture sākas ar 1680. gadu; šis gadskaits norādīts celtnes fasādē. No ārpasaulas baznīcas teritoriju ar mūra sētu un dzelzs vārtiem norobežoja vien astoņus gadus pēc celtnes pabeigšanas, turklāt tas noticis par godu pusgadsimtam, kopš atcelti kļaušu laiki. Dievnams vairākkārt cietis smagos ugunsgrēkos, kas līdz pamatiem nopostījuši visu pilsētu, un arī kara darbības dēļ, taču savu sākotnējo izskatu ar mazām izmaiņām tas spējis saglabāt līdz mūsdienām. Iznēmums gan ir baznīcas zvani. 1703. gada ugunsgrēka laikā abi zvani tika nogremdēti Limbažu ezerā, pēc laika izcelti, taču gājuši bojā citā ugunsnelaimē – 1747. gadā.

Visiskaistākā vieta dievnamā ir altārglezna “Svētais vakarēdiens”. Tā tapusi, māksliniekam galveno-

kārt izmantojot siltos toņus, tādēļ lūgšanu namā rada mājīgu iespaidu. Aplūkojot meistardarbu neviena netraucētai, kaut uz mirkli iespējams gūt pilnīgu dvēseles mieru un pašausanos. Savādi ir vien tas, ka nav noskaidrots altārglezas autors.

Dievnama vēsturē atrodams interesants fakts, kas saistīts ar Liepāju! Svētā Jāņa baznīcā, ja vairs izejas durvīm palūkojas augšup, skats pievēršas ērģeļu luktām, kur vienu luktas daļu aizņem ērģeļu prospekts un pašas ērģeles. Izrādās, 1898. gadā Limbažos ieradies Liepājas ērģeļu būvētājs K. A. Hermanis, lai šo baznīcas mūzikas instrumentu pārveidotu un paplašinātu. Protams, mūsdienās ērģeles ir elektrificētas.

Pēc baznīcas apmeklējuma nesteidzieties doties prom! Tās dārzā, uz ziemeļrietumiem no dievnama galvenās ieejas, uzstādīts neparastas formas piemineklis – veltīts Latvijas atbrīvošanas cīņās no 1914. līdz 1920. gadam kritušajiem cīnītājiem. Piemiņas vieta izveidota uzkalniņā un, skatoties no lielāka attāluma, atgādina nelielu akmens namiņu, uz kuŗu ved pakāpieni. Pieejot tuvāk, var izlasīt uzrakstu: *Par mūsu brīvību/ Jūs devāt dzīvību/ Latvijas atbrīvošanas cīņās kritušiem Limbažu un apkārtnes varoņiem./ Gadu gadi garām ies, prieks un bēda mitēties./ Mīlestība nemitas./ Tā Jūs godam daudzīnās. 1914. – 1920.* Netālu no tā atrodas arī piemiņas akmens 1941. gada 5. jūlijā cīņā par Limbažu pilsētas atbrīvošanu bojāgājušajiem nacionālajiem karavīriem.

Tas, protams, ir Baumaņu Kārlis – viens no pirmajiem latviešu komponistiem un profesionālās mūzikas pamatlicējiem, kurš dzimis Viļķenes pagastā, bet miris un apbedīts Limbažos. No 1998. gada, kad limbažnieki atzīmēja pilsētas 775. gadskārtu, pašā centrā, Dailes un Cēsu ielas krustojumā, slejas tēlnieku Zigrīdas un Jura Rapu un architekta Aināra Ābo-

Piemineklis Latvijas Republikas himnas melodijas un vārdu autoram Baumaņu Kārlim

BAUMAŅU KĀRĻA DZIMTAJĀ PUSĒ

Vēl pirms pāris gadsimtiem Limbaži bija nozīmīgs darījumu un garīgās dzīves centrs

Dzīvā sudraba muzejs

Vecais ugunsdzēsēju depo Limbažos pārtapis par tūrisma un informācijas centru

UZZINAI

Knuts Skujenieks 1989. gadā teicis šādus vārdus: “Laiks patiesi visu saliek savās vietās. Vai mēs vēl pirms dažiem gadiem varējām iedomāties, ka dumpīgais, trakais Baumaņu Kārlis būs mūsu laikabiedrs? Vai mēs varējām iedomāties, ka acīs lēksana kļūs par mūsu profesiju? Pēc ilgiem noklusēšanas gadiem tautas modinātājs atgriezies mūsu atmiņā un cieņā. Tiesa – limbažnieki Baumaņu Kārļa piemiņu glabājuši allaž. Un nu tieši šodien mēs atkal pa istam apjaušam, ko nozīmē vārdi: “Dievs, svētī Latviju!”. Ne jau svētīta, ne papildīta, bet cerīga Latvija. Varbūt pieticīga, varbūt naiva, bet sāpju, nopūtu un cilvēcīga siltuma pilna. Kāds liktenis – tāda himna. Un tādēļ mums lepnākas dziesmas nevajag – mums šī pati ir un būs laba. Un tad, kad pacelsies piemineklis Baumaņu Kārlim, taka uz to neaizaugs. Tā būs.” (Citēts no: www.mk.gov.lv/lv/content/virtuals-cels-latvijas-himnas-autora-baumanu-karla-dzive)

2015. gadā par godu Baumaņu Kārļa 180 gadu jubilejai tika izdota mūzikas vēsturnieces Zanes Gailītes grāmata “Mūsu Baumaņu Kārlis” (apg. “Zvaigzne ABC”).

liņa veidotais piemineklis, kas iemūžina atmiņas par Baumaņu Kārli un viņa devumu savai tautai un valstij. Šis devums neaprobežojas vienīgi ar dziesmas «Dievs, svētī Latviju!» melodijas un vārdu sacerēšanu, kuru, iekļautu dziesmu krājumā “Līga”, pēc Baltijas gubernatora pavēles 1874. gadā sadedzināja Daugavmalā. Otra tāda gadījuma, kad publiski iznīcina dziesmas tekstu, Latvijas vēsturē neatrast. Baumaņu Kārlis lika pamatus Limbažu bibliotēkai, izveidoja vietējo kori un teātri, ar lasījumiem pilsētas Saviesīgajā biedrībā un publikācijām periodikā centās izglītot savus tautiešus. I Vispārīgo latviešu dziedāšanas svētku laikā 1873. gadā atskaņoja divas viņa patriotiskās kompozīcijas – “Tēvijas dziesma” un “Daugavas zvejnieku dziesma”, savukārt “Dievs, svētī Latviju!” izpildīt aizliedza. Par spīti cenzūrai tā tika nodziedāta svinīgajā atklāšanas aktā Rīgas Latviešu biedrības zālē 1873. gada 26. jūnijā. Vairākas citas komponista patriotiskās dziesmas iekļāva II Vispārīgo latviešu dziedāšanas svētku, kas notika 1880. gadā, repertuārā.

Baumaņu Kārļa piemineklis, kam fonā atrodas ne tikai sarkanbaltsarkanais karogs, bet arī Latvijai ļoti raksturīgā, vienkāršā ainava – Baznīcas laukums, ir mūsu valsts iedzīvotāju dāvana sev pašiem. Tā būvniecībai navdu ziedoja gan cilvēki no visas Latvijas un diasporas, gan arī dažādas sabiedriskās organizācijas un Limbažu pilsētas dome. Vienkāršais, it kā nepretenciozais piemineklis, par kuŗu nepieciešamību pilsētas Saviesīgajā biedrībā tika lemts jau 1939. gadā, perfekti iekļaujas Limbažu kopskatā un ar pilnām tiesībām ir kļuvis par zīmolu – neatņemamu sastāvdaļu.

Atgriežoties no pārdomas rosinošā brauciena, kas raksta autori iedvesmoja meklēt un uzzināt vairākas sev pašai iepriekš maz zināmas vai pat nezināmas lietas par mūsu valsti un tās ievērojamākajiem cilvēkiem, doties uz Limbažiem laikā, kad Latvijā atzīmē Simtgadi, ieteicams ikvienam!

Atjaunot ticību sociāldemokrātiskām vērtībām un ideāliem

(Turpināts no 13. lpp.)

Mazās skolas...

Pats esmu mazās Kolkas skolas absolvents un noteikti būtu bijis cits cilvēks, ja nebūtu varējis mācīties brīnišķīgajā privātskolas noskaņā Kolkā. Attiecīgi man patiesi sāp sirds par katru mazo slēgto skolu. Tomēr notiek iedziņotāju skaita samazināšanās. Naudas trūkuma dēļ skolēni kļūst par upuri naudas un varas ambīcijām pašvaldību limenī. Tāpēc PROGRESĪVIE iestājas par vidusskolu pārņemšanu valsts pārvaldībā. Par pārējām mazajām skolām mēs veiktu esošo slēgšanas plānu inventarizāciju, lai noskaidrotu, cik pamatoti ir bijuši iepriekš pieņemti lēmumi.

Ko nozīmē jauna zaļā politika, ko sola partija? Kas darāms, lai tāda īstenotos?

Progresīvie kā savus galvenos politiskos oponentus redz viltus sociāldemokrātus *Saskaņā*. Otrs oponents ir "kamufļāžas stila" Zaļā partija Latvijā. Līdzīgi kā sociālajā jomā, arī zaļajā politikā esam spējuši apvienot spēcīgus vides un zaļās politikas ekspertus – piemēram, mūsu zemkopības ministra amata kandidāti Janu Simanovsku un vides mi-

nistra amata kandidātu Edmundu Cepurīti. Šobrīd Latvijas industriālo zemnieku lobija ietekmē dzimto zemi ar minerālmēsliem un pesticīdiem indējam trakāk nekā padomju laikos. Valsts savos mežos uzvedas nevis kā gādīgs saimnieks, kam būtu jā rūpējas par mantojumu nākamajām paaudzēm, bet investors – viendienītis, kam rūp tikai nauda. Un *Zaļo* un Zemnieku savienība ir šīs politikas seja: likuma grozījumi par kailcirtēm mežos, ko tikai sabiedrības protesti pret "100 kailcirtēm simtgadē" spēja apturēt; nostāja "Dūklavs neredz jēgu", kas ļauj darboties pret dzērienu iepakojuma depozīta sistēmu, kas ļautu samazināt atkritumu apjomu un vides piesārņošanu; pretošanās Eiropas Komisijas priekšlikumiem par neoni-kotinoīdu ierobežošanu tie ir kļiedzošākie piemēri, kad man atkal un atkal ir kauns par šīs partiju savienības pārvaldīto Latviju.

Ko nozīmē vieda ekonomika, par ko runājat savā programmā? Kas darāms?

Vieda ekonomika ir trešais *Progresīvo* programmas pilārs

aiz jaunas sociālās un jaunas zaļās politikas Latvijai. *Progresīvo* pieeja izriet no kompleksās ekonomikas teorijas – mums ir jā mobilizē visi spēki, lai valsts ekonomika spētu radīt arvien sarežģītākus un sarežģītākus produktus. Piemēram, koksnes apstrādē ideāli būtu nozari virzīt prom no izejvielu eksporta uz inovācijām bioekonomikā. Saņemam lielu ES atbalstu, bet tas tiek izlietots pēc lejamkannas principa – visur pa drusciņai, kā ekspresidenta Bērziņa "viesu namam", kas faktiski ir privāta villa. Tas ir jāpārtrauc. Par otru fokusu ekonomikas atbalstam ir jā kļūst ģimenes uzņēmumiem. Valstij ir jā dara viss, lai cilvēkam ar savu uzņēmējdarbību būtu iespējams nodrošināt sevi un savu ģimeni. Šeit *Progresīvajiem* arī ir labas zināšanas, mūsu valdē ir dzirkstošo bērzu sulu "BIRZĪ" ražotājs Ervins Labanovskis un optikas veikalu tikla īpašnieks Mārtiņš Kossovičs.

Vai, jūsprāt, jāmaina valsts pārvalde?

Progresīvie katēgoriski atsakās piedalīties populistiskajā *Jaunās konservatīvās partijas* un KPV

LV sacensībā par ministriju skaita samazināšanu. Centrālajā valsts pārvaldē strādā tikai nepilni 3,5 tūkstoši ierēdņu, kas ir mazs un efektīvs skaits. Personiski domāju, ka naidis pret valsts pārvaldi ir *lemborgveidīgo* kultivēts, jo vāja valsts ierēdniecība, kas nespēj cīnīties ar negodīgajiem, viņiem ir izdevīga. Patiesībā būtu jāapsver iespējas izveidot jaunas ministrijas. Ievērojot drāmatisko demografisko situāciju un sabiedrības novecošanos, būtu nepieciešams atsevišķs politiskais portfelis senioru un ģimenes lietās, vides politikai arī derētu savs ministrs pie valdības galdā. Ņemot vērā, cik eksplozīva ir Latvijas etniskā situācija, domāju, ka Nacionālās apvienības politika integrācijas jautājumos kopš Krievijas agresijas Ukrainā ir noziedzīgi pasīva. Sabiedrības integrācijai, demokratiskajai izglītībai un mediju politikai arī derētu savs ministra portfelis, ņemot vērā jautājumu akūto nozīmi valsts drošībai. Tikmēr zemkopību gan varētu pievienot kā vienu no ekonomikas nozarēm Ekonomikas ministrijai.

Tāpat steidzami ir jānostiprina Valsts vides dienests, Valsts darba inspekcija, kā arī Konkurences padome. Piedāvājam arī nostiprināt tiesas – izveidojot darba un nodokļu tiesas, tādējādi paātrinot tiesvedības. Un tas, protams, nozīmētu arī tiesnešu skaita palielināšanu.

Ar kuŗām partijām sadarbo-sieties, ja iekļūsiēt Saeimā?

Ja vēlētais meklē alternatīvu esošajai varai, tad vienmēr iesaku divus svarīgus kritērijus. Pirmais ir partijas ideoloģiskā skaidrība. Ja redzi, ka partija sakņojas noteiktā vērtību sistēmā, tad vari būt drošs, ka tā rīkosies prognozējami. Otrs kritērijs ir partijas neatkarība no netīras naudas. Ar netīru naudu nevar veidot tīru politiku. Šiem kritērijiem jaunajām partijām atbilst tikai divas – *Progresīvie* un *Jaunā konservatīvā partija*. Latvijā atkal veidojas klasiskie politiskie poli – viens pa labi, otrs pa kreisi. Abi gan šobrīd vēl esam ārpus Saeimas. Katrā gadījumā strīdēties par politiskām idejām un meklēt kompromisus vienmēr ir labāk par spēli pret netīru naudu aiz glancētas politiskas fasādes.

VIKTORS HAUSMANIS

Teātra sezona Latvijā beigu-sies, brīnišķie, vērienīgie Dziesmu svētki nosvinēti, un vasara iegriezies jau gandrīz vai vidū. Neparasti karsta! Tāda sen nav bijusi: agri – pirms Jāņiem – iesākās un nu jūlija beigās ar pilnu atvēzienu sniedz savu karstumu Latvijas pilsētām un pagastiem. Laika ziņu moderators, labākais meteoroloģijas speciālists Toms Bricis gandrīz katru vakaru ziņo par karstuma rekordu pārsniegšanu gan vienā, gan citā pagastā vai pilsētā. Pie sevis nodomāju – ja tā, būtu jā aizbrauc uz laukiem paskatīties, kā tur izskatās. Mana dzimtā puse ir Zemgalē – Zaļnieku pagasts un Jelgava, tomēr šoreiz devos citā virzienā – uz Vidzemi, uz vienkāršiem pagastiem, tagad jau gan oficiāli visus dēvē par novadiem, bet manā uztverē tie joprojām ir pagasti. Un tā devāmies uz – Sidgundu, Lauberi, Lēdmani, Kropi un vēl uz vairākiem citiem. Visapkārt lauki, druvas – labi apstrādāti un kopti. Presē vairākkārt lasīti lauksaimnieku bēdu stāsti, ka ilgstošais karstums sagādās neražu, tik īsi rudzu un kviešu stublāji nekad nav redzēti – tādi īsiņi un briestošas vārpas arī mazākas. Kāda būs raža – grūti pateikt. Un tomēr ir brīnišķa sajūta nomaļu ceļu malās redzēt labi koptus laukus un tīrumus. Tie ir mūsu lauki, tā ir mūsu dzimtene! Interesanti, ka pavisam mundri un zaļganpelēki ir auzu lauki. Kādreiz dzirdēts nīgrs teiciens: "Ej auzās!" Bet auzu tīrumi ir gluži vareni! Un, cauri pagastiem braucot, tomēr kaut nedaudz

rodas tāda miera sajūta – vēl jau nekas nav zaudēts, gan lauksaimnieki izķepurosies! Bet kukurūzas lauki pavisam zaļi!

Tad iegriezāties dažās lauku kapsētās: Krapē, Jumpravā, vēl citās. Un atkal uzvirto tāda laba sajūta. Kapi. Par ko tur priecāties? Taču pagastu un novada kapsētas ir tiešām labi uzraudzītas, un priecē fakts, ka latvieši prot cienīt savus aizgājušos senčus, atceras un kopj viņu mūža mājas. Īpaši gaišu sajūtu sagādāja Jumpravas kapsēta, tā atrodas vairāku kilometru attālumā no Jumpravas un Lēdmanes centriem – liela meža vidū. Mēs braucām, braucām – visapkārt mežs, un tad pēkšņi ceļa labajā pusē parādās neparasti veidota celtne: kā augšup ejoša bulta – tā ir samērā nesen celtā izvadīšanas vieta un reizē ieeja kapsētā. Te viss ir teicami organizēts un kopts, un piedevām atrisināta kāda iespējama, taču dažviet eksistējoša problēma: cilvēki aiziet, viņi tiek atdoti zemes klēpim, taču bieži vien viņu tuvinieki aiziet tālēs: gan – tiešā, gan nosacītā veidā, bet kapu kopiņas paliek nekoptas, aizmirstas un nav arī zīmes, kas par viņiem atgādinātu, un kapsētas pārzinātāji tad izlēmuši šīs pamestās un aizmirstās kopiņas nolīdzināt un iesēt tur zāli, līdz ar to esošajām atdusas vietām izveidojusies tāda kā zaļa, rūpīgi kopta plāva, kas arī rada miera sajūtu. Protams, ja kapam līdzās ir pieminekļi vai akmens plāksne, tā nav skarta un varējām aplūkot vairākus sāku-ma vai pat vēl senāk.

Šoreiz – uz laukiem

Nereti laikrakstos lasām par skolu problēmu risināšanu: skolēnu trūkums laukos ir jūtams, skolu laukos esot par daudz, tās likvidējot. Nupat avīzē varēja lasīt, ka Latvijā slēgs 25 skoliņas. Tas izklausās briesmīgi! Neesmu skolas lietu speciālists, taču pārsteigums bija brīnišķi labi sakopta skola Krapes pagastā. Tā celta pagājušā gadsimta sākumā, ne-liela, bet glīta ēka ar mirdzoši tīriem logiem, skolas priekšā dekoratīvs laukums ar vairākām puķu dobēm. Pie skolas durvju ieejas uzraksts: "Slēgta." Par skolas drošību, protams, ir jā gādā, bet – cik šajā Krapes skolā audzēkņu, nav ne jausmas, un tik ļoti gribas vēlē, lai skoliņa izdzīvotu, lai lauku meitenēm un zēniem joprojām būtu sava skola!

Bet priecīgas ziņas par jauno paaudzi un audzināšanu ieman-toju daudzos Latvijas pagastos, vērojot, ka Latviju kā savas istās mājas iemīļojuši stārķi. Cik viņiem liela loma cilvēkbērnu dzimstībā, to nepateikšu, bet pie mums bieži dzird sakām, ka tai un arī citai meitenei stārķis atnesis bērniņu. Stārķi tiešām ir rūpīgi un gādīgi vecāki. Braucot pa Vidzemes ceļiem, atkal un atkal stabu galos vērojām stārķu sarūpētās "dzīvesvietas", proti, ligzdas: tur rosījās stārķu pāris un galviņu izslējuši jaunie stārķēni. Un jauki bija redzēt, kā paps un mamma čabīnās ap savu pēcteci. Bet pavisam drīz ligzda būs jāatstāj – jāmacās lidot. Un tad prom – tālumā! Taču lielāko pārsteigumu sagādāja vēl kāda cita aina: uz lauka ganijās krietni liels govju pulks, bet "gana" lomu labprātīgi bija uzņēmušies četri stārķi, kas no dažādām pusēm

sekoja brūnālām. Protams, istēnībā jau stārķi gaidīja, vai kas ēdams neatlēks arī viņu vakariņām, bet stārķi izskatījās nu gluži kā gani!

Pa vairākiem pagastiem braucot, sagribējās arī ēst. Braucām cauri Skrīveriem, nekādas ēstuves nemanījām, bet, nonākot Daugavmalā, atradām brīnišķi jauku restorānu "Klidziņu", kas atrodas tādā uzkalnā un te varēja baudīt garšīgu ēdienu un raudzīties uz Daugavas otru krastu – Jaunjelgavu.

Un tā – dodoties pavisam nelielā, vienkāršā braucienā pa dažādiem Latvijas pagastiem, uz-bangoja gaiša sajūta: mums ir laime dzīvot tik skaistā zemē, un skaistums ir arī vienkāršība. Tikai šīs vasaras karstums gan nogurdināja.

OKUPĀCIJAS MŪZEJA GARINŠ STĀSTA

27. Vēl nav par vēlu, bet jau gandrīz!

Laiku pa laikam aizlaižos līdz vecajai Mūzeja ēkai. Tur jau gatavojas celtniecībai. Par to drusku vairāk nākamreiz. Mūzejā pa to laiku notiek miklu minēšana. Kad pamatakmeni guldīs laika kapsulu ar to ziedotāju vārdiem, kas ziedojuši Mūzeja iekārtošanai *Nākotnes namā*? Vajadzību daudz: jaunajai ekspozīcijai, darba un mācību telpām, krātuvju telpu iekārtošanai un daudz kam citam, lai *Nākotnes namā* varētu efektīvi strādāt.

Paskatos pār plecu sarakstos, ko veido Ivars Švānfelds. Viņš rūpīgi atzīmē visus ziedojumus *Nākotnes nama* iekārtošanai un rūpējas, lai ziedotāju un ar ziedojumiem pieminēto vai godināto cilvēku vārdi būtu atzīmēti plāksnītēs, ko piestiprinās pie ekspozīcijas stenda, telpas vai ziedotā priekšmeta. Viņam ir arī otrs saraksts, kurā ziedotāji sarindoti vairākās kategorijās pēc ziedotajam summām. Apskatījos Mūzeja mājaslapā. Tur gandrīz 1000 ziedotāju. Augstākajā, Platīna kategorijā vien veseli pieci, ziedojuši vairāk nekā 71 000 eiro. Zelta kategorijā starp 35 500 un 70 999 jau deviņi, sudraba – 13. Sūnakmens kategorijā līdz 139 eiro – ļoti daudzi. Cipari esot tādi savādi, jo sākumā kategorijas bijušas apaļas – Latvijas latos. Un cik saziēdota? 1 832 920 līdz šī gada sākumam. Un tas viss taupīts, lai būtu nauda, kad to varēs izdot minētajiem mērķiem.

Arī plāksnišu saraksts ir ie-

spaidīgs, un tajā daudz pazīstamu un arī ne visai pazīstamu vārdu. Arī ziedotāji, kuri atstājuši mantojumu Mūzejam. Cilvēki, kuri kopš 2005. gada ticējuši, ka *Nākotnes nams* būs, un gādājuši, lai tajā būtu laikmetīgs mūzejs. Esmu jau par vairākiem stāstījis. Varētu stāstīt

vēl vairāk, bet šoreiz par tiem, kas vēl varētu paspēt ziedot un pievienoties tiem, kuri vārdus guldīs pamatakmeni. Sarakstā ir vēl daudz vietu, kur piestiprināt plāksnītes. Kopā vēl esot vajadzīgi aptuveni 350 000 eiro, lai viss būtu segts.

Atrodu, ka ļoti maz ziedojuši

Čekas "lietu" sienai gar kāpnēm uz izstāžu zālēm. Siena ir iespējama, bet padārga. Lai to samaksātu, nolēmts sadalīt daļas par 700 eiro katru, kas tai pašā laikā nozīmē iekļūšanu Dzintara kategorijā. Visai sienai vēl esot vajadzīgi 37 ziedotāji.

Mani pārsteidz arī, ka no Latvijas neatkarības stendiem samaksāts tikai viens. Vēl dabūjama Valsts dibināšana par 15 000, Latvijas tauta par 10 000 un Latvija 30. gadu beigās par 13 000 eiro. Arī trimda, kuŗa sadalīta sīkākās vienībās pa 1400 eiro, vēl gaidot ziedotājus. Un vienam Latvijai at-

jaunošanas stendam vēl vajagot tikpat. Un tad darbavietas telpās, kas katra maksā 7000 eiro. Vēl iespējams plāksnīti izvietot pie 14 darbavietām gan divvietīgās, gan trīsvietīgās, gan vienā četrvietīgā telpā. Un arī pie divām krātuvēm par to pašu.

Tas viss Ivara sarakstos, un ja es nebūtu nemateriāls, es droši vien steigtos vēl kādu telpu vai stendu financēt, lai gan pats varu iztikt bez. Kādu brīdi ienāca prātā, ka varbūt vajadzētu pašam paslēpties kapsulā. Bet nolēmu, ka man jārosās Mūzejā, nevis jāguļ zem zemes.

Ar ziedotāju sarakstu, uzklīskinot attiecīgo kategoriju, var iepazīties šeit: okupacijasmuzejs.lv. Tikai līdz 15. septembrim saņemtos ziedojumus varēs ievietot kapsulā. Ziedojumā norādīt mērķi.

LATVIJĀ. "Latvijas Okupācijas mūzeja biedrība", Reģ. nr. 40008018848, AS "SEB banka", SWIFT: UNLALV2X, Konta Nr.: LV67UNLA0002400700517

ASV. Čeki rakstāmi OMFA (ja vajag, ar ziedojuma mērķa norādi) un sūtāmi Ilze Resnis, 10930 Nollwood Drive, Chardon, OH 44024. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

KANADĀ. Čeki rakstāmi LRDF (Latvian Relief and Development Fund) ar atzīmi "Okupācijas mūzejam" (ja vajag, arī ar mērķa norādi) un sūtāmi: Dagnija Staško, 16 Elterwater Ave, Nepean, ON K2H5J2. Ziedotāji saņem kvītis nodokļu atlaidēm.

AUSTRALIJĀ. Čeki rakstāmi (pievienojot mērķa norādi) un sūtāmi mūzeja pārstāvei: Ināra Graudiņa, 141 Darley Road, Randwick, NSW 2031.

LIELBRITANIJĀ. Čeki rakstāmi (ja vajag, ar mērķa norādi) un sūtāmi mūzeja pārstāvei: Inese A. Smith, 36 Fairmount Drive, Loughborough, LE11 3JR vai (ar mērķa norādi) "Latvian Educational Foundation", Catthorpe Manor, Catthorpe, Leicestershire LE17 6DF.

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts

ĪSZIŅAS

Ludzā no 10. līdz 12. augustam norisināsies **Pilsētas svētki "Dūd pīci Ludzā"**, kas veltīti pilsētas 841. gadadienai. Ludzā ir senākā Latvijas pilsēta, tāpēc svētkos notiks mākslas un tematiskās izstādes, dažādi koncerti parka estrādē un Livonijas pils kalnā, sporta sacensības, paraugdemonstrējumu šovi, teātra izrāde brīvā dabā, vides darbnīcas bērniem, kā arī Seno arodu diena ar Latgales meistarību darbnīcām, prasmju skolu un kulināro mantojumu.

Alūksnē no 3. līdz 5. augustam – Pilsētas svētki ar **Gardo zupu festivālu "Alūksnes smekšis"**, kur piedalīsies arī Dižonas (Francija) gardēžu kluba dalībnieki. Ekonomiskā attīstība sākās pirms 115 gadiem ar šaursliežu dzelzceļa Stukmaņi-Gulbene-Alūksne-Ape-Valka atklāšanu. Tagad darbojas Alūksne-Gulbene. Šogad aprit 110 gadi Ernsta Glikas Bībeles mūzejam (arhitekts K. Hāberlands). Alūksnei pilsētas tiesības piešķīra 1920. gadā, bet kopš 2009. gada ir novada centrs.

Lūdzoties par Latvijas valsti un cilvēkiem, svētceļnieku grupa, uzstādot mērķi 100 dienās apiet apkārt Latvijas robežai, īsteno Simtgades svētceļojumu. Galamērķi cer sasniegt 13. augustā Aglonā.

Latvijā 100 dienas pirms valsts Simtgades 11. augustā Latvijā un pasaulē notiks "Simtgades Zaļumballe", ko finansiāli atbalsta Latvijas Republikas Kultūras ministrija.

Rīgā, Mežaparka Zaļajā teātrī, 11. augustā plkst. 17 Simtgades zaļumballe "Vēl mirkli vasarā 1918 – 2018", piedalīsies retro orķestris *Bellacord Tanzorchester*, grupa "Rumbas kvartets", grupas "Laika upe" aranžējumā izskanēs pag. gs. 60., 70. un 80. gadu mūzika, bet grupa "Kantoris 04" atgādinās par ne tik senajiem 90. gadiem. Piedalīsies Rīgas danču klubs. Zaļumballē spēlēs Latvijas Universitātes (LU) pūtēju orķestris, kas izpildīs cauri laikiem populārās latviešu melodijas.

Jelgavā, Uzvaras parkā, 11. augustā plkst. 21 zaļumballe kopā ar grupu "Tirkizband".

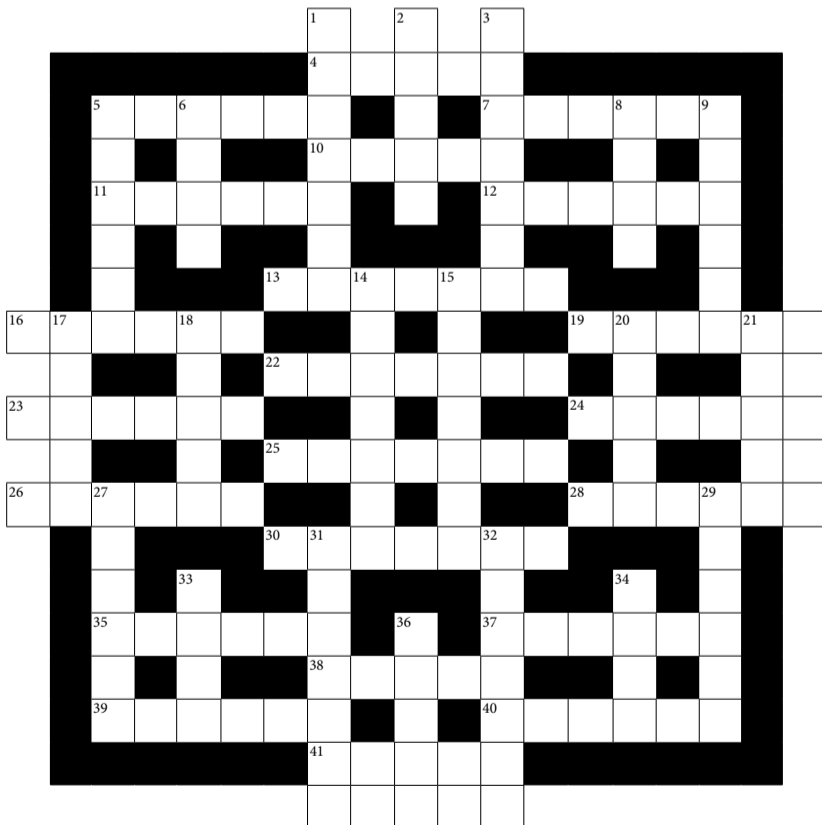
Jēkabpilī 11. augustā plkst. 20 Kena parka atjaunotajā estrādē visus līdz rīta gaismai izlustinās grupa "Apvedceļš" un "Jauda" no Līvāniem.

Bauskas Pilskalna parka estrādē 11. augustā plkst. 20 – dziesmiņnieka Eduarda Rozenštraucha 100 gadu jubilejai veltīts koncerts "Rozenštraucha gadsimts", dziesmas izdziedās Viktors Lapčenoks, Žoržs Siksnis, Dainis Porgants un citi. Jāpērk ieejas kartes. Plkst. 22 zaļumballe – par mūziku gādās Ivo Grīniņš-Grīslis un *MC orķestris*

Ventspilī, Piejūras parkā, pie plūdmales akvaparka 11. augustā plkst. 19 būs iespēja vērot Ventspils amatiereteātra izrādi "Trīnes grēki" (režisore Vija Draviņa), piedaloties dziesmu ansamblim "Ventiņi". **Plkst. 21 Zaļumballe** – spēlēs pūtēju orķestris "Tālsī" un mūzikālā apvienība "Vintāža". Starplaikos tautiskos deju soļus ierādīs Ventspils Kultūras centra deju kopas "Kurzeme" un "Senkurzeme". Ieeja bez maksas. **Īsziņas sagatavoja Valija Berkina**

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski 4. Austriešu dzejnieks (1875 – 1926). 4. Pagaidu celtne. 7. Dzejnieka E. Virzas īstais uzvārds. 10. Japāņu automobiļu marka. 11. Sena franču tautas deja. 12. Izturīga viskozes šķiedra. 13. Amariļļu dzimtas sīpolaugs. 16. Pastāvīgs tropu vējš, kas divreiz gadā maina virzienu. 19. Valsts Dienvidāzijā. 22. Vistas, kas perē vai vadā cāļus. 23. Auduma krāsošanas tehnika. 24. Sitamais mūzikas instruments.

25. Mēbele. 26. Latviešu tautasdziesmas. 28. Kukaiņēdāju kārtas dzīvnieks. 30. Antīkie literātūras un mākslas darbi. 35. Tēls R. Blaumaņa komēdijā "Skröderdienes Silmačos". 37. Pilsēta Spānijas ziemeļos. 38. Sens Japāņu dzejas žanrs. 39. Jupitera pavodnis. 40. Stīgu mūzikas instruments. 41. Kāpostu dzimtas dārzeņi.

Stateniski. 1. Elpvads. 2. Ģints kopiena skotiem un iriem. 3.

Labības kulšanas paliekas. 5. Sporta automobīlis. 6. Brūns purva ūdens. 8. Ekvadoras galvaspilsēta. 9. Zirglieta. 14. Ūdensputns. 15. Kaitīgi kukaiņi. 17. Apdzīvota vieta Ventpils novadā. 18. Sens krievu mūzikas instruments. 20. Valsts Okeānijā. 21. Imperatoru dinastija Mongolijā un Ķīnā (13. – 14. gs.). 27. Sengrieķu varoņpos. 29. Novada centrs Latvijā. 31. Anģļu mediķis, chirurgiskās antiseptikas pamatlicējs (1827–1912). 32. Ķirbju dzimtas dārzeņi. 33. Neliels strauts. 34. Trauks maizes mīklas gatavošanai. 36. Tēls V. Lāča romānā "Zvejnieka dēls".

Krustvārdu mīklas (Nr. 27) atrisinājums

Līmeniski. 1. Kanva. 4. Engrs. 6. Regress. 7. Trikāta. 8. Kapelas. 10. Rakstvede. 13. Skadras. 15. Adoniss. 17. Valka. 19. Geinsboro. 20. Beladonna. 22. Aiova. 23. Paniņas. 26. Anmanis. 29. Caurlaide. 30. Stopiņi. 31. Raudive. 32. Kondori. 33. "Silva". 34. Smogs.

Stateniski. 1. Kaibala. 2. Ararats. 3. Fristails. 4. Eskadra. 5. Saljēri. 7. Tēbas. 9. Sidrs. 11. Trijskaņi. 12. Motodroms. 14. Kuveita. 16. Skeneri. 17. Virza. 18. Adena. 21. Portlenda. 23. Pirts. 24. Niksons. 25. Statika. 26. "Aldaris". 27. Nuncijs. 28. Spāre.

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Knicks galvenā trenera Fizdeila vizīte Latvijā

Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) komandas Ņujorkas Knicks vadība ir gandarīta par vienības galvenā trenera Devida Fizdeila ciemošanos Latvijā pie Kristapa Porziņģa, vēstī *New York Post*. Fizdeils kopā ar sievu Natašu uz piecām dienām viesojās pie Porziņģa.

„Trenerim Fizdeilam bija ļoti svarīgi pavadīt laiku kopā ar Kristapu un viņa ģimeni. Tā bija iespēja abiem vienam otru iepazīt tuvāk un izveidot ciešāku saikni, kā arī parunāt par basketbolu. Tā ir daļa no savstarpējās sadarbības, kas nepieciešama komandas pamatu būvēšanai,” *New York Post* citē avotu līgā, kas runājis ar Knicks ģenerālmenedžeri Skotu Periju. Knicks vadība esot patīkami pārsteigta par Fizdeila spējam veidot saikni ar gados jauniem basketbolistiem.

Porziņģis vēlas kļūt par NBA vērtīgāko basketbolistu

Latviešu zvaigzne Kristaps Porziņģis kādu dienu vēlas kļūt par Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) vērtīgāko basketbolistu, viņš sacīja intervijā *The Players Tribune*. Pašlaik 22 gadus vecais Porziņģis turpina atkopties no celgala krustenisko saišu plīsumā, bet laukumā viņš varētu atgriezties vien gada izskaņā.

„Es vienmēr kā joku saku, ka man un čempioniem ir īsa atmiņa, bet es pēc notikušā par lietām pārāk ilgi nemēdzu uz-

traukties. Vienkārši cenšos virzīties tālāk, un tāpat ir ar šo savainojumu. Video ierakstu, kā es guvu traumu, esmu

Anrijs Miška un Artūrs Žagars. Otrā spēlē mūsu basketbolisti uzvarēja grieķus – 80:74.

U-17 basketbolistes izcīna astoto vietu.

Latvijas U-17 meiteņu basketbola izlase pirmo reizi vēsturē sasniedza Pasaules kausa izcīņas ceturtdaļfinālu. Astotdaļfinālā viņas ar 72:58 (19:9, 20:15, 13:15, 20:19) pārspēja Argentīnas vienību. Līdz šim vienīgo reizi U-17 Pasaules kausa izcīņā Latvijas bija pārstāvēta 2016. gadā, kad komanda ierindojās desmitajā vietā. Šajā spēlē Latvijas valstsvienības sastāvā teicamu sniegumu demonstrēja Laura Meldere, kura izcēlās ar

// FOTO: AFP/Scanpix/LETA

redzējis tūkstošiem reizu. Pilnībā zinu, kā tajā brīdī jutos. Es nebiju spējīgs no tā izvairīties, tas vienkārši notika,” atzina Kristaps. „Rēta ceļgalā paliks, bet svarīgāk, ka nav paliekošu psiholoģisku seku. Kad atgriezīšos atpakaļ laukumā, nedomāšu par savu ceļgalu. Galvenā šī savainojuma sastāvdaļa ir tieši psiholoģiskā puse – ir svarīgi nezaudēt koncentrēšanos. Mēs smagi trenējamies, lai izietu laukumā un spēlētu pieci pret pieci, bet savainojuma ārstēšanas laikā tu cīnies vienatnē,” atzīmēja Porziņģis. Daļu savas rehabilitācijas Porziņģis veicis Spānijas granda Madrides Real bazē.

Latvijas U-18 puīšu basketbola izlase Ventspilī Eiropas meistarsacīkšu A apakšgrupas pirmajā spēlē ar 73:77 (13:17, 20:21, 13:20, 27:19) zaudēja Chorvatijas līdzaudziem. Latvijas rindās rezultatīvākais ar 19 punktiem bija Valters Vēveris, 12 punktus pievienoja Artūrs Kurucs, bet pa desmit iemeta

21 punktu un 14 atlēkušajām bumbām, kamēr Eva Indriķe atzīmējās ar desmit gūtiem punktiem. Vēl deviņus punktus iemeta Ketija Vichmane. Turnīra turpinājumā Latvijas basketbolistes ar 49:86 (4:31, 15:17, 19:21, 11:17) zaudēja Itālijas līdzaudzēm un pēdējā spēlē ar 57:75 (14:21, 11:24, 15:12, 17:18) – Japānas komandai, turnīrā ierindojoties astotajā vietā.

Eiropas meistarsacīkstēs U-22 – zelts un sudrabs!

Majoros risinājās Eiropas meistarsacīkstēs plūdmales volejbolā U-22 grupas jauniešiem. Latviju šajās nozīmīgajās sacīkstēs pārstāvēja seši dueti. Lielākās cerības Latvijai šajā turnīrā saistījās ar vīru duetu Kristapu Šmitu un Michailu Samoilovu, kuŗi pērn ieguva bronzas godalgas pasaules U-21

čempionātā, kā arī ar sievietes pāri Anastasiju Kravčenuku un Tīnu Graudiņu – viņas jau 2016. gadā izcīnīja Eiropas U-22 čempionu titulu. Cerības attaisnojās.

Ar pirmo numuru izliktie Šmits/Samoilovs pusfinālā ar rezultātu 2:1 (21:19, 16:21, 15:11) pārspēja sacensību 28. numuru Denisu Šekunovu un Dmitriju Veretjuku no Krievijas.

Finālspēlē viņi ar 2:0 (21:13, 21:19) uzvarēja spēņus Alehandro Uertu Pastoru/Havjeru Uertu Pastoru, kuŗi turnīrā bija izlikti ar septīto numuru.

pretinieku darbības. Pirms spēles 15 minūtes plānojām un centāties saprast kā spēlēt, ko mums arī veiksmīgi izdevās īstenot,” stāstīja Šmits.

Tina Laura Graudiņa/Anastasija Kravčenko kļuva par Eiropas U-22 meistarsacīkšu vicečempionēm. Turnīrā ar pirmo numuru izliktais Graudiņa/Kravčenko pusfinālā ar rezultātu 2:0 (21:18, 21:19) pārspēja sacensību 20. numuru Danielu Alvaresu Mendosu un Mariju Belēnu Karro no Spānijas. Finālspēlē viņas ar 0:2 (11:21, 19:21) zaudēja Krievijas pārim

Kristaps Šmits un Michails Samoilovs // FOTO: Sporta centrs

„Finālā mums izdevās viss, ko pirms spēles runājām. Speciāli skatījāmies video un vērojām

Nadeždai Makroguzovai/Svetlanai Holominai, kuŗas turnīrā bija izliktas ar otro numuru.

(Turpinājums 20. lpp.)

307Lv
Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālrunā!

www.307.lv

**NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI
UZ LATVIJU**

Kārtojām nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810
Tālrunis: 973-746-3075

Piedāvājam iegādāties 7 ha lielu zemes īpašumu Latvijā Allažu muižas apvidū, tuvu baznīcai, dižozolam un avotiem ļoti gleznainā vietā 10 minūšu braucienā no Siguldas centra, 30 minūtes līdz Rīgai. Šai īpašumā ir 2 dzīvojamās mājas ar visam ērtībām, senām mēbelēm, kamīniem un virtuves iekārtām, ar baseinu, džakuzi un saunu. Viena māja ir 138 m², otra māja ir 134 m² lielas. Apkārt mājai ir akmens dārzs un lielas gleznainas pļavas un ābeles. Cena 245.000.00 euro. Ja jums ir interese iegādāties šo īpašumu, lūdzu rakstiet uz e pastu lektore@inbox.lv, un varat arī zvanīt vai sūtīt īsziņu uz tel.703 582 1192 – Irēnai W.

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

LĀSMA
GAITNIECE

Viena no lielākajām Latvijas dabas bagātībām, nenoliedzami, ir ārstnieciskie minerālūdeņi, sērūdens avoti, svaigais, jonizētais jūras gaiss, priežu aromāts. Un kas gan veselības uzlabošanai un imunitātes nostiprināšanai var būt labāks? Ilgus gadu desmitus dažādu sabiedrības slāņu un profesiju pārstāvji, sākot ar Baltijas muižniekiem, krievu aristokrātiju, vēlāk arī tautā iemīļoti skatuves mākslinieki, gleznotāji un rakstnieki atgūt veselību vai vienkārši atpūsties devās tieši uz Ķemeriem – vispopulārāko kūrortu valstī. Šogad tam apritētu nozīmīga jubileja – 180 gadi.

Pagājis laiks, kad Ķemeri Latvijas kartē bija atsevišķa, ļoti turīga pilsēta, kur slējās lepnas, smalkiem kokgriezumiem rotātas vasarnīcas un bagātie kūrviesti labprāt atstāja daudz naudas. Tagad tā ir viena no Jūrmalas daļām, diemžēl vispamestākajām un depresīvākajām. Taču, aizbraucot uz Ķemeriem, vienalga, nebūsit vilušies, jo skaistie arhitektūras pieminekļi, kas vēl saglabājušies, bijusi viesnīca jeb “baltais kuģis”, sanatorijas parks ar sērūdens avotiem, pie kā ērti pieklūt, un egļu alejām atgādina pagājušo laiku godību un raisa interesi uzzināt ko vairāk. Turklāt Ķemeri enerģētiski ir ļoti spēcīga vieta, te *satiekas* triju Latvijas novadu – Kurzemes, Zemgales un Vidzemes – robežas.

Tās godības, kas Ķemeru valdīja pēc pirmās peldu iestādes atklāšanas 1838. gadā un balneoloģiskā kūrorta izveides, kad tur ieradās gan Kurzemes muižnieki, gan, pēc speciālas dzelzceļa līnijas Maskava – Ķemeri atklāšanas, arī krievu aristokrātija, vairs nav. Tolaik dziedniecība ar dūņu un ūdens palīdzību bija jauns pavērsiens medicīnas attīstībā, turklāt fizioterapijas procedūru lietderība vispārējā veselības stāvokļa uzlabošanā, un nekad nav tikusi apšaubīta. Lai pārbaudītu un pārliecinātos par Ķemeru minerālūdeņu labvēlīgo ietekmi uz cilvēka organismu, tos jau 1801. gadā veda uz Pēterburgu ķīmisko analīžu veikšanai, taču vēlāk ūdeņus kūrorta teritorijā pētīja profesors D. Grindelis.

Sākotnēji peldu iestādē slimniekus un citus apmeklētājus dziedināja, liekot iegulties ozol-

koka vannās, kas pildītas ar auksto jūras ūdeni, bet pēc tam atklāja, ka efektīgāk un pašam sirdzējam arī patīkamāk ir, ja ūdeni pirms procedūras uzsilda. To veica ar tvaika palīdzību. Plaši izmantoja dziednieciskās dūņas. Protams, izmantoja arī ūdeni no dabīgajiem sēravotiem, kas nekur Rietumeiropā vienuviet tik lielā skaitā nav sastopami. Ķemeru sanatorijas parkā sēravotu ir pāri par divdesmit! Ejot gar Vēršupītes krastu, parkā var sajūst diezgan spēcīgu sēra smaku, taču šeit tā nelielā nepatīkama vai riebiņa. Cilvēkam, kam ķīmija

tautā dēvēta par “balto kuģi”, jāiet cauri daktera Jāņa Lībieša alejai. Patiesībā tā vis nav aleja, bet gan kupls, biezi noaudzis mežs abās asfaltētā celiņa pusēs. Tā vēl skaitās Ķemeru nacionālā parka teritorija, tāpēc neviens koks, ko nolauzis stiprs vējš vai kas citādā veidā gājis bojā, nav aiztikts, bet gan atstāts satrūdēšanai. Ja dodieties uz “balto kuģi” no otras Ķemeru puses, iesit caur ārsta, profesora un kūrorta direktora Aleksandra Lozinska aleju.

Savukārt visneparastākā un oriģinālākā piemiņas zīme agrāk kūrortā strādājušajiem medi-

brauca atpūsties vai uz sanatorijām ārstēties, pagājuši. Mūsdienās Ķemeru noticis gandrīz pilnīgs kūrorta industrijas sabrukums, ko atjaunot būs sarežģīti. Ir grūti viennozīmīgi atbildēt uz jautājumu, kad tieši sākās Ķemeru sanatorijas noriets. Vai tas bija padomju laikos, kad skaisto viesnīcu pārveidoja par sanatoriju 300 pacientiem un tur ārstēja nervu sistēmas slimības, kaulu, locītavu, muskuļu, kā arī ginekoloģiskas kaites. Paralleli tai darbojās vēl gandrīz 10 sanatoriju, kur strādāja ap 100 ārstu un pacienti burtiski bariem

jiem namiem Latvijā, solīja, ka drīzumā tiks atvērta piecvaiņģņu viesnīca, kas būs pilna ar ārzemniekiem. Taču kā zināms – solīts makā nekrit.

Mūsdienās Ķemeru sanatorijas funkcijas daļēji pārņēmis kūrorta rehabilitācijas centrs “Jaunķemeri”, kas atrodas 35 kilometru attālumā no Rīgas. Uz “Jaunķemeri” dodas pacienti ar visdažādākajām problēmām – sirds un asinsvadu slimībām, centrālās un perifērās nervu sistēmas slimībām, balsta un kustību orgānu saslimšanām, gremošanas orgānu slimībām, uroģenitālās sistēmas saslimšanām un ar vielmaiņu saistītām slimībām. Šeit brauc dažādu vecumu un sociālo statusu ļaudis no Latvijas, Krievijas, Rietumeiropas valstīm (cenu dēļ) un pat Amerikas. Uzturēšanās vienvietīgā numurā līdz Līgo svētkiem maksā 65 EUR par diennakti (pēc svētkiem – 71 EUR par diennakti), bet viena vieta divvietīgā numurā – 44 EUR (pēc svētkiem – 52 EUR). Par papildu samaksu rehabilitācijas centrā “Jaunķemeri” piedāvā dažādu veidu masāžu, zemūdens trakciju, pērļu vannu, dūņu-sērūdeņraža vannu, komplekso balneo-dūņu terapiju, fizikālo terapiju, lāzertapiju, reitterapiju un daudz citu procedūru.

Var jau būt, ka atkal reiz piedzīvosim laikus, kad doties ārstēties un atpūsties varēsim arī uz Ķemeriem. Kas to lai zina...

UZZIŅAI

Vēsturiski Ķemeri bija Kurzemes hercogistes sastāvdaļa, bet pārējā Jūrmalas teritorija piederēja Vidzemes guberņai.

Pirms 180 gadiem, kad atklāja Ķemeru kūrortu un pirmo ārstniecības peldu iestādi Latvijas teritorijā, tajā bija 32 ozolkoka vannas ūdens procedūru veikšanai.

1912. gadā Ķemeru izveidoja tramvaja līniju, lai kūrorta viesi varētu aizbraukt līdz Jaunķemeriem, kur ir izeja pie jūras. Līnija pastāvēja līdz 1933. gadam.

Ķemeru centrā vēl mūsdienās atrodas no koka celta pareizticīgo baznīca, ko būvējot, kā vēsti leģenda, nav izmantota neviena nagla.

Ķemeri atrodas 44 kilometru attālumā no Rīgas un ir vienīgā no Jūrmalas daļām, kam nav tiešas izejas pie jūras.

// FOTO: Lāsma Gaitniece

Latvijas lepnums – “baltais kuģis” jeb bijusi Ķemeru Valsts viesnīca. Nama būvniecības laikā durvju rokturus tam izgatavoja raksta autore vecētīnš – profesionāls Rīgas amatnieks Otto Čaibēlis

ir sveša joma, var šķīst mazliet dīvaini, ka pa daudzajiem avotiem plūst nevis skaidrs, dzidrs ūdens, bet gan blāvi dzeltenā krāsā!

Visievērojamākā sērūdens avota nosaukums ir “Ķirzaka”, un tas atrodas pie viena no paviljoniem, ko rotā smalki, filigrāni kokgriezumi. Tieši virs avota ieteces Vēršupītē no akmens izveidota ķirzaciņa, tādēļ arī dots atbilstošs nosaukums. Neviens Ķemeru sanatorijas parka apmeklētājs, šķiet, nespēj tai vienaldzīgi paiet garām – apskata paviljonu un tad pa kāpnītēm nokāpj pie avota un noskalo seju vai rokas tā vēsajā, dziedinošajā ūdenī.

Apmeklējot Ķemeru sanatorijas parku, šķiet, ka te ir ne tikai ūdens, bet arī mediķu valstība. Lai tiktu līdz vienai no visskaistākajām Latvijas pirmās brīvvalsts laikā tapušajām celtnēm – bijušajai Ķemeru Valsts viesnīcai, kas 1936. gadā uzcelta pēc arhitekta Eišena Laubes projekta un

ķiem un tā dibinātājiem ir kāds liels un vecs koks. Šodien pāri palicis tikai stubrs, kur iestiprinātas baltas marmora plāksnītes ar iegravētiem šo personību vārdiem latviešu vai vācu valodā. Dažas no plāksnītēm ir tik senas, ka tajās iegravēto vairs nevar saburtot. Savukārt starp plāksnītēm vijas akmens čūska – gudrības simbols, mūžīgā Eskulāpa pavadone.

Liels bija pārsteigums, nedaudz atstātus no bijušās Ķemeru Valsts viesnīcas ieraugot pieminekli nevienam citam kā slavenajam krievu ārstam, refleksu pētniekam Ivanam Pavlovam! Ķemeri laikā ir vienīgā vieta visā Latvijā, kur ko tādu vēl var redzēt. Taču, atšķirībā no citām šeit izvietotajām piemiņas zīmēm un pieminekļiem par godu mediķiem, Ivana Pavlova pieminekli krietni pabojājuši vandāļi.

Laiki, kad cilvēki uz skaistajām, ar gaumi celtajām vasarnīcām

plūda no plašās Padomju Savienības republikām, īpaši Krievijas. Tai laikā strauji palielinājās dabas piesārņojums. Stipri cieta arī unikālā koka arhitektūra, no tās šodien pāri palicis maz. Sanatorijas parkā īpaši iecienīta vieta bija mīlestības saliņa, kas ir mākslīgi veidota Vēršupītē un ko ar krastu savieno tiltiņš. Uz saliņas atrodas paviljons, ko agrāk rotāja smalki kokgriezumi, taču tagad tas izdemolēts. Pēc vecajām fotogrāfijām var spriest, ka tā bija viena no visromantiskākajām vietām kūrortā.

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas, vairāk nekā pirms 20 gadiem Ķemeru viesnīcu nodeva privatizācijai. Kādu laiku tās īpašnieks bija SIA “Ominasis Latvija”, taču kreditoru sapulcē 2013. gada 17. jūlijā vienbalsīgi nolēma Ķemeru sanatorijas kompleksu bez izsoles pārdot Jūrmalas pilsētas domei. Sākotnēji, privatizējot vienu no skaistāka-

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI BOSTONA (MA)

Trimdas dr. zāle (58 Irving St, Brookline MA).

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu Kultūras Centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piektdienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koša mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpas (531 North 7th St).

11.augustā paredzētā sanāk-

sme- pensionāru *pikniks* pie **Maijas** un **Modra Medņa nenotiks!**

GAREZERS (MI)

Latviešu Centrs (57732 Lone Tree Rd, Three Rivers, MI 49093).

3x3 no metne!

5.augustā 15:00 Saulgriežos sāksies reģistrācija. Plkst. 19:00 iepazīšanās vakars Kronvalda pagalmā.

6.augustā 19:00 rotaļas un spēles visiem Kronvalda pagalmā. Plkst. 20:00 sadziedā-

šanās un Dziesmu karš Kron-

valda zālē.

7.augustā 19:00 Rotaļas un spēles. Plkst. 20:00 Kronvalda zālē politiskas parrunas par nākamām Saeimas vēlēšanām. Piedalīsies **Jānis Kukainis, Juris Jauntirāns, Jānis Atis Krūmiņš** u.c.

8.augustā 19:00 Rotaļas un spēles. Plkst. 20:00 Kronvalda zālē iepazīsimies ar lektoriem/vadītājiem no Latvijas (**Krists Ozoliņš, Uģis Nastevičs, Ieva Zemīte, Ilona Laurēna, Inese un Jānis Atis Krūmiņi**).

9.augustā 19:00 zēnu kabiņu/Klētņu pagalmā Zemes dau-

dzinājums. Vadīs **Inese un Jānis Atis Krūmiņi, Ričs Spuris, Gundega Puidza**.

10.augustā 19:00 Vēja kalnā ugunskurs ar uzvedumiem.

11.augustā 16:30 – 17:15 pie Sēnitēm dalībnieku darbu izstāde. 17:30 – 18:30 vakariņas ēdamzālē.

19:00 Vēja kalnā karoga nolaišana.

19:15 Kronvalda zālē noslēguma programma un saviesīgs vakars.

INDIANAPOLE (IN)

Latviešu Sabiedriskais Centrs

(1008 W 64th St, Indianapolis IN 46260).

ŅUJORKA (NY)

Ņujorkas draudzes telpas (254 Valantine Ave, Yonkers NY 10705).

Sasauksimies Simtgadē ar Maiju Kovaļevsku!

(*Kaye Playhouse* 68th St, starp *Park* un *Lexington* Avēnijām).

7.oktobrī 16:00 koncertēs mūsu šarmantā un pasaulslavenā operdziedātāja **Maija kopā ar izcilo pianisti Dzintru Erlihu**.

(*Turpināts 19. lpp.*)

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Tina Graudiņa un Anastasija Kravčenoka // FOTO: @bmsshotsmedia / facebook.com/Jurmala.Beachvolley

„Mums vēl daudz jāstrādā,” pēc zaudējuma sacīja Kravčenoka. „Daudz faktoru, kādēļ šodien neizdevās uzvarēt. Neņemām bumbu aizsardzībā, slikti izcēlām un pēc tam nevarējām neko izdarīt. Protams, sasniedzām kaut kādu līmeni, esam vicečempiones, bet šodien mums nedaudz pietrūka.”

Astotdaļfinālā zaudējumus cieta Varvara Brailko/Anete Namiķe, Vanesa Grosberga/Kristīne Briede un Aleksandrs Nasonovs/Roberts Kļaviņš, kuŗi tādējādi Eiropas U-22 meistarsacīkstes beidza dalītā 17. vietā. No sešiem Latvijas duetiņiem izslēgšanas turnīrā neiekļuva tikai Rinalds Aišpurs/Rinalds Belerts, kuŗi apakšgrupā cieta trīs zaudējumus.

Latvijas plūdmales volejbolistes **Alise Lece/Ilze Liepiņlauska** izcīnīja trešo vietu Pasaules tūres divu zvaigžņu turnīrā Marokā. Pusfinālā viņām pretī stājās čehietes Martina Bonnerova un Šarka Naklādalova, kuŗas grupu turnīrā ar 21:16 un 21:13 pieveica citu Latvijas pāri – Martu Ozoliņu un Agnesi Caicu. Arī Lece un Liepiņlauska čehiešu pārākumu atzina divos setos – 13:21 un 19:21.

Alise Lece un Ilze Liepiņlauska

Savukārt duetiņi par trešo vietu Latvijas sportistes ar 21:17, 21:14 pārliecinoši pieveica itālietes Alisi Gradīni un Klaudiju Skampoli, iegūstot bronzas medaļas. Šis kļuvis par lielāko panākumu plūdmales volejbola karjērā sportistēm. Tiesa, gada sākumā viņas arī guva trešo vietu Eiropas meistarsacīkstēs sniega volejbolā. Pārējie Latvijas sportisti – meistarsacīkšu dalībnieki – Marokā izcīnīja piektās vietas. Ceturtdaļfinālā apstājās

Ozoliņa un Caica, Richards Finsters un Aleksandrs Solovejs, kā arī Toms Šmēdiņš un Haralds Regža.

Jaunā tenisiste – Eiropas čempione!

Lielā tenisa ēnā Maskavā risinājās Eiropas meistarsacīkstes U-16 grupas sportistēm. Latviju pārstāvēja četri jaunieši.

Kamilla Bartone

Vislabāk nostartēja **Kamilla Bartone**, kas finālā ar 6:1, 6:3 pārspēja citu mūsu tenisisti Patrīciju Špaku un kļuva par kontinenta čempioni. Apsveicam! Abas kopā – Bartone un Špaka – startēja dubultspēlē, kur pirmajā kārtā ar 6:2, 7:5 apspēja Lielbritānijas kadetes, bet otrajā kārtā piekāpās čehietēm. Vēl Roberts Jaričevskis zaudēja jau pirmajā kārtā,

Montedžardīno *La Fiorita*. FK *Ventspils* savā laukumā piedzīvoja minimālu zaudējumu spēlē pret pazīstamo Francijas komandu Bordo *Girondins* – 0:1 (0:0). Vienīgie vārti „krita” jau trešajā minūtē pēc pretinieku precīza tālsitiena. Ventspilnieki pirmajā spēlē piedzīvoja zaudējumu ar rezultātu 0:1 (0:0), vienīgos vārtus zaudējot jau spēles trešajā minūtē. Uzvarētājas komandas divu spēļu summā iekļu UEFA Eiropas līgas kvalifikācijas trešajā kārtā.

Riteņbraukšana

Prestīžā „daudzdienu velobraucienā *Tour de France*” debitants **Toms Skujiņš**, kuŗš pārstāvēja *Trek-Segafredo* komandu, velobraucienā noslēdza 82. pozīcijā. Viņš uzvarētājam Lielbritānijas riteņbraucējam Džeraintam Tomasam no *Sky* zaudēja divas stundas 53 minūtes un 41 sekundi.

Toms Skujiņš

Latvijas riteņbraucējs **Emils Liepiņš** no profesionālā kontinentālā līmeņa komandas *One Pro* ar 28.vietu kopvērtējumā pabeidza Francijā notikušo daudzdienu velobraucienā *Kreiz Breizh Elites*.

Vieglatlētika

Latvijas meistarsacīkstēs vieglatlētikā **Lina Mūze** ar jaunu personīgo rekordu kļuva par valsts čempioni, vienlaikus nodrošinot sev ceļazīmi arī uz Eiropas čempionātu – 63,18 m. Iepriekšējais personīgais rekords viņai bija 62,09 metri, kas tika sasniegts 2016. gada vasarā.

Motosports

Pasaules motokrosa meistarsacīkšu 10. posmā Latvijā, Stelpē, Kaspara Stupeļa un holandieša Etjena Baksa ekipāža abos braucienos ierindojās otrajā vietā, tā arī posmā. Kopvērtējumā viņi ir trešajā vietā. Lauris Daiders ar igauni Kertu Variku ir piektajā vietā.

Skrituļslaloms

Viens no labākajiem Latvijas kalnu slēpotājiem un labākais skrituļslalomists **Miks Zvejnieks** izcīnīja savu labāko rezultātu skrituļslaloma Pasaules kausa izcīņas posmā Itālijā (kas bija arī valsts meistarsacīkstes), ierindojoties otrajā vietā. Miks pēc sacensībām pastāstīja, ka trase esot bijusi ļoti ātra un ar labu saķeri, jo uz sacensību kalna neseni uzliets jauns asfalts.

Latvijas vīriešu izlase **hokejā uz skrituļslidām (inline)** Itālijā, Asjago, notiekošo Starptautiskās Skrituļslidu sporta federācijas (FIRS) pasaules čempionātu noslēdza pieticīgajā 14. vietā.

Miks Zvejnieks

Divu braucienā summā Itālijas meistarsacīkstēs Miks izcīnīja trešo vietu. Lai gan pēc pirmā brauciena mūsu sportists atradās 4. pozīcijā, otrajā braucienā sasniegtais otrais rezultāts ļāva pacelties augstāk.

Krāsu skrējieni

Jūrmalā, Kauguros, notika nu jau par tradīciju kļuvušais Krāsu skrējieni.

Dalībniekiem piecu kilometru distancē laikā bija iespēja piedzīvot festivāla sajūtas. Krāsu skrējiena distancē varēja piedalīties ikviens interesents bez vecuma ierobežojuma. Šogad visi skrējiena dalībnieki saņēma īpaša dizaina piemiņas medaļas.

DAŽOS VĀRDOS

Par Latvijas U-16 hokeja komandas galveno treneri iecelts **Ēriks Miļūns**. Jaunieši augusta beigās piedalīsies pārbaudes turnīrā Austrijā.

Latvijas vīriešu izlase **hokejā uz skrituļslidām (inline)** Itālijā, Asjago, notiekošo Starptautiskās Skrituļslidu sporta federācijas (FIRS) pasaules čempionātu noslēdza pieticīgajā 14. vietā.

35. pasaules meistarsacīkstes orientēšanās sportā *WOC 2018* no 4. līdz 12. augustam notiks Rīgā un Siguldā. Sacensībās Latvijā tiks pārstāvēti pieci kontinenti, jo dalību pieteikušas 49 valstis no Eirāzijas, Afrikas, Ziemeļamerikas, Dienvidamerikas un Austrālijas. Pasaules čempionātā startēs 345 sportisti – 192 kungi un 153 dāmas, kā arī ieradīsies 81 oficiālā persona.

Ventspils novada **Piltēnē** atklāts stadions. Tā pārbūve uzsākta 2017. gada maijā, pabeigta 2018. gada maijā. Stadionā ir četri 400 metru celiņi, 110 metru taisnē – seši celiņi, atjaunotajā objektā ir dabīgā zaļiena futbola laukums, lodes grūšanas, diska un vesera mešanas sektors, ir iespēja nodarboties ar kārtslēkšanu, augstlēkšanu un tāllēkšanu, mest šķēpu un organizēt kavēkļu skrējienus.

Sporta ziņas sakopojis P. KARLSONS